

826.940 OSZK

SZIVEK TOLMÁCSA

SZERELMI
LEVELEZŐ

BUDAPEST
MÉHNER V. KIADASA.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1887

SZIVEK TOLMÁCSA.

— Szerelmi levelező. —

TEKINTETTEL AZ ÉLET MINDEN VISZONYÁRA,

IRTA

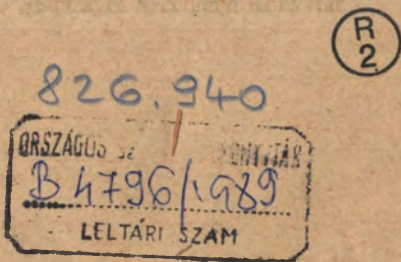
CSERJÉS LÁSZLÓ.

BUDAPEST

MEHNER VILMOS KIADÁSA.

Kedves babám, megláttalak: szeretlek!
Szeretője lettem én szép lelkednek —
Szép lelkednek, mely mosolyog szeliden
Szemeidnek bűvös-bájos tükreben!

Petőfi.

I.

ISMERETSÉGKÖTÉS.

Összeállította: Székely István

OSZK

Central Library of the University of Toronto

(*Első megismerkedés után.*)

I.

Tisztelt Nagysád!

Noha nem hatalmaztattam fel rá, engedje meg, hogy egyszerű soraimmal felkeressem, s pár pillanatra alkalmatlanságot okozzak. Kötelességet, a legudvariasabb s legkellemesebb kötelességet rovak le, midőn Nagysádnak írok.

Nem mondom, hogy kitüntetett volna Nagysád utóbbi, rám nézve szerencsés találkozásunk alkalmával; de az a jóság, melylyel igénytelen-ségemet elhalmozni szives volt, az a körülmény, hogy a társaságban engem is észrevett, engem a hála kötelességének lerovására utal.

Köszönöm tehát tapasztalt kegyeit, s ha azokat még tetézni akarja, engedje meg kérnem valamire. Nagysádnak is meg vannak azon órái, melyekben szokott foglalatoskodástól óhajtana eltérni; meg vannak azon órái, melyekben különös szórakozást keres. Nem akarom mondani, hogy olyan perczei is vannak, midőn unja magát, mert oly szép lélek, oly magasztos gondolkozásu lélek mindig fel tud emelkedni a közna-

piságon s unalmat nem ismer. De ha véletlenül volna hozzá kedve, tegyen boldoggá egy halandót, a ki Nagysádat mindenek fölött tiszteli, azzal, hogy soraival felkeresi. Azok közé tartozom, kik nem szoktak visszaélni a jótéteményekkel s így szeretem hinni, hogy Nagysád is le fog kötelezni uj hálára.

Élénk emlékezetemben van az a pár óra — mit is mondok: nekem csak pár pillanat — melyet szerencsés voltam Nagysád körében tölteni. Mivel a sors megtagadta tőlem, hogy azt ezután is tehessem: hadd élvezze ittasult lelkem levelében Nagysád szép lelkének illatát.

Ne vegye rossz néven kérésemet. S ha annak venné is, írja meg; legalább lesz mit őriznem örök emlékeül rövid ismeretségünknek.

Kitünő hajlamaiba ajánlottan, őszinte tiszteletem nyilvánítása mellett vagyok

Nagysádnak

alázatos szolgálja

P. Lajos.

2.

(Válasz.)

T. Uram!

Szives sorait megkaptam s mint látja, ohaját teljesitem. S ha talán későbben veszi válaszat, mint remélte, ne annak tulajdonítsa,

hogy bevártam, míg beállit hozzám az unalom, hanem annak, hogy a leányoknak a fennálló levelezést általam is helyeselt társadalmi szabályoknál fogva nagyon meg kell gondolni. Rám nézve kellemesek voltak a perczek, melyekben önnel társaloghattam s modora — nem tagadom — tetszett nekem. Bocsásson meg ezen őszinteségemért, de ez ideig igazán igen kevés férfira találtam, kik nem voltak egymásnak hasonmásai legalább a szavakban, és unalmas bókokban, melyeket csekélységemre pazaroltak.

Viszont kérem önt: elégedjék meg első alkalomra ezen egyszerü sorokkal s engedje remélnem, hogy, ha kegyedet veszi elő az unalom, nekem levelet ír. Aztán kérem is valamire. Legyen oly jó, ha még több unalmas órája lesz, küldjön nekem néhány jó balladát másolatban. Jótékonyczélú előadásunk lesz néhány hét múlva, s az én csekély erőmet is igénybe óhajtja venni a rendező bizottság. Jótékonyczélra miért ne tehetném kockára ügyetlenségemet én is?

Magamat szives hajlamaiba ajánlva vagyok
tisztelettel
B. Emma.

U. I. Nem fogom elfeledni önnel a jótékony előadás idejét tudatni; remélem szerencsétetni fog bennünket azzal, hogy eljő s emelendi az én zavaromat, ha majd szavalok.

E.

3.

(*Viszonvólász.*)

Kedves Nagysád!

Bocsásson meg a tolakodó őszinteségért, de kifutott tollamból a „kedves“ szó s úgy vagyok a levéllel is, mint szavammal, hogy visszavonni férfiatlannak tartom. Büntessen meg érte Nagysád tetszése szerint; a legnagyobb büntetés is jótétemény leend reám nézve.

Igen köszönöm kitüntető bizalmát s a meg nem érdemelt megkülömböztetést. Legnagyobb büszkeségemet az fogja ez életben képezni, ha Nagysád nem csalódott bennem. Ítéletét többre becsülöm, mint bárkiét a világon.

Mellékletben van szerencsém tiz ballada másolatát elküldeni. Remélem, hogy nagy részök megnyerik Nagysád költői lelkének tetszését, s nem kétkezem, hogy bármelyiket választva is az előadásra, oly hatást fog elérni vele, mint a minő hatást tett én reám az az örökké emlékezetes négy sor, melyet találkozásunkkor Aranyból idézett. Megvallva őszintén azonban, sokkal önzőbb vagyok, sem hogy valami rendkívüli sikert kívánjak Nagysádnak, azt meg épenséggel nem óhajtom, hogy úgy a szívéhez szóljon hallgatóságának, mint az én szívemhez szólt.

De nem megyek tovább okoskodásom fonalán. Nem szeretném Nagysád jó hajlamait eljátszani azzal, hogy szóvirágokat kötök; ámbá-

tor szívem legjobb érzelmeiből tudnék kötni oly koszorút a Nagysád, de csak a Nagysád számára, mint bárki más. Mint Áron veszszeje vizet fakasztott a sziklából, úgy eresztette meg Nagysád az én érzelmeim zsilipjét. Azonban vissza velök! Hátha ez terhére lenne Nagysádnak s az érzelemárba magam fuldokolnék.

Örömmel vettem nagybecsű levelének utóiratát. Az az utóirat engem pillanatra túlbolgoggá tett. Vajha itt lenne már az idő, hogy parancsát teljesíthetném s az előadásra megjelenve, ott lehetnék Nagysád büv körében.

Nem alkalmatlankodom tovább. Bizonyos zavar vesz rajtam erőt, ami nem engedi levelem folytatását. Aztán csodálja valaki, ha Caesar csak habozva lépte át a kis Rubikont.

Bizalomért esdve maradtam

Nagysádnak

mély tisztelettel:

P. Lajos.

4.

(Válasz erre.)

T. Uram!

Szives levelét s a küldeményt köszönöm. Négy napig egyebet sem tettem — édes anyám öröme — mint hogy a balladákat olvastam. Szaválásra már választottam is. S tudja melyiket?

Ne ijedjen meg. Az „Allen Barbara kegyetlensége“ czimüt. Tettem e választást nem minden czélzás nélkül — a lányokra és talán másra is.

Látja ön: szives levelével engem abba a helyzetbe hozott, hogy most nem tudok önnek oly bőven írni mint akartam. Ennek az egyszerű oka, hogy nem vagyok képes oly sorokat vetni egymás után papírra, melyek előnye abban áll, hogy köztök kell olvasni. Ezt ön nagyon érti. S az én ohajtásom az, hogy — folytassa.

Ha minapi utóiratom boldoggá tette, annak igen örvendek, ámbátor irigylem önt, ki oly könnyen boldoggá tehető. Az a bizonyos zavar, melyről említést tesz, nem látszik meg levelén. Ami a római császár habozását illeti, engedje megjegyezmem, hogy igenis Caesar habozott, de azért átlépte a Robicout. Átlépte és — győzött. Nem veszi rossz néven, hogy ezzel bezárom levelemet.

Tisztelője:

Emma.

5.

Kedves Nagysád!

Nem olyan régen volt az, midőn egy fiatal emberrel megismerkedett a zs—i fillérestélyen, Nagysád lehet egészen elfeledkezett már róla azóta, s nem is képzei, hogy én mindeddig mennyire epedek ön után.

Mig lelkem üdvezülni érzem, szívem a legmélyebb fájdalmak terhe alatt nyög; egy pillantására üdvezültem, és könnyeim záporára a fájdalmak nyilait érzem szívemben.

Óh, de én nem vagyok még arra méltó, hogy Nagysád szívesen emlékezzék vissza arra az időpontra; az a percz, ami nekem oly édes volt, mi gyönyörüséget szerezhett Nagysádnak?

Óh, csak én tudom, mily édes volt az a percz, kinek agyában a képzeletek csatát vívtak; édes érzet keletkezett szívemben, amely eddig még nem érzett keserőségeket hagyott hátra.

Óh! ha tudnék irni oly bűvös hangon most, mely elébe tudná hozni most mind, mit érezek, gondolok

Ne vegye rossz néven Nagysád, hogy ilyen érzelgősen kezdem e sorokat; és ne vegye rossz néven, hogy még bocsánatot sem kértem e merészségemért, hogy kicsiny-magam bátorkodtam soraimmal felkeresni.

Óh! bocsásson meg Nagysád, s nyugtassa meg résztvevő soraival nyugtalan életemet.

A szerelem hulló csillag volt eddig nékem. Felmerült egy-egy kép gyakran emlékemben, s aztán csakhamar elmosódott; de most mást érezek, most nagyon érzem, hogy ezt a képet, mi szívemben felmerült, sohasem tudom felejteni.

Ragyogó csillagom találtam meg akkor s

ha a boldogságot elakarom érni, ezt kell nekem követnem.

Csak ez vezérelhet a boldogsághoz!

És én e csillagot hűn is fogom követni, árnyéka leszek kedves alakjának, és követem az égető szemeket, melyek ha örökre letűnnek nekem, a boldogságot csak a sirban fogom keresni.

Méltassa szerény soraim egy rövid válaszra, kedves Nagysád! Hadd határozzak mielőbb sorsom felett.

Imádója:

K. Jenő.

6.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Felette érzелgős sorait megkaptam, s mint láthatja, nem hagyom figyelmen kívül azokat, sőt mielőbb igyekszem válaszolni azokra.

Igen! én önre emlékszem! Nem feledtem el! Hisz önnel mulattam akkor a legszivesebben!

És önre a legszivesebben fogok emlékezni ezután is.

Leveleit mindig a legszivesebben veszem, s valóban élvezettel fogom olvasni mindannyiszor azokat.

Legyen nyugott egészen, hogy szívesen gondolok reá mindenkor.

S aztán azt hiszem személyes találkozásunk sem volt az utolsó, mit ez alkalommal nagyon megakadályoznak körülményeink.

Atyámat, nem tudom ismeri-e eléggé, ő kedves megboldogult anyám halála óta nagyon szeszélyes, és ki tudja mit gondolna felőlem, ha önt meglátná házuknál. A nőknek nagyon megfontolóknak kell lenniök, s nagyon meggondolni mindent.

Önnel a levelezést szívesen kezdem meg; de egy ideig atyám előtt ezt is leleplezetlenül, későbben tudatni fogom vele is.

Isten önnel! •

N. Lujza.

U. I.

Pár hét múlva rokonaim látogatására, F*-ra kimegyek. Itt a hó végén a „tüzoltó bál“-t tartanak, felőle majd bővebben tudatom.

Fti.

7.

Mélyen tisztelt Nagysád!

Legelőször is engedelmet kell kérnem öntől, igen tisztelt kisasszony, hogy bátorságot vévék magamnak én, mint ismeretlen, önhöz soraimat intézni.

Engedje meg, kisasszony, hogy elmondjam önnek, hogy mi indított engem e lépésre. Három hete, hogy e városban tartózko-

dom, s a véletlen úgy akarta, hogy megérkezésem első percében kegyedet pillantsam meg. Nem tudom, emlékszik-e kegyed azon pillanatra, melyben ez történt; az én szívembe mélyen bevésődött e jelenet. Épen ma három hete. Ez idő óta, — megvallom, — számtalanszor kerestem az alkalmat, hogy kegyeddel megismerkedjem, de ez soha célhoz nem vezetett. Fölkerestem a helyeket, hol kegyed meg szokott fordulni, be-mutattam magam azon családoknál, melyekről tudtam, hogy ön mindennapos vendég náluk, de azon perctől fogva, melyben én ott megjelentem, kegyed elmaradt. Eleinte azt hívtam, hogy ez a véletlen játéka csupán, de e véletlen mindannyiszor ismétlődött, míg meg nem győződtem, hogy kegyed kerül engem.

Nem tudom bár, mi okért, hiába kerestem azt önmagamban, de úgy éreztem s érzem e pillanatban is, hogy kegyednek valamely oka van erre.

Ha a véletlen játéka ez csupán, avagy legyen oka is erre: nem maradhat az tovább szívem mélyébe temetve, mit tovább elhallgatni nem tudok!

S én most arra, mi előttem legszentebb: a kegyed boldogságára kérem, mondja meg, mért kerül engem s miért épen engem!

Ha vétkeztem kegyed ellen, én jóvá akarom tenni bűnömet, ha megbántottam, térden állva, ruhája szegélyét megcsókolva fogok bocsánatért esdekelní s kegyed azt nem fogja

megtagadhatni tőlem, mert én — szeretem, imádom kegyedet! . . .

Szeretlek, szeretlek szívem egész hevével, lelkem forrongó szenvedélyével. Irígye vagyok a légnek, melyet belehelsz, mely körül csókolja rózsza arcodat, melyet lábaid tapodnak, irígyelem az Istent, kihez imádkozó lelked fohászkodik.

Borús valómnak, lázas álmaimnak te vagy tárgya, s mióta megláttalak, lelkem összefort a tieddel egy elválhatatlan, szent kapocsban, mely hozzád csatol, hogy nélküled élni nem tudok!

Ah mondd, hogy szeretsz, Júlia, vagy mondd hogy miért kerülsz engem, kinek nélküled az élet csak kín, teher, járom, melyet akkor el fogok vetni magamtól, mert tovább nem viselhetem!

Felelj, Júlia, ha csak annyira is szeretsz mint azt, ki szivedtől legtávolabb áll, felelj, s ne hagyj tovább e gyötrő bizonytalanságban, mely jobban öl a tudatnál, hogy soha, de soha nem szerettéll!

M. Zoltán.

8.

(Válasz.)

Imádott Zoltánom!

Most már így nevezhetlek, mert tudom hogy szived, szerelmed örökké enyém.

Kerültelek, mert éreztem, hogy szívem minden dobbanása érted hevül; kerültem égő sze-
meidet, mert szívem nyugalma-
tát rablák el! Mi-
dön megpillantottalak futottam, mert éreztem,
hogy rabod vagyok. Kerültelek, s mégis együtt
voltál velem, hajnaltól késő estig s estétől reg-
gelig; neveddel hajtám fejem álmra, melyben
érezem szerelmed boldogító melegét s neveddel
ébredék, hogy újra rólad álmodozzam. S most,
midőn szívem túlárad a boldogság érzetétől, el-
mondok neked, hogy szeretlek én is, hogy szí-
vem minden dobbanása a tied! Te vagy min-
denem s nélküled semmi vagyok! Szeretlek!

Örökké tied:

Júlia.

9.

Kedves Nagysád!

A mult alkalomkor történt találkozásunk
bátorit engem arra, hogy soraimmal felkeressem.

Hiszen emlékszik még a febr. 15-iki es-
télyre, mely oly kedélyesen tölt nekem; emlék-
szik reám, ki oly élvezettel, s oly boldogan töl-
töttem az időt kellemes társaságában. Én azon időt
sohasem tudom elfelejteni, sőt mind-mind élén-
kebben merül fel emlékemben, s most már nem
mulaszthatom tovább, ki kell nyilatkoztatnom
azon idő óta szívemben hordozott érzelmeimet.

Nem is képzeled kedves Nagysád! mennyire megváltoztam én azóta; ábrándos, me-
rengő lettem — szüntelen, s csakis egy kedves
alak foglalkoztat.

Szívemben én őszinte, tiszta érzelmeket
táplálok irányában, azon fájó szívben, mire irt
csak is egy kedves Angyal gyógyító, résztvevő
szava hozhat, és ez a megmentő egyedül ön
lenne — kedves Nagysád!

Kevés idő telt el még a megismerkedés
édes perczeitől fogva, s mégis azt hiszem éve-
ket éltem át azóta, — óh! keserű sohajtásokká
váltak azon perczek, évekké változtak, miket
Nagysádtól távol tölték.

Hiszem azonban, hogy nem utolsó volt ak-
kor történt találkozásunk, s hiszem, hogy érzel-
meim nem hagyatnak hidegen, reményt ad bol-
dogságot sugárzó arcza.

Óh! emlékezzék jóindulattal arra, ki szün-
telen érte eped!

Igaz tisztelője:
S. Károly.

10.

Mélyen tisztelt kisasszony!

Merészségem, hogy önt e levelemmel fel-
keresem megbocsáthatlan lenne, ha erre némi-
leg nem jogosítana önnek, mintegy engem az
el nem csüggedésre biztató, bátorító pillantása.

Meglehet, hogy csalódtam, hogy az, mi lelkemet oly szép ábrándokkal tölté el, nem volt egyéb egy ábrándos lélek bal-hiténél, osalódásánál; de akkor is bocsánatért könyörgöm, nem az ábrándért, sem a csalódásért, — mert hisz a mily édes az egyik és a mily keserű a második: az mégis csak az én keblemet tölti be örömmel, vagy búval; a szerint, a mint vagy az egyiket szabad folytatnom, vagy ön kérlehetetlenül a kárhozatra lök, — bocsánatot esdek szerénytelenségemért, — mert ön mindenesetre ennek kifolyásaként fogja tulajdonítani leveletem, — szerénytelenségemért, mely egy határozott férfias lépéssel meg akarja tudni: vajjon ábrándozhatik-e tovább, avagy kimeredt szemekkel bámulja-e a valót, mely annyi kinnal terül el előtte; reá az üdv örök boldogsága-e, vagy a bánat kárhozata vár-e?

Tudom, az ön nemes szíve meg fog bocsátani vak szerénytelenségemnek, ha nem is kecsegtet az üdvvel, hanem hidegen ellök magától.

De ha kegyed már erre a lépésre, — mely önre nézve közönyös lehet ugyan, de rám nézve életfontosságú, — elhatározta magát, úgy engedje meg legalább, hogy néhány körülményt felemlíthessek, mentségemül, vagy elítéltetésemül, — az ön belátása szerint.

Ön tán emlékszik még arra a napra, midőn mi először megláttuk egymást; — jobb

lesz tán, ha így fejezem magam ki, hogy : én megláttam kegyedet, — én, szokott utamat tévém, mikor hivatalom felé mentem, ön pedig az ablakban állott.

En, kegyedet megpillantva, összereztem ; azt a mit ekkor érzék, hasztalan igyekezném ecsetelni, mert teljesülve láttam önben azt az ideált, melyet vágyó szívem alkotott magának, melyet csak álmokképnek hívék, s soha sem hittem annak megtestesülésében. Oly szép, oly imádandó, oly szent volt ez eszménykép, oly szép, oly imádandó, oly szent, mint ön, s mégis nem hihettem, hogy az emberi alakot öltön s köztünk tartózkodjék, köztünk szegény halandók közt! Egy égi tünemény, egy földre szállt angyal! S én nem tudtam helyemről menni: kötve tartott a varrázs!

S ön rám mosolygott! Istenem! mily mosoly volt az! Egy mennyország tündökölt e mosolyban, oly magas, oly elérhetlen!

Gépiesen haladtam tovább, nem tudom meddig; agyam, szívem, minden érzékem csak kegyeddal foglalkozott.

Csak akkor jutott eszembe, mit egy költő barátom mondott:

„Rám mosolygott, — hogy a kék ég
Nem mosolyg oly bájosan ;
Mosolyában mennyet hívék, —
S im: pokolra jutottam !“

Hát ha az ön mosolyát is csak a gúny, a megvetés csalta bibor-ajkaira, mert én balga ott álltam, miként ha lábam gyökeret vert volna?!

Nem tudtam öntől válni, mint most sem tudom!

Ne is hagyjon válni, oh hagyj szemléljem tovább az ön bájait, hagy szívjam magamba minden kéjét e boldogságomnak, s én nem kérek öntől egyebet, egy rövid bátorító szónál, egy rövid szónál, mely uj erőt öntend a netán csüggedő kebelbe . . .

Egy szót! Azt, hogy nem taszít vissza!

R. Elek.

II.

Kedves Nagysád!

Óh! az a boldog percz emléke híven emlékembe van vésve, midőn először láttam meg!

Emlékszem még, jól emlékszem áldást sugárzó nefelejcs szemeire, melyek mélyen szívembe hatoltak s kiolvastam belőlök, hogy nem felejt soha!

A szellő is boldogságról suttogott a virágnak, a virág szemében örömköny ragyogott. És én legboldogabbnak érzem magam, ha kimondhatom e pillanatban amit érezek.

Óh! én nem feledhetem sohasem! Angyali

képe szüntelen előttem lebeg. Hiszen attól nyer életet szívem, mint a föld a naptól. Hiszen én csak akkor vagyok boldog, ha róla gondolkodom!

Lelkem hozzá vágyik, hiszen csak kegyed közelében van élete! Szívem csak érte eped szüntelen! Hiszen csak addig édes a lét, míg kegyedért eped!

De az első megismerkedés után be kell következni mielőbb a boldog viszontlátásnak is. Hadd legyek aztán kegyed közelében, én a legboldogabb e világon!

Imádója:
Henrik.

12.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Pár nappal ezelőtt érkezett levelére van szerencsém válaszolni. Figyelemmel olvastam végig levelét és őszintén mondhatom, hogy mély érzelemről tanuskodnak szavai, és igaz szerelmet árúlnak el. Óh, de mennyire higgyek e szavaknak? Mennyire higgyek szívből fakadó érzelmeinek? Hisz mai napság oly sok keserű csalódásnak lehetünk szemtanúi s gyakran ott, hol ezt éppen nem is reméltük. És én, ki önt, csak is először láttam a mult alkalommal, hogy

ismerhessem eléggé? Hogy láthassak be szívébe oly mélyen, hogy eléggé meggyőződhessek az elmondott szavak tiszta igazságáról?

Ha ön is akarja, jobban megismerhetjük egymást. Házunknál mindenkor szívesen látott vendég lesz, és ha látni fogom, hogy érzelmei, miket irántam táplál, valóban őszinte szívből jönnek, az én szívemben nem fog csalatkozni!

P. Vilma.

(Látogatási engedély kinyerése végett.)

13.

Kedves Nagysád!

Szép reményekkel telve írom e sorokat önhöz, egyedüli megmentőmhöz.

Az akarat nem tudja többé legyőzni a szív óhajait, vágyait, s tollat vagyok kénytelen ragadni, hogy kedves Nagysád előtt kifejezhessem azokat.

Egyre mélyebben át tudom érezni, hogy én mily árva vagyok a jelen sívár Zaharáján, és csakis e reményem teljesülése: Nagysád rokonszenve, emelhet ki e sívár, pusztá világból.

Óh, engedje meg e nyilatkozatot, és gyöngéd szívét ne zárja el annak teljesítésétől. — A csöndes tó felett álló szomorú fűz is boldogabb, ha a tó tiszta tükrében édesen merenghet el.

Óh, ne zárja el tőlem e boldogságot; — engedje meg, hogy kedves körében feltalálhas-
sam mind azt, amit azonkívül hasztalan ke-
resek.

Becses válaszát tisztelettel várja

sírig híve:

V. Sándor.

14.

(*Válasz.*)

Igen tisztelt Uram!

Nagyon sajnálom, hogy tegnap kapott le-
velére nem küldhetek minden tekintetben meg-
nyugtató választ. Jelen idő szerint becses láto-
gatását nem fogadhatom el szerény körünkben,
annyival inkább is, mert néhány hónapra innen
szüleimmal együtt eltávoztunk; azonban ez önt
legkevésbé se szomorítsa, mert ha igaz érzelmei
vannak, fenntarthatja azokat irányomban más-
képen is, s az összeköttetést levelezés által könny-
en fenntarthatjuk.

Tisztelője:

K. Erzsike.

15.

(*Tudadó válasz.*)

Tisztelt Ur!

Tegnap kapott soraira, sajnálom, nem ad-
hatok kedvező választ. Egy ilyen fiatal leány-

nak, mint én, minden tekintetben szülőim tanácsát kell meghallgatni, ők nem engedik, hogy én bárkivel is viszonyt tartsak fenn; szüleim akaratát nem szeghetem meg!

Isten önnel

tisztelője:
Cornélia.

16.

Tisztelt Nagysád!

Vonzó magaviselete, kellemes társalgása által indítva bátorkodom felkeresni soraimmal tisztelt Nagysádat, remélve, hogy nem hagyja teljesen figyelmen kívül azokat, s becses válaszával nem fog késni e sorok vétele után.

A közelebbi estélyen részesültem ama, valóban nem várt szerencsében, hogy tisztelt Nagysád kedves körében én is részt vehettem, sőt közelebbről megismerhettem Nagysádat; — megismerhettem gyönyörteljes társalgását, bájait, s még akkor felébredt bennem a gondolat, a vágy az iránt, hogy milyen boldog lehetnék én, ha Nagysád körében élvezhetném olykor-olykor az élet szépségeit, gyönyöreit.

Remélem Nagysád angyali szivjósága nem fogja megtagadni tőlem szivem, lelkem leghőbb vágyait, nem fogja visszautasítani kérésem, s

megengedi, hogy óhajtott körében tiszteletem tehessem.

Bocsánatot kérek alkalmatlankodásomért, hogy soraimmal merészelttem felkeresni Nagysádat.

Magam kegyes hajlamaiba ajánlva maradtam

alázatos szolgája:

T. Imre.

17.

(Válasz)

Tisztelt Uram!

Becsés sorait épen most kaptam, s legkevesbé okoztak nekem azok alkatmatlanságot, sőt örömem kell kifejeznem az iránt, hogy olyan szívesen emlékezik reám, s nem feledte el megismerkedésünket.

Sorait szüleimmal is közlöttem, kik Önt már régebben ismerik, mint jóra való fiatal embert, s egyáltalán nem ellenzik szíves látogatását.

Csendes családi körünkben mindenkor szívesen látjuk. Én pedig csak örvendeni tudok ha valakinek élvezetes perczeket szerezhettek.

Addig is, míg a legközelebbi mulatságon

találkoznánk, melyben mi biztosan részt fogunk venni, remélem ön is, szívesen várja

őszinte tisztelője:

B. Anna.

18.

Mélyen tisztelt Nagysám!

Első s utolsó találkozásunk óta, mely, miután ön tán még emlékszik, a múlt héten történt, kimondhatlan vágyat érzek a köztünk fennálló — habár csak kezdetleges — ismeretiséget továbbra is fentartani.

Kegyed, igen tisztelt nagysád, e találkozásunknál felszólított, hogy tegyem önnél tiszteletemet. E lépést, mindennek dacára kissé mérésznek tartám, nem lévén természetemben a tolakodás, s így előbb levélben óhajtanám öntől erre beleegyezését kinyerni. Szerénytelenségnek tartám látogatást tenni kegyed hajlékában, mert nem tudhatnám, valjon nem változott-e meg irántam tanúsított megnyerő szivélyessége.

Ha ön valóban, még most is nem feledkezett meg rólam, önnek tisztelőjéről, s még mindig kész az én hódolatteljes látogatásomat elfogadni, úgy kérem engem levél útján becses soraival megörvendeztetni.

Én még máig sem feledhetem el azt a kedves benyomást, melyet az ön szeretetre méltó lénye reám gyakorolt, s valóban mérhetlen bol-

dog lennék, ha óhajomat, önt viszontláthatni, teljesülve látnám.

E reményben maradok

a legmélyebb tisztelettel

N. Oszkár.

19.

(Válasz.)

Tisztelt Barátom!

Engedje meg, hogy így nevezhessem önt, mert valóban egyedüli óhajom önnel barátságra lépni, s e barátságot mindvégig megtartani.

Ön túlszerény, ha előbb levél útján akarja kinyerni oly lépésre az én beleegyezésemet, melyet azon percben oly őszintén mondtam, mint a mily őszintén most ismétlem, s mely tulajdonképen csak nékem fogja a legnagyobb örömet szerezni.

De ha már az ön túl-szerénysége megkívánja, — mi azonban nem szemrehányás, sőt ellenkezőleg dicséret akar lenni, a mai kor egy ily kivételének, mint ön, — hogy felszólításomat ismétljem, ime: kedves barátom, (maradjunk már e mellett) legyen szíves engem holnap d. után 3 órakor meglátogatni!

Ugy-e eljön?

A viszontlátásig, önnek máris

jó barátnéja:

S. Elvira.

(*Szerelmi viszonyt kezdő.*)

20.

Kedves Nagysád !

Mi édesíti meg az életet inkább, mint a szerelem ?

Megbocsát kedves Nagysád, ha egyszerre is szerelemmel kezdem soraimat ; de hát azt kell először kimondanom, mi leginkább foglalkoztatja lelkemet, s mi édes érzelmekkel tölti el szívemet.

Óh, sokáig elhagyott, kietlen pusztaság honolt az én keblemben ; de az ön ígésző szemsugaira nefelejcsek fakadtak abban, és hogy ne tartoznám hálával viseltetni az iránt, ki egy pillantásával a hervadástól menté meg már-már csüggedő szívemet.

De az életben gyakran vannak bánatok, gyakran kell a bú viharával küzdeni a kebelnek, s hova folyamodjam nyugalomért, hová egy biztató szóért, ha nem egy szerető, bizalmas szívhez, világomhoz, az ön gyöngéd szívéhez kedves Nagysád ? !

Óh, én kimondhatatlan boldog lettem, az első perctől fogva, ama felejthetlen perctől fogva, mikor megláttam önt ; de az én boldogságom boldogtalansággá fog változni, reményeim virulni kezdő rózsái fájó hervadásba mennek át, ha önnél soraim viszhangra nem találhatnak !

Óh, mentse meg az ifju szívet a haláltól, forduljon hozzá egy biztató, reményt adó szóval, hadd viruljanak ki benne az érzelmek illatos virágai, mik édes boldogsággal fogják majd betölteni a rokon keblet.

Erős hit honol szívemben; midőn Nagysádhoz fordulok, egy szerető angyalhoz, kinek egy pillantása is annyi kellemet, bájt idézett elő, hiszem, hogy védangyalomat lelem fel önben. Becses válasza, mit oly hőn várok, hajnalt fognak hozni szívem egére.

Beh szép hajnal fog derülni reám, midőn öntől birhatok pár sort, és örökös hajnalban fogom átélni az életet, ha önnel levelezhetek.

Mi édesíti meg az életet inkább, mint a szerelem? . . .

Imádó tisztelője:

K. Géza.

21.

Kedves Nagysád!

Szokatlan érzés, a szerelem boldogító érzete fogja el szívemet, midőn kedves Nagysádhoz írom e sorokat.

A multkori estélyen volt közelebbi megismerkedésünk, bár, mint akkor felhoztuk, régebb idő óta is ismertük egymást.

Én legalább régóta ismerem, — régóta ismerem bűvös pillantása hatalmát; de a boldogító szerelem hatalmát csak most érzem szívemben.

Ez az első levél, mit szerencsés lehetek Nagysádhoz írni, ez az első levél; de ki kell benne mégis fejeznem a szív érzelmeit.

Érzem, érzem, hogy csak meg kell ennek történni akármikor ugyis, ha későbbben is.

Óh, mert valódi tiszta szerelemmel égek én Nagysáért; s ezt ki kell fejeznem, mert nincs hervasztóbb, ölübb valami, mint némán epedni.

Óh, én szerettem eddig is, de a szerelem, mely most támadt szívemben, úgy érzem, hogy igen-igen különböző az eddigiektől.

Ez a szerelem tartós, soha ki nem oltható, csak a sír által, és a szív fájdalma soha sem enyhítő, ha Nagysád résztvevőleg nem fordul felé.

Igen! akkor elfojtott lángjában megsemmisül, s még megrepedni sem tud a kinok alatt, csak sajogni, s fájdalmasan verni.

Óh, eddig mulékony volt az én szerelmem! Hulló csillag, mely felmerül, aztán megsemmisülve enyészik hirtelen, anélkül, hogy valami tartósabb nyomot hagyott volna hátra.

Fellobbanó pásztor tűz, a szív eddig kietlen sivatagján, aztán elhaló, csendesen . . .

Őszi virág, mely kinyílik ugyan, de alig él s már hervadásra talál a deres ősszel, anélkül, hogy illatozott volna . . .

Égető nap az én szerelmem most, majd megsemmisülök heve alatt, és uralkodom a boldogság egén mindaddig, míg kedves Nagysád résztvevőleg tekint reám . . .

S ha ez a szerelem csak csalódásra gyult volna bennem, nem fog változni haldokló sugárrá, mint a tűnő nap végsugarai, hanem velem együtt fog elmerülni az örök éjbe . . . a sír ölébe! . . .

Szerelmeért mindenre képes vagyok!

Győződjék meg kedves Nagysád e kiolt-hatatlanul szerető szív érzelmeiről, s aztán ne engedje megsemmisülni; ne engedje megsemmisülni, mikor épen igazán tanult meg szeretni.

És ezt az igaz szerelmet egyedül csak Nagysád őrizheti meg! . . .

Sírig imádója:

K. Ernő.

(*Szerelmi vallomás ismeretlenhez.*)

22.

Tisztelt Nagysád!

Bocsánatért esedezem először is bátorságomért, midőn, mint előtte tán teljesen ismeretlen keresem fel soraimmal.

Boldogsággal telik el a vándor kebele, ha

sokáig bolyongva a puszták homokján megpillantja a közelben a hűs ligetet; édes érzelem fogja el keblét, ha rá gondol az ott buzogó üdítő forrásra, s forró vágya megpihenni, annyi hányatás után, a csalogány-dalos liget hűs árnyában.

Óh! sokáig bolyongtam én az élet útain árván, elhagyottan, a remény még csalóka képpel sem fordult felém, megpihenni egy imádott körében!

S íme most lelkem sötétjén halvány sugarak látszanak áttörni . . . Én felfedeztem boldogságom csillagát; sugara szívembe van temetve, mélyen, elfelejthetetlenül! . . .

Óh! régóta érdeklődöm én Nagysád iránt, de sehol sem találkozhattunk, hogy legalább az első megismerkedés édes perceit átélhettem volna! — Nem késhettem tovább érzelmeim nyilvánkoztatásaival, hiszen ennek úgy is előbb-utóbb meg kellett volna történnie!

Óh, úgy is régóta epedek; és aztán óh! mily nehéz a szívnek a várakozás, midőn lángolón szeret.

Lángolón szeret az én szívem, s boldog lesz, ha Nagysádnál vizontszerelemre talál! . . .

Most pedig szabad legyen kedves soraiért esedeznem, s ha nem voltak alkalmatlanok soraim, nagyon kérem határozza meg az időt, mikor szerencsés lehetek tiszteletem tenni, hogy körében megismerhessem az igazi boldogságot! . . .

S ha szívem visszontszerelemre fog találni ott,
— mennyországom megtalálandom a földön!...

Jelen levelemmel arczképem is küldöm;
boldog leszek, ha szívesen őrzi azt meg,

Imádója:
Z. Elemér.

23.

(Válasz.)

T. Uram!

Becsés sorait megkaptam, és sietek arra válaszolni. Ön óhajtana velem ismeretséget kötni? En legkevésbé sem állok ennek útjában. A febr. 15-iki „tüzoltó-bálon“, ha úgy tetszik, megismerkedhetünk.

Tisztelője:
F. Adél.

24.

Mélyen tisztelt Nagysád!

Százszor vevém a tollat kezemhez, százszor megírtam a levelet, mely boldogságom felett döntsön, s mindannyiszor, — a levelet újra át-olvasva, — azt oly gyermekesnek, oly semmit nem mondónak találtam, hogy mindig szét-téptem.

Szét-téptem, hogy újra megírjam, s hogy újra ezt is a többinek sorsára juttassam, de

végre is meg kell lenni! Tovább nem viselhetem el a gyötrő bizonytalanság érzelmét, tovább nem hordhatom el a kételyeket, melyek szívem minden idegét marczangolják!

Végre is meg kell történnie a lépésnek, mely határozzon, s mely vagy a fájdalom kínzó sötétségébe taszítson, vagy a boldogság örök üdvére emeljen.

Meg kell lenni, s minden tétova nélkül, nyíltan, igazán, mint csak egy igazán szerető, becsületes szív mondhatja, kimondom: én szeretem önt!

Igen, szeretem, mint a virág a napvilágot, mint a madár a szabadságot, szeretem, mint a hervadó lomb az ifjú tavaszt, mint szellőt a zizegő haraszt!

Szeretem szenvedélyesen, imádom mint Istentem, szeretem, imádom, mint csak én tudok, a mint tud szívem!

S a kétséget, a bizonytalanságot tovább nem állhatom, érzem, összeroskadok súlyos terhe alatt!

Óh mondja hát, hogy hév lángom nem élesztettem hiába eddig, hogy nem hasztalan reméltem, hittem, egy szebb jövőt, hogy hitem, reményem nem voltak csalóka álmokképek, melyek a rideg való előtt gyorsan tova lebbennek, hogy a jövő itt van, itt, az ön képében, az ön szerelmében!

Kérem önt, mindenre, mi drága ön előtt:
oszlassa el kételyeimet, feleljen; és ha szerel-
mem csak a legkisebb viszonzásra talált, felelje,
hogy szeret!

Válaszát égő türelmetlenséggel
várja, örök híve:
Sz. Károly.

25.
(*Válasz.*)

Tisztelt Uram!

Tán nagyon is késedelmeztem soraimmal s
nagyon is soká hagytam önt kételyeiben, bizony-
talanságaiban, a nélkül, hogy azokat siettem
volna mennél előbb eloszlatni.

Bocsásson meg, de valóban, legjobb akara-
tom mellett sem valék képes önnek soraira előbb
válaszolni.

Most igen, mikor mindent megfontolva, —
mert befogja láthatni, hogy egy ifju lánynak
szüksége van a megfontolásra, mikor ily ko-
moly kérdés felett kell döntenie, minőt ön tett
elémbe, — tökéletesen tisztában vagyok vála-
szommal, most felelhetek önnek s tán feloldhatom
kételyeinek terhe alól.

Én nem szeretem önt!

Tán fájdalmat okozok önnek e válaszm-
mal, de mást nem felelhetek, ha csak nem szí-
vemmel és érzelmeimmel ellenkezőleg.

Bocsásson meg e fájdalomért, melyet önnek
szerzek, s feledjen el — bizonyára fog találni
más szívet, ki önt megértendi!

Isten vezérelje!

E. Esztike.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

II.

SZERELEM.

Keletnek vagy-e te ragyogó meséje,
Szerelem, szerelem?
Vagy az ifju szívnek üres ábrándképe,
S tréfát üzesz velem?

Ha mese, ezerszer ezeregy éjszakán
Elhallgatlak téged!
Ha mese: úgy veszszén a rideg valóság...!
Csalódjam, míg élek!

T. D.

I.

REMÉNY NÉLKÜL.

„Remény nélkül szeretlek én téged!”

I.

Kedves Nagysád!

Nem is képzelheti kedves Nagysád, mily kinosak nekem ama pillanatok, miket távol tőle kell eltöltenem, szüntelen epedve és reménytelenül. Nincs pedig fájóbb, kinzóbb, mint a reménytelen szerelem.

Lelkem mindig kedves Nagysád körében mulat, az élet pusztaságáról ábrándaim elvisznek innen messze, messze, hozzá, hogy szemei igéző sugarai alatt haljak meg.

Óh, be fáj érezni a halált, tudni, hogy nem messze az elhervadás és tudni, hogy senki sincs, ki egy résztvevő könnycseppet hullatna az elhagyott sirhalomra.

Óh, én szeretek, forrón és reménytelenül, míg a csendes sír elolja a szív lángjait. Eltemet az igaz szerelem.

Reménytelenül szeretni! Epedni egy lényért, ki egy tekintetre sem méltatja az örült szerelmet, sőt tán gyönyörködne vonagló szive fájdalmain!

Es én mégis szeretek. Ont imádom Nagy-

sád, aki napom, hogy égető heve alatt megsemmisüljek.

De mégis boldog vagyok e szenvedések közepette is, akkor, midőn szívem haldoklik, mert — szeretek!

Távol, messze van tőlem Nagysád. Tudom, hogy nem téved felém gondolata, ki érte epedek — reménytelenül! És a távolból mégis büvös erőt gyakorol reám; — éget, és én — hervadok, egyre hervadok!

Imádója:

H. Lajos.

2.

Kedves Laurám!

Szomoruan merengek el az emlékeken a bús őszi délután, s aztán felidézem emlékembe a multakat . . . mennyi sok szép remény elhervadva, megsemmisülve másfél év után . . . Végig olvasom kedves leveleid, és feltűnnek emlékemben egyenként a szép idők, a soha vissza nem jövő édes mult, s én megkönyezem, siratom soromat; — ebben találom most vigasztalásomat!

S aztán visszateszem őket ismét asztalfiókom sötét rejtekébe, hogy többé ki se vegyem . . . csak egy arczkép előtt mereng soká tekintetem, kedves arczképed előtt, s aztán tovább sírok elvesztett boldogságom után!

Másfél év után, ki hitte volna, hogy ez következék be? ki hitte volna, hogy semmim se marad? ki hitte volna, hogy most rám sem gondol az, kihez oly igen hű valék? Ki hitte volna, hogy most kell lemondanom mindenről? Ki hitte volna, hogy semmi sem marad fenn anynyi szépből, annyi örömből?

Tudom hidegen fogadod e sorokat, tudom, nem találsz semmi nyugpontot e másfél évben, amin képzeleted bár perczig pihentetnéd! Találsz eleget feledésre méltót! Én pedig szüntelen azzal az elhervadt emlékekkel foglalkozom!

Képzeletem most az egykor violás, rózsás ösvényen csak hervadt levelekkel találkozik . . . A mezőn most csak a rideg ősz nyomait fedezük fel, mindenütt hervadás, rémes pusztulás, mint szivemben, keblemben! . . .

Óh, de az elhervadt levelek helyett uj levelek zöldülnek a kopár ágakon, csak az én reményem egykor viruló fája vár hiába uj kikeletre!

Óh! mért nem lehetek most lehulló levél! . . . Hadd hervadnék el örökre — emlékeimmal együtt

Tehát te uj vágyid követted? És nekem a csalódást hagytad meg!

Tehát többé hiába várom soraid, hiába várom többé az örömet . . . vége szakadt mindennek. Hiába remél többé a sziv, mindent elvesztett! Tehát a boldogság csak egy sohaj

volt, egy hamar muló lázas álom! . . . Es én, a fájdalomnak legkisebb enyhületét is hiába várom!

Ez a jutalma az igaz szerelemnek!

Ne hidd azonban, hogy érzelmeim megváltoztak volna, mint a tieid! Ne hidd, hogy szétépem az emlékeket, miket tőled kaptam, hogy semmi se emlékeztessen reád! Megtartom a hervadt emlékeket, romba dőlt világommal, s aztán gyakran előszedem leveleim; — emlékezem reád, — szerelmedre, s aztán hűtlenségedre! S én édesen merengve a szép multon, édessé teszem a fel-felujuló fájdalmat! De levelem, ez volt hozzád az utolsó!

Isten veled! Nem zavar többé

reménytelen

Károlyod.

2.

BOLDOG SZERELEM.

A te piczi piros ajkad
Akkor is szól, mikor hallgat;
Ragyogó két barna szemed
Elárulja szerelmedet.

De hát mért is rejtegetnéd
Szíved édes üdvösségét?
Szerelmes vagy: valld be kérlek,
Hisz ezt eltagadni vétek!

Láttad-e már a szép tavaszt,
Mely a rózsán bimbót fakaszt?
Ilyen tavasz szép szerelmed,
Elbeszéli ajkad, szemed!

Komócsy József.

(*Vallomás.*)

I.

Imádott Bertám!

Sokáig rejtegettem a titkot, — szívem nem tudja tovább őrizni; be kell azt vallanom kegyednek!

Egy pillanat, s elhatároztam magam a mérész lépésre, amitől aztán jövőm, boldogságom fog függni.

Rég sohajtoztam már e percz után, az elhatározásra azonban mindeddig gyengének éreztem magam. Óh! de nagy a szerelem hatalma! Erőt ad, buzdít, lelkesít, míg boldogít isteni érzete! . . .

A szerelem talpköve az igaz barátság! . . . Hiszen én kegyednek eddig is barátja voltam, legalább annak nevezett. Tegyük egy lépést a barátságtól! . . . Óh! értse meg szavaim! értsen meg engem! És aztán tegyen boldoggá egy szavával!

. . . . A virág szereti a harmatot; a csalogány a rózsát; a fülmile édes dalt zeng párjának, s csak az én szívem lenne egyedül? . . .

Óh, én szeretem kegyedet, imádott Vilmám! Bocssásson meg a nyílt őszinteségért, de nem habozhatom tovább!

Óh! nyilatkozzék szavaimra kedves angyal!

Szívemet ne hagyja soká a kétség maró fájdalmai között. — Egy szavával boldogithat, vagy boldogtalanná tehet!

De ha mégis tévednék, — s csalatkoznám reményeimben, ne vegye rossz néven, mindenem! Tartsa meg emlékében azt, ki igazán tudott szeretni. Tartsa meg emlékezetemet, s akkor is boldog leszek — fájdalmaimmal!

Imádója:

János.

2.

(Válasz)

Kedves Jánosom!

Sietek válaszolni becses soraira, s igyekszem elüzni szivéről a kétséget. Őszinte vallomása valóban kellemes érzetet ébresztett bennem; szívből jövő sorai szívhez szólottak, olyan szívhez, melyben nem fog csalódni.

A rózsabokor szeliden simul kiskertembe nyíló ablakomhoz; együtt epedünk mi. A rózsabokor epedve várja a csalogányt, s örömköny fakad szemében, ha mogcsendül rajt' a csalogány dala.

Óh, boldognak mondhatom most magamat én is, mert önben reményem teljesültét látom. Őszinte soraira tartózkodás nélkül kell megvalanom önnek, hogy boldogító szerelmet érzek szívémben iránta, s csakis egyedül öntől függ, hogy megőrizze ezt; akkor nem csalódik! . . .

Óh! boldognak mondhatom magam, midőn kiolvastam soraiból érzelmeit, — hiszek szavaiknak és megértem azt a titkos dalt, mit a csalogány dall a kis kertem rózsájának:

— Érted halok, érted élek!

A viszontlátásig!

Bertája.

3.

Kedves Vilmám!

Szomoru kebellem keresem fel a virágos völgyet, hol oly édesen rebegted el egykor ama boldogító és epesztő szót: „szeretlek!”

Szép, virágos tavasz volt akkor! . . .

Viruló pázsit borította a mezőt, a langyos szellő játszva suttogott virágainál, a nap arany fátyola hullott a vidékre, a csalogány lágyan zengte esti dalát, mikor én oly igen-igen boldog voltam!

A boldogság nem tartott sokáig! Be kellett következnie a szívetrázó bucsuzásnak is, s te eltávoztál innen messze-messze . . . elvitted ma-

gaddal boldogságom . . . nekem csak a reményt hagytad meg és a — búbánatot!

A búbánat hü kísérő társam. Nem válunk meg soha egymástól. Együtt merengünk el mi a kedves emlékeken, együtt járjuk be a helyet, hol szép lelked mulatott, s aztán együtt fekszünk, együtt kelünk!

A búbánat titkon szállt volt szivembe, midőn elbúcsuztál . . . a sötétség szivem egére a szép estén lopózott be, midőn a bucsuszt mond-tad el! . . . És ezt csakis a viszontlátás hajnal-fénye oszlathatja szét.

Óh! reményteljes viszontlátás! Meddig kell epedni fájó szivemnek addig, míg bekövetkezel? Miben találhat a bú addig csak legkevésbé is enyhülést?

Azt hiszem enyhet adó balzsamot lelek, ha fel-felkeresnem az édes helyeket, azt hiszem szün-nek ott fájdalmaim Pedig most ott minden csak a hervadás érzetét ébresztheti lel-kemben.

A fák levelei hervadtan peregnek alá, és bus őszi szél nyög véle, és ha hallgatom a csalogány bánatos dalát, mely egykor oly édesen zengett, felujulnak a régi sebek, s azt hiszem a nap hanyatló sugarában haldokló reményeim szemlélem . . .

Sokat, nagyon sokat változott azóta a táj... Ott hol tavasz pompázott a hervadás képe jelen meg, hol halk fuvalom rezgett — tört kebel soha-

jai nyögnek végig, mintha mind a temetőből, vagy a felhőből szabadult volna ki.

Minden, minden megváltozott, csak a szívem, forró szerelmem a régi! . . .

Óh! tartsd fenn bennem ezt kedves Vilmám, örvendeztesd meg a fájo keblet kedves soraiddal minél gyakrabban, adj gyógyirt a távollét sebeire, melyek égető fájdalmaít óh! mily igen érzem!

Feléd dobog a kebel, ha bíboros hajnal köszönti a reggelt, feléd dobog, ha est borul a tájra a zephyrben sohajaimat küldöm . . . a harmatcseppben könnyemet; de enyhülést hiába várok! Búbánatos éltém sohasem változik meg, minden hatalom a te kezédben van!

Óh! kedves Vilmám ne hagyj ennyire a csüggedésben!

Sírig szerelmesed:

János.

+

(Válasz.)

Kedves Jánosom!

Nem írhatok ez alkalommal hosszasan, mert nagyon sietős dolgom van, csak épen soraidra akarok megnyugtató választ írni. Légy nyugodt kedvesem, s örvendj előre a viszontlátás örömének, s örvendj karjaidba siető

Vilmádnak.

5.

Kedves Nagysád !

Az őszi szellő szomoruan sivit végig a fák sárgult lombjain, kiméletlenül szaggatja szét s a tépett levelekkel szomoruan száguld végig a harasztokon.

És a hervadt levél egyre hull . . . jobban . . . jobban, s úgy megremeg a fájó hervadás alatt.

„Őszi hullás fájó titka

Rezgi által csöndesen“ . . .

Minden a mulandóságra emlékeztet !

Szomoru, nagyon szomoru az ősz . . . A kis kert virágai hervadtan hajtják alá fejöket, s aztán elszenderülnek csöndes álomba . . . de csak kikeletig !

Beh szeretem én az őszt, — mért szeretem, kedves Nagysád könnyen megmagyarázhatja.

Kikelet van az én szívemben most ! . . .

Minden hervadt levél látása egy-egy új reményt ébreszt bennem, minden levélhez egy-egy szép reményem fűződik. Minden levél a boldogságot juttatja eszembe.

Szép, nagyon szép őszi délután volt akkor, midőn először láttam én meg kegyedet ; a nap halvány sugara épen akkor halt el az ormon, midőn feltámadt szívemben a sejtelem, hogy

már Nagysád első megpillantásánál fölébredt szerelmem viszonoztatni fog.

Ősz volt! Midőn a természet hervadni készült, akkor ébredt az én szívem kikeletre.

Óh, hát hogy ne szeretném én az őszt, mikor ennyi szép reményem virult fel egy hervatag őszi délután!

Ma egy éve épen a boldog ismerettségnek; ma egy éve annak, hogy kimondhatatlanul szeretek, s oly jól esik tudnom, hogy szerelmem viszontszerelemre talált.

Bús borongós őszi nap! Te üzed el az én szívemről a homályt, te derítél reám a szép hajnalt! És te haldokló napsugár, te vagy hű emlékeztetője örökké lánggal égő szerelemnek!

Óh! én nagyon szeretem az őszt! Miatta szeretem azt, egyedül önért, kedves Nagysád! — Óh, mert boldog vagyok, valahányszor visszaemlékszem amaz édes pillanatra, és legboldogabb vagyok a világon, mert tudom, hogy igazán szeretek, s igazán szerettetem!

Óh, kedves Nagysád, csak őrizze meg továbbra is irányomba eddig tanusított jóindulatát, mert én csak addig lehetek boldog, míg ennek tudata boldogít. A hulló levél csak addig emlékeztet örök boldogságra, csak addig; azután pedig örök hervadásra, elmulásra, minek nem lesz többé kikeletje.

Óh, de én nem csalódhatom Kegyedben! Ez az örök tavasz, mi most szívemben honol, nem

változhatik soha hervadó őszzé, sőt még egy szebb tavasszá!

Boldoggá tesz — a valódi, tiszta szerelem!

Örök hive:

Lajos.

6.

Kedves Nagysád!

„Minek is van a szív, s a szívben szerelem?”

Óh, be tudom érezni e szavak súlyát azóta, mióta kedves Nagysáddal ismerettségbe léptem, és a szívemen vert hullámok, miket a Nagysád pillantása okozott, csakis Nagysád által csendesíthetők le.

Óh, kimondhatatlan, szent érzelem kapcsol engem Nagysádhoz, mely lelkesít szépre, nemestre, mely égbe ragad vagy a földre sujt, ez érzetet ez egyszerű szó rejti magába: „szerelem!”

Mióta kegyedet ismerem, minden gondolatom öné, és mióta szeretem, ama tiszta és igaz szerelemmel, — szívem minden dobbanása öné, az utolsó is öné leend!

Óh, de nem tudom kifejezni e szavak által azt a mély érzelmet, mely szívemben honol, nem lehet azt leírni hiven, csak érezni lehet!

Át tudom érezni e szó súlyát: szerelem!

A szellő halk fuvallata Nagysád nevét sugja nekem, a csalogány-dal a szerelmet juttatja eszembe; akár merre fordulok, képzeletem csak akkor nyugszik meg, ha szárnyaim felé téved!

Az életet csak önért szeretem!

És míg szívem úgy kinozza a szerelem, míg a kétség emésztő kínjai majd sírba temetnek, tudok remélni. Óh mit vétettem én a sors ellen, hogy megtagadja tőlem a boldogságot? — Nagysád gyöngéd szive állhatatossá tesz, — és nem lehet a sors hozzám oly kegyetlen, hogy szívem szerelmem heve alatt elhervadni engedje, hogy letépje az ábránd rózsaszálait, és elviselhetlenné tegye az életet!

És a sors megadja az üdvöt még e földön, ha Nagysád szívének csak egy dobbanása enyém, ha óhajtvá várt válaszában csak ennyit mond, hogy a szerelemnek még él egy szikrája szívében irántam!

Csak egy sugárt ígéző szeméből, mi éltesse reményem csiráit, vagy elfojtsa azokat teljesen!

Imádó hive:

K. Béla.

(Bizalmas.)

7.

Kedves Irmám!

Sokat, nagyon sokat hallottad már tőlem e szót „szeretlek.“ Hallottad, midőn az először

lebbent el ajkaimról, és hallottad azóta ki tudja hányszor? Óh! hányszor rebegtem én néked ezt, óh! hányszor nyitom meg még most is ajkam, hogy ez édes szót boldogan mondhassam ki, óh! hányszor veszem még kezembe a tollat, hogy a szerelem szavain szóljak szerető szivedhez! És aztán hányszor fogom tőled megkérdezni az édes hangzású választ?

Lásd kedves Irmám mily boldog vagyok, midőn ez édes epedés közt hozzád irok, mindenem! Lásd mily boldog az a szív, mely meg van győződve, hogy szerettetik egy kedves lénytől, és én tudok hinni, remélni, — a boldogság a te kezében van letéve.

Óh! mily boldog leszek én egykor! Ugy érzem! Most csak a boldogság sejtelve van birtokomban, s mégis az élet szép virágos kertjében képzelem magam; rózsátó vagyok én itt, mióta téged ismerlek, s a te angyali szived megóv a hervadástól, tekintetteddel új életre késztesz, s én virulok!

Sok idő telt el addig, kedves Irmám, míg az én kedélyem felderült, sokáig voltam én szomorú fűz az élet temetőjében, hol szomoruan borultam boldogságom sirhalmára; és te szép angyal képes voltál egy szavaddal örök derűt hozni szívem egére!

Tőled kaptam amaz örömet az élethez, mely míg nálam marad, nem fognak elem soha legyőzhetlen akadályok gördülni, szívemben zavar-

talán nyugalmat teremt, s lelki kedvet ad mindenhez, tanít küzdeni, lelkesülni; tőled kaptam a reménységet, mely nélkül most villám-sujtotta magános fa lennék, kietlen pusztában, a legárvább, a legelhagyottabb.

Teérted ver szívem most oly örömteljesen, teérted fog örökké dobogni, és egykor veled fogja majd élvezni az élet bájvirágait.

Azt a szép korányt, azt a bájoló tüneményt nem tudja leírni e toll.

Nem tudja leírni ama hatást, midőn a legelső hajnalsugár a boldogság koszoruját fonja fejünk felett, s megkoszoruz bennünket az örök hűségre! . . .

Nem mondom akkor, hogy szeretlek! Csak hallgatok; csak hallgatok; — — az a boldogság nem talál szavakat!

Óh! nem kell akkor muló gazdagság! Most csak sohaj kél szívemben ez édes epedés alatt, s mégis úgy gondolom, hogy csalogány-dalt hallok a boldogság rózsafáján, s gyönyörrel tölti el szívemet.

És ez mind teérted van! Teérted változott át az a terhes felhő, mely eddig szívemet borította üdítő harmattá, teérted változott az a szélvész-ként dühöngő, pusztító búvihar szívem felett, halk, csöndes fuvalommá!

De nem ábrándozom tovább! Tudod te úgy is, hogy milyen boldoggá tettél.

Tudod te úgy is, hogy milyen boldoggá tehetsz majd engemet!

Most pedig bocsáss meg, ha talán unalmas perczeket szereztek volna neked ábrándjaim, különben a bocsánatért személyesen is siet karjaidba

a te örök hived:

Ede.

8.

Szeretett Lujzám!

Tehát kimondva a nagy szó a legszebb ajkakról, a te ajkadról, mely betölté szívem világát s boldogítólag ad ott ezerszeres visszhangot! Te szeretsz engem! Lelked, szived mélyen rejlett, igazgyöngyét, az emberi érzelmek legnemesbikét, a teremtés koronáinak legdrágábbékét — szerelmedet nekem adtad cserébe. Köszönöm édes Lujzám, ezerszer köszönöm! Ha éltem fonala századokra nyulna, egyetlen és legfőbb kötelességem lenne, hogy hálámat jószágodért lerójam. Szerelem, te talányos érzélem, melyet a tudósok nem tudnak megmagyarázni, mint nem a szív indokát, mely arcunkra ül, melyet a világot keblükre ölelő költők is csak érezni tudnak, de leírni nem, melyet a bölcsek sem bírnak kimagyarázni: egészen uralod szívemet. De hogyan is lenne megmagya-

rázható az az érzelem, a mely — isteni! Dicsérem a mindenhatót, kétszeresen imádom őt, mióta ez érzelem az én szívemet is lakja. Az öröm bú s másféle lelki állapotok közé, melyek keseritnek, vagy rövid időre boldogitnak, adta ő a szerelmet, a szívnek ezt az örökös, illatos tavaszát. S legyen áldott érte, hogy nekem te általad adta; általad, ki a földön járó angyal vagy.

Lásd úgy áradozom, mint a féke-vesztett folyam. Boldogságom árában szeretnék minden halandót megfürösztetni! Ha olyan hangom lenne, hogy e világot betölthetném vele, bekiáltanám a hegyeket, völgyeket, a pusztákat, sivatagokat, az erdők mélyét s büszkén adnám tudtára mindennek, hogy te engem szeretsz. Megkérem a lég madarait, hogy csak rólad daloljanak; meg a felhőket, hogy a te nevedet formálják az ég azurján, megkérem az ibolyát, rózsát, gyöngyvirágot, violát, hogy angyali szivedből vegyék illatukat, meg a liliomot, hogy lelkedtől kérjen kölcsön ruhát.

Csordultig van telve szívem. Nem ábrándozom többé, hogy csatákat nyerjek, nem kell államférfiui hír, nem irigylem a költők babérkoszoruját, a királyok koronáját. Te az enyém vagy: ez minden dicsőségem, minden boldogságom; a te szerelmed az én babérkoszoróm, koronám s megnyert dicső csatám!

Mint várom a pillanatot, hogy kis kezedet

megfogjam, s szemeidbe nézve kérjelek: ismételd azt a szót, ami engem a halandók legbaldogabbikává tett, melyet annyi fönséggel sugtál: „szeretlek.“ Ha találkozunk kérni foglak, könyörögni fogok előtted, esdeni fogok hozzád, hogy ismételd sokszor, nagyon sokszor!

A toll gyöngye eszköz arra, ha még annyit szántok is vele, e fehér mezőn, hogy egészen kiöntsem nyomába szívem érzéseit. Szeretlek én is, mint nap az eget, virág a harmatot. Szeretlek hévvel, tisztelettel, nemesen. Élttem célja csak te léssz ezután.

Isten veled édes Lujzám! Irj előbb. Mindennap, mely elválaszt gyöngysoraidtól, egy kínos öröklét nekem. Csókolom azt a kis bársony kezedet

igaz szerelemmel:
Gyulád.

9.

Szeretett Gyulám!

Leveledet megkaptam s noha én nem tudok érzelmeimnek oly hangokat adni, mint te, légy meggyőződve, hogy soraidnak minden szava élénk visszhangot keltett lelkemben. Én felettem is a szerelem az ur, mióta bizonyosan tudom, hogy szeretsz.

Lásd négy szem közt ma sem tudnék még oly őszinte lenni, mint így levélben. Körödben

is érzem azt a csodálatos, megmagyarázhatlan érzést, melyet szerelemnek nevezünk, de most, hogy távol vagy, az érzelmek édes zsongájába belejátszik a fájdalom hurja. Igaz, hogy édes e fájdalom, mert mellette van a reménység, hogy nemsokára látni foglak.

Rám halmozott szép mondásaidat köszönöm. Ha tudnám viszonzni, viszonznám. De az én lelkem, szivem összes költészete, összes virága e szóban összpontosul: szeretlek. Hiába akarok egyebet írni, nem tudok. Csak jöjj, majd ismétlem neked nem a hányszor te akarsz, de a mennyiszer én akarom és légy meggyőződve, hogy ezerszer is többször fogom ismételni, mint te akarsz.

Édes Gyulám: azt mondják, hogy a szerelmesek nem győzik magukat kibeszélni. Isten látja lelkemet: én szeretlek igazán és ime levelemnek végére jutottam. Ez azonban ne akadályozzon meg téged abban, hogy nekem hosszú, nagyon hosszú levelet írj minél előbb. Írj a szerelemtől, vagy fess, ecseteld jövő boldogságunkat, melynek mi sem áll útjában. Atyám becsül téged. Tegnap is azt mondta, hogy jeles fiatal ember vagy, kitől sokat vár. Nem előttem mondta, hanem a szerelemnek jó füle van. Azért meg ne ijedj: nem vagyok hallgatózó, kíváncsi. Mikor aztán azt kérdeztem tőle, hogy hát miért is jeles fiatal ember az „én Gyulám“, nem válaszolt, hanem homlokon csókolt. A mama úgy szeret,

hogy néha meg is neheztelnék érte, ha nem az én áldott jó anyám volna. Néha eltréfálok vele; civódom. Azt mondtam neki a napokban, hogy én téged nem is szeretlek valami nagyon, hanem hát nem akarok pártában maradni. Volt nekem mit hallgatni. A hittérítők nem beszélnek annyi ékesszólással, mint szegény édes anyám. Dicsért téged, szeretetre méltónak mondott, aki én hozzám nagyon illik. Szinte bele fáradt a sok beszédbe, dicséretbe s én mit tehettem egyebet, mint hogy nyakába borultam és örömben olyan jó izüt sirtam, mint a gyermek, kinek repeső szive könnyeket fakaszt. A mama meg azt tette, amit én. Sirt és csókolta homlokomat. Még tréfált is; azt mondta, hogy az orzámát már nincs joga megcsókolni. Igaz-e Gyula?

Most jut eszembe, hogy levelemet már előbb be akartam fejezni. Azért nem is csevegek tovább, hanem ismét és ismét azt mondom: szeretlek édes Gyulám, ha nem úgy mint nap az eget, akkor úgy, mint csillagok a napot, melytől fényöket kölcsönzik.

Isten veled! Irj mielőbb

igazán szerető
Lujzádnak.

I .

Szeretett Lujzám!

Megjött a várva várt levél; épen jókor jött, mert akkor ültem íróasztalomhoz s kezdtem szívemtől tanácsot kérni: mit tevő legyek. Elmerengtem azon a kis foszlányon, mely ígéző termetedet takaró ruhádról szakadt le a mult-kori vigalomban, s melyen én úgy kaptam, mint tigris a prédán; százszor is kezembe vettem azt a rózsát, melyet első jelnek magyaráztam arra nézve, hogy nem idegenkedel tőlem. Szine nincs már, illata is eltűnt: mert beszivta szomjas lelkem.

Mit tudjak én annak írni, aki iránt a legmélyebb, legönzетlenebb szeretettel, lángoló szerelemmel viseltetem s a ki nekem nem ír! Keseregtem, tépelődtem. Mert ilyen a szerelem. Mintha fel lennék jogosítva az én Lujzám teendőiről határozni! Mintha jogom lenne követelni azt, amit — tudom — csak kérni lehet. Gondolkoztam az udvarias, gyöngéd szemrehányás kifejezésein, midőn egyszerre elvonultak homlokomról a felhők. A levélhordó még nem volt szobámban, de tudtam, hogy pár pillanat alatt be kell lépnie. Szerelmem sugá, hogy irtál, s hogy levelem megérkezik.

Nem tudom, hogy van más vele, hanem én alig mertem kedves leveledet feltörni. Pedig angyali lelked keresztül sugárzott a papíron,

érezem rajta kezed melegségét, s nevemen mintha ott láttam volna szemed varázsos pillantását.

A zahara sivataga nem várja jobban az esőt, mint én soraidat. Talán bünt követtem el, de elfeledtem foszlányt, el a rózsát s csak leveleddel foglalkoztam. Köszönöm, ezerszer köszönöm.

Tizszer elolvastam, először félve, ha hogy talán az irántam való szerelem madara szivecskédből kiröppent; aztán boldogan, örömmel, büszkén, kéjittasan. Most már én nem vagyok úgy, mint te édes Lujzám, hogy akadozik a toll kezemben, mert nem tudom mit irjak. Igazad van, hogy e szóban: szerelem, minden meg van, ami boldogithat. S én annyira önző vagyok, hogy szeretném, miszerint e szót rajtunk kívül ne használhassa senki. Mert én nem hiszem, hogy annak értékét más is úgy becsülje mint én és te, édes Lujzám.

Igen örvendek, hogy édes atyád rokonszenvét, becsülését birom; rajta leszek, hogy azt fokozott mérvben kiérdemeljem. Édes anyádat öleld meg nevemben, csókold meg áldott kezét. Mondd neki, hogy jó fia akarok lenni, ki tőlem telhetőleg fogom megédesíteni napjait az által hogy téged boldoggá foglak tenni. Ha teljes öröömömbé egy-egy sötét vonal villámlik be, ez az, hogy nekem nincsenek szüleim. Ha élnének, mint szeretnének azok téged — én egyetlenem!

De ezuttal a fájdalmat elparancsolom tol-

lam alól. A helyett azt vagyok bátor kérdezni: mikor léssz jegyesem? Mikor fog ujjadon csillogni gyűrűm; mikor fogom viselni gyűrűdet? Ha tudnád: mint vágyom ezen boldogító pillanatra! Tudom, hogy kedves szüleid nem ellenzik boldogságunkat. De a türelem olaja bármily jótékony is, s bármennyi van is — ne vondd össze haragosan szép szemöldeidet, mert elfogy. Hadd lássa a világ ujamon a győzelmi jelt, s egyuttal hozzám való hűségednek szent zálogát.

Es most Isten véled és — szerelmem. Óvjanak minden elől. Remény képében előlegezzük a boldogságot, mely a jövőben vár reánk. Ne kinozz sokáig, hanem írj. Ha egyebet nem írsz, csak azt írd egy lapocskára, hogy szeretsz.

Add át édes Atyádnak mély tiszteletemet; édes anyádnak kézcsókomat.

Halálíg hived:
Gyula.

II.

Kedves Irénem!

Oly boldognak, oly elégültnek érzem magamat, hogy nem hiszem, hogy ez öreg földteke hordana boldogabb, elégültebb halandót nálamnál. Hisz egyedüli vágyam, reményem teljesült, a te szived, édes Irénem enyém, enyém

minden dobbanása, értem ver, mint az én boldogságtól áradozó szívem teérted!

Oh, nem cserélnék egy világhódító Nagy Sándorral, kinek lábai előtt minden hatalmas meghódolt; porba görnyedt a gyáva s az erős térdet hajtott előtte, nem cserélnék egy Caesarral, ki büszkén ragadá magához a hatalmas Róma kormányzatát, mert hiába: Nagy Sándor is, Caesar is elbukott, mikor dicsőségük tetőpontján állottak, az egyiket, kivel nem birt a félvilág hatalomban: a betegség hatalma dönté a sírba s a másikat gyáva árulók ejték törbe; de én rám csak most vár a boldogság, a dicsőség, mikor meghódítám az én világomat: a te szivedet!

Ugye én világom, enyém vagy, enyém vagy mindörökre?!

Oh, feleld, hogy igen, — már mondtad, már egyszer ellebegett bibor ajkaidról az a boldogító szó, — de ismételd, mond még egyszer, úgy mint én ismétlem: „szeretlek!“

Ugy-e te is!

Mily édes az a szócska: „szeretlek!“

Örökké a tied:
Emil.

(Válasz.)

Édes Emilem!

Irod, hogy boldog vagy, elégült, mert tudod, hogy szívem, szerelmem örökké tied.

Boldog elégült vagyok én is, engem is az a tudat boldogít, hogy a te szerelmed az enyém, egyedül enyém!

A te boldogságod, a te reményed az én boldogságom, reményem!

Ismételjem azt a szót, hogy szeretlek? Ismételmek? . . . Hisz akkor, midőn kimondám, egész lelkemet lehelém belé, s azóta az az egy „igen“ ezerszer visszhangzott nyugtalan szívemben. Azt nem lehet leírni, azok a hideg betűk nem képesek azt a forrongó érzelmet, azt a vágyat kifejezni, mit én vele óhajtok! Szívem, élttem, mindenem tied, s nincs az a kincs, melyért a te szivedet adnám!

Azért ne is kísértsük érzelmeinket a tollal tolmácsolni, mert soha sem vagyunk képesek azt úgy leírni, miként azt szeretnők, a betűkbe, az élettelen tárgyakba nem tudunk életet lehelni, hogy elmondja azt, a mit mi el nem mondhatunk.

Jer hozzánk, anyámnak felfedeztem viszonyunkat, s ő nagyon örvendett rajta.

Tudja, hogy te szép állást foglalsz el a társadalomban s kész örömmel fogad mint vejét.

Jer, Emilem, az én ölelő karjaimba, szemtől szembe inkább mondhatod ismét, hogy „szeretlek“, s én majd rá felelem „én is“, majd rá fog felelni az a forró csók szomjú ajkainkról.

Vágyó szívvvel vár,

a téged örökké szerető:

Irénel.

13.

Kedves Nagysád!

Fájó érzet fogta el keblem akkor, midőn megtudtam, hogy eltávozott körünkből, és pedig hosszabb időre, szeretett rokonai körébe.

Oh! csak akkor vettem észre, hogy mily pusztaság a világ s mily rideg az élet. Itt maradtam, egyedül magamra a . . . világon!

Ki-ki megyek a csöndes estéken a virágos kis kertbe, hol oly kedvesen csevegett gyakran nekem, s oly édesen hallgattuk ketten, mit súg a szél a rezgő lomb között, s mit regél a virágnak, csókolva harmatát, s csak most érzem mily pusztaság honol e virányos téren, ha Nagysád nem mulat közöttük.

Oh, ha megcsendül a csalogány dala a liget lombjain, ha felragyognak a csillagok, eszembe jut az isteni szerelem, s annyira erőt vesz rajtam, hogy nem gondolhatok másra, csakis Nagysádra, imádott!

Ime, mennyire érzem az elhagyatottságot,

pedig alig pár napja csak, hogy eltávozott innen; óh! nekem elég idő arra, hogy átérezhessem teljesen a távollét fájdalmait.

De meg fog vigasztalni engem, úgy-e? És nem fog^o késni kedves soraival, mi reményt, vigasztalást fog belém önteni. Nagyon kérem, említse fel óhajtvá várt válaszában azt is, meddig fog ott időzni, hadd tudjam meddig kell még szenvednem, sohajtoznom utána!

Örök hive:
Cs. Andor.

14.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Pár nappal ezelőtt történt elutazásom oly véletlenül jött közbe, hogy magam sem gondoltam, s ezért nem tudathattam főleg Önnel sem. Sorait épen most kaptam, s igyekszem is azokra válaszolni. Én határozottan meg vagyok győződve, hogy Ön megőrzi emlékében, s szívesen emlékszik reám mindannyiszor. Különben azt hiszem, hogy nemsokára viszontlátjuk egymást. Nagynénémék igaz eléggé barátságos, szíves emberek s eléggé is igyekeznek nekem szórakozást keresni, s mégis szinte-szinte unni kezdem már ezt a falusi magánosságot, hol az ember csaknem mindig teljesen ismeretlenek között találja magát. Most nem is írok többet. Üres

szavakkal nem akarom megtölteni levelem, hisz' tudhatja úgy is, hogy nem feledem!

A viszontlátásig!

B. Anna.

15.

Kedves Jolánom!

Oh! mily boldognak mondhatom én magam kedves Jolánom, hogy te jó vagy s gyakran felkeressz engem kedves soraiddal, melyek oly jól esnek lelkemnek. S aztán az a kedves szellemeskedés, mi oly sok édes órát szerzett volt nekem, most is átlengi egész lényemet. Minden betű hű és tiszta tükre jó lelkednek. Milyen határtalan boldogság minderről meggyőződni.

Tehát te most is csak oly igazán szeretsz engem kedvesem, mint régen; tehát te most is az a jó régi Jolánom maradtál. Áldjon meg a jó Isten érte!

Én is a régi vagyok; óh! én is oly igazán, hön tudok szeretni, mint te. Valóban furcsa érzelem ez a szerelem. Kinoz, gyötör, s aztán — boldogit! Oh! mennyit szenvedek én teérted kedvesem. Úgy fáj szívemnek, hogy tudva hő szerelmedet, nem lehetek mindig közeledben. Oh! Valóban csak szenvedés így az élet — így tenélküled — átok! És ez az átok a világ legnagyobb áldásává válik, akkor, midőn — viszontlátjuk egymást!

Oh! kedves Jolánom, csak az az édes viszontlátás ne maradna már oly messze; most is, most is mennyire késett, pedig alig tudom fékezni a fel-felujuló vágyat utána. Oh, csak téged láthatnálak, kedvesem!

Oh! látom én mindig a te kedves arcod, mindig látom ragyogó szemeid; megjelenysz gyakran, kedvesem, fényes csillagként szívem sötét éje felett, és elárasztod fényözönnel körültem a világot.

De ez mind csak álom, olyan hamar muló, melynek eltűnte után szívem majd megrepesztí a bubánat.

Mit ér az, ha a kedves lény megjelen, a képzelet szárnyain, hogy a remény zöldelő ágait szórja utainkra, s aztán elmegy messze... óh, mily fájó érzés foghatja el a szívet, midőn a virányos tér helyett a jelen pusztaságát pillantja meg. Mit ér gondolnom azt, hogy te itt vagy körültem s aztán mégis messze, távol, mit ér merengennem az emlékeken, melyek bármi kedvesek is, nem pótolhatnak tégedet.

Mi is pótolhatna téged nekem a világon, kedves Jolánom, mi lehet drágább e világon, mint te, mivel cserélhetnék fel téged, kiért a világot dulnám fel? — Ha felhő lennél én szellővé változnám és elragadnálak szárnyaimon az esthajnal biborában. — Angyal vagy kedvesem a mennyből jöttél, hogy boldogíts engem hű szerelmeddel, s észre sem veszed, hogy

én árnyékok vagyok; — — és gyönyörködöm a te boldogító szerelmedben!

Engem csak az tehet boldoggá! Azon kívül én a boldogságot hasztalan keresem, hacsak nem a sír ölében!

Oh! kedves Jolánom csak ez a két utam van a boldogság felé! Vagy eljutok hozzád... a legfényesebb csillaghoz, a mindenséghez... vagy a föld legsötétebb rejtekébe — — pihenni!

Lásd kedves Jolánom, mégis milyen furcsa vagyok én. Még akkor is e félékről beszélek, mikor te szeretsz, kedvesem! Oh! pedig csak én tudom, hogy mennyire szeretem az életet! — Csak én tudom, mitől fosztana meg a halál! A világ birodalmától fosztana meg ami tebenned összpontosul, kedvesem!

Tebenned összpontosul a szépség, jóság, és tebenned a hű szerelem, melynek jótékony sugaraira megtanulok lelkesülni minden szépért, jóért, nemesért!

Aldjon meg az Isten, hogy megszeretted vélem a világot!

Tarts meg hiven emlékedben s ne feledj el kedvesem, irj minél gyakrabban az édes viszontlátásig! És gondolj mindenkor szívesen

Sándorodra.

(Válasz.)

Kedves Sándorom!

Hogy ne panaszkodjál nagyon, ime azonnal tollat ragadok a válaszra, amint megkaptam kedves soraid.

Irod leveledben, hogy szeretlek-e még? S egészen meglepetve érzed magad, „hogy a régi Jolánod maradtam“. Ejh! milyen csodálatos, hát te annyi őszinte szavak után még rólam az ellenkezőt is feltételeznéd? — S hogy szeretlek, csak most van alkalmad meggyőződni róla, épen a legközelebbi levelemből? — Különben nem akarlak dorgálásokkal illetni, nehogy jövő leveled panaszlevéllé változzék, mikor így is mennyit panaszkodol! S így is már leveled vége felé még halálról is kezdesz ábrándozni, hogy azáltal, no — győződjél meg hát igazi szerelmemről valahára teljesen, ha még eddig nem győződtél meg, — mondom halálról kezdesz ábrándozni, hogy engem boldogtalanná tégy!...

Sokat ábrándozol utóbbi leveledben az „édes viszontlátásról“, is! — Ez kedvesem egészen rajtad áll; én mindenkor tárt karokkal várlak, hogy pedig hiven megőrizlek emlékemben örökre, s bármikor jön is el a viszontlátás öröme, mindig a „rég Jolánod“ fogod megtalálni arról is győződjél meg, mondom, ha még eddig nem tudtál róla meggyőződni!

Tehát, hogy mostani „átkos“ életed „áldássá“ tedd, egyedül csak rajtad áll. Addig pedig, míg viszontláthatlak; nem fogok panaszra adni okot: szívesen kereslek fel soraimmal!

A multkor résztvettünk az „egyház-bál“ban. Nagyon kedélyesen folyt le; de tudhatod, kedvesem, hogy nekem még sem valami jól, nem azért, mert nem mulattam jól, de mert te nem voltál ott. — Akkor is csak rád gondoltam. Mikor G úr ábrándozott, midőn már másnap érzelmeinek adott kifejezést, hogy „nem élhet nélkülem“ . . . Tudhatod, kedves Sándorom, hogy mit válaszolhattam reá, ha igazán szeretsz. Igaz, elég szívesen mulattam vele, mert bálon csak nem unatkozhattam; de szívemmel még sem ajándékozhattam meg, hiszen az régen az én Sándoromé, a tied! . . .

Irod leveledben, hogy „árnyékom“ vagy! Nem mondom, hogy nincs igazad, mert mindig velem vagy! Folytonosan követsz, mert én mindig csak rólad gondolkodom. Képzeletem csak feléd téved, s édesen mulat el hű lelkeddel, ábrándozva a boldogságról, s úgy érzem, hogy azt feltalálom a te hű szerelmedben. Lásd, tán én még jobban szeretlek téged, mint te engem!

Óh! nincs boldogság, ne gondold „a föld legsötétebb rejtekében“ sem! Sirban pihenni! nem adhatja meg azt, mit egy szerető szív kíván!

Amint én „megszerettettem véled a vilá-

got“, épúgy gyűlöltetted te meg velem a — —
„sirhalmot“!

Most már nem is irok hosszasabban, hiszen
mindent megírtam, amit válaszképen kellett
írnom soraidra, s aztán hiszem eléggé bebizonyi-
tottam előtted most is, mint mindenkor, hogy:
„szeretlek!“

Isten veled, s az én hű emlékezetem!

Szerető

Jolánod.

17.

(*Válasz erre.*)

Kedves Jolánom!

Nem tehetem, hogy azonnal ne válaszoljak
kedves soraidra, bár nincs egyéb írni valóm
most sem, mint az amit a szerelem súg, s amire
késztet a te kedves drága szived, mely egyedüli
nekem a világon!

Különösen édesen hatottak reám a te szelid
megfeddéseid. Nem is merek már ezután másra
gondolni, mint egyedül tiszta szerelmedre, jó
szivedre. Nem is bátorkodom én ezután már a
boldogtalanságról még csak álmodozni sem.

Meggyőződtem én nagyon sokszor már
őszinte szavaid igazságáról, szived minden dob-
banásáról; de sohasem jobban, mint ez alkalom-
mal. Beh szeretném veled élvezni most ez örö-
mömet! Beh szeretnék most soraim helyett

magam repülni feléd, hogy bizonyíthatnám élő szóval „meggyőződésemet“ . . .

Igen! hát az „egyház-bál“ kedélyesen folyt le. G . . . úr is jól mulatott, s te csak másnap mulattál jól rajta? . . . Úgy-e kedvesem? . . . Úgy-e az én „árnyékom“ veled volt akkor is, mikor G . . . úr „ábrándozott“ . . . Úgy-e súgta neked, hogy nincs olyan szív több, mint az enyém? . . . Pedig nem volt rá szükség, úgy-e, mert a te szerető szived úgyis a te Sándorodnál van, amit mi sem téphet ki lelkéből! . . . Csak-hogy, kedves Jolánom, mégis óvatos légy. Ne hódítsd a sziveket, hogy aztán letipord! Lásd, mivé tennél engem, ha Óh! kedvesem bocsáss, bocsáss meg, hogy ismét boldogtalanságról akartam álmodozni. Bocsáss meg angyalom, hiszen ennek sem én vagyok oha, hanem inkább G . . . úr . . .

Isten veled! Ne feledd soha

hű kedvesed:

Sándort.

18.

Kedves Nagysád!

Egyedüli örömem csakis abban találhatom, ha felőle gondolkodom, s oly jól esik tudnom, hogy a távolban egy rokon kebel értem dobog.

Talán alkalmatlanná is kezdek válni gyakori leveleimmal, — de hát én még ifjú vagyok,

szeretem az életet!... Nekem pedig csak akkor van életem, ha róla gondolkodom, ha kedves alakjával foglalkozom, s oly jól esik, ha ki-kifejezhetem olykor szüntelen érte égő szívem forró érzelmeit.

Ne vegye hát rossz néven, ha oly sokszor keresem fel soraimmal, hiszen távol vagyunk egymástól, és a távollét keserű perczeit mi édesítné meg különben, ha nem ez az édes összeköttetés.

Hiszem, hogy megtart emlékében, s nem feled el. Az ön képe régen szívembe van temetve, őrzöm hiven, örökre. Kedves alakja szüntelen előttem lebeg, és biztató mosolya átvilágítja a szív ködét, s én lelkesülök, — küzdök az életért — Nagysádért.

Ha kapja soraimat töltse be kívánságom, válaszoljon sietve, hogy mielőbb tudjak valamit az én kedves — Malvinámról!

S. Béla.

19.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Sietek válaszolni tegnap vett levelére, melynek nyílt őszintesége valóban kedves benyomást tett reám nézve. Én sem feledtem el önt, de nem is fogom feledni; érzelmem hevét a távollét nem fogja lankasztani. Látom, hogy egy

valóban hű szivre találtam önben, látom, hogy elválásunkkor tett fogadásához mindig hű marad. Legyen meggyőződve, hogy én sem fogom feledni sohasem.

Nálunk e hó 19-én a városháza nagy termében estélyt fognak rendezni, remélem nem haragszik meg, ha részt veszek én is ott. Szeretném azonban, ha időt szabhatna sok teendői mellett is magának, s ellátogatna akkorra hozzánk, hogy megjelenhetnék ön is. Igaz, hogy egynehány mértföld választ el bennünket, de az akadályokat, hiszem, könnyen legyőzheti az akarat hatalma.

Sorait mindenkor szívesen olvasom, sőt megharagszom, ha azt hiszi, hogy azok nekem alkalmatlanságot szereznek. Ön gondolataim tárgya, s meg lehet győződve, hogy mindég oly érzelmeket táplálok szivemben iránta, milyent csak az ön szerelme megérdemelhet.

L. Ilona.

20.

Kedves Nagysád!

Ha visszaemlékezem amaz élvezetteljes órákra, miket kedves Nagysád körében tölték, keblemben legyőzhetlen vágy keletkezik, s úgy szeretnék mindig közelében élni!

Csak akkor tudom, mily határtalan pusztaság a világ, ha távol vagyok öntől, s csak ak-

kor tudom átérezni igazán: milyen szép az élet, míg közelében lehetek!

Óh, ha Nagysád bepillanthatna szivembe, csak egy percze, ha látná ama nehéz, hervasztó fájdalmakat, melyekkel meg kell küzdenem, ha látná mindezeket Nagysád, meggyőződhetnék szavam igazságáról.

Kín, fájdalom az élet nélküle!

Szivemben egy szent érzelem honol, mi oly igen köt engem Nagysádhoz, egy szent érzelem, mi hatalmas erőt bír adni a sors minden csapásai elviselésére; a „szerelem“ érzése, mely lelkesít, boldogít, s mely ha csalódásra talál, lehervasztja az arcz rózsáit, kihamvasztja a sziv érzelmeit, s átokká teszi az életet!

Óh, képzelheti most Nagysád, mennyire boldogtalan vagyok nélküle!

Én önt szeretem! Nem fejezhetem ki elég hiven, mit érzek e pillanatban, midőn ezt nyiltan bevallom, csak szivem heves dobbanása tudná megmondani.

De ne nehezteljen meg Nagysád e nyilt-ságért, nem rejtegethetem szivemben a heves érzelmet, hiszen nincs nyugtom; bájos alakja szüntelen követ mindenfelé, ön gondolataim tárgya, ön mindenem!

Hiába sirok csöndes óráim után, hiába fordulok bár merre az ábrándkép elől; elvesztett nyugalmam nem hozhatja vissza semmi más, csak az ön viszont-szerelme!

Csak az ön szerelme adhat nekem életet, anélkül nem élhetek, mint a virág napsugár nélkül. . . .

A virágnak a napsugár adja az életet; — szívem hervadó virágai új életet nyernek Nagysád egy búvölő pillantásától, egy szavától; de úgy élni „több mint halál, több mint a kínpadok!“ . . .

Egy pillantást csak a búvölő szemekből, csak egy szót az epedő szerelmesnek, s aztán minden reménye, vágya teljessülve lesz, melyek még az élethez fűzik.

Nagysádtól függ, egyedül csak öntől, hogy a kebelnek lánggra lobbant szikráit éleszsze, vagy kioltsa.

Óh, de Nagysád angyal! angyali szíve csak boldogítani tudhat; ne zárja hát el tőlem a földi éden kapuit. Ha közelében nem lehetek mindig, hogy derítsen bájos mosolyával, ne vegye rossz néven, ha gyakran felkeresem soraimmal, s aztán csak egy biztató szót, csak egy pár sor választ, — csak egy reménysugárt! . . .

És ha reményem közül teljesül legalább ezen egy, hogy Nagysáddal szellemi összeköttetésben lehetek, boldognak fogom mondani magamat, és édesen élem át az életet ábrándaim között!

Óh! mily rövid volt az édes együttlét; — s a sors messze üzött öntől, messze, messze; de csak egy biztató szó kell, s én daczolni fogok

vészszel, viharral, — áttörök minden akadályon, csak közelébe juthasak ismét!

Gyakran eljárók a házhoz, mihez oly sok szép remény köt engem. Gyakran elmerengek a kis kert virágain, hol oly gyakran időztünk egykor, midőn még itt, kedves nagynénjénél töltött egy kevés időt. Ez a kevés idő elég alapja volt a végtelen fájdalomnak!

Hanem az a tájék még sem egészen olyan most, mint volt akkor. Még a kert virágai is hervadni készülnek, mert az ő királynéjokat, a legszebb virágot nem látják már közöttök. . . .

„A szerelem mindent pótol, a szerelmet nem pótolja semmi.“

Imádó hive:
János.

21.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Örömmel kaptam levelét, s köszönetem kell kifejeznem, hogy megtartott emlékében, s a távollét nem feledteti el emlékezetemet.

Sorai valóban mély érzelmekről tanuskodnak; — meggyőződhetik felőle, hogy én megértem azt, s az elválás sulya ép oly mértékben nehezedik reám is, mint önre.

Gyakran gondoltam addig is reá, míg levelét nem kaptam meg, s ép midőn e gondolatom

ébredt, hogy szalmatűz volt lelkesedése bizonyára, akkor győződtem meg a legőszintébb, legtartósabb érzelmekről.

Én hiszem, hogy érzelmei tartósak fognak lenni, hogy szive csak értem dobog, hiszem, hogy nem csak áltatás, miket leveléből kiolvasék, hanem a határtalan szerelem igaz szava, és hitem az én szivembe is, egy eddig még nem érzett érzetet, a szerelem érzetét kelti fel, s bizonyossá tesz, hogy nem fogok önben csalódni!

Szívéből igaz szerelmet merittem, sorai-
ból lelki örömet; — a milyet csak igaz szívből,
őszinte szavakból merithettem!

Én szeretem, oly hön, mint csak szeretni lehet, és ne szeressen engem jobban, csak úgy, mint én önt, akkor ez a szerelem örökké együtt tart bennünket, s csak a sir választhat el egymástól!

Óh, ne nevezzen engem angyalnak, nem vagyok én angyal; nő vagyok csak, ki igazán tud szeretni; megőrizni s viszonzni tudja a forró érzelmeket!

S az a két sziv, mely igazán szeret, csak boldog lehet a világon!

És ez az igaz szerelem, míg oly fájdalmasan emlékeztet az elválásra, édes érzetet szerez a kebelnek, midőn felidézi a szép múlt emlékeit!

A viszontlátás öröméig, mi azt hiszem nem is fog oly soká késni, enyhitse a fájdalmakat a

kölcsönös bizalom. Keressük fel egymást gyakran sorainkkal; én hiven fogom fenntartani a levelezést.

A viszontlátásig!

örökké hive:

Vilma.

22.

Kedves Lajosom!

Nagyon régóta várom már ama pilanatot, melyben üdvözölhesslek, s te, bár határozottan megígérted a látogatást, mégis egyre késel megjelenéseddel. Mire magyarázzam ezt, mire véljem ez ígéreted nem teljesítését?

Talán elfeledted már egészen azt a hű szívet, melynél igazabbat nem fogsz találni soha többé, vagy el akarsz feledni egészen a te hű Mariskádat?

Óh, mit gondoljak? Mivel üzzem el ez aggályt a szívről? Mit tegyek, mikor sehol sem talállok vigasztalást.

Kimegyek a mező virányos tájékára s aztán ott epedek némán. Megkérdem a szellőt, nem tőled jön-e? A szellő oly édesen suttog, s én mégis oly nyugtalan vagyok.

Te okozod nyugtalanságomat, egyedül te, ki mindig szép reményeket ébresztettél szívemben, ki boldogságomat akartad megteremteni.

Elpanaszolom a szellőnek, el a virágnak

a bánatokat ; el a felettem szálló felhőnek, hogy tévedjen feléd s ott feletted öntse ki könyeim.

De ők nem értenek meg engem, s én ismét egyedül, magamra epedek ! S én mindig csak bús, bánatos vagyok, mert te oly igen messze vagy tőlem.

Óh ! ha megkapod soraimat, irj azonnal, ha még nem feledtél el egészen, irj csak egy pár szót, ha a szerelemnek még nem lobbant el utolsó lángja is szivedben !

Hiszen most a nagy természetben minden úgy örül, s csak egyedül én lennék bánatos, ki eddig mindig a legboldogabb valék ?

Igen ! az vagyok ! s csakis teérted !

G. Mariska.

23.

(Válasz.)

Kedves Mariskám !

Soraid valóban megleptek, és sietek reájok válaszolni rögtön, nehogy még hűtlenséget vagy nem tudom, mit tételezz fel rólam. Óh, imádott Mariskám ! Nem tudom kimondani elég hiven, hogy mily forrón szeretlek e pillanatban, ha szárnyaim lennének, repülnék most hozzád, hogy a gyönyör miatt ott haljak meg előtted.

Nem is képzeled, mennyi igaz szerelmet árultak el szavaid, nem is képzeled, mennyire

fel tudom most fogni, hogy egy szerető női szív mennyire őrzendő és féltett kincs.

Imádott Mariskám! Bocsáss, bocsáss meg kérésemért, hisz tudod, mennyire szeretlek, s tudod, hogy mint mentem volna, ha mehettem volna feléd, mert én csak akkor vagyok igazán boldog, mikor körödben lehetek. De a te jó szived, tudom, elnéző is tud lenni, s meg is tud bocsátani, hiszen, ha nem bocsátanál meg neki, tán megszakadna fájdalmában.

S ha bár reám nézve minden percz gyötrő kín, melyet itt kell töltenem, messze tőled, még is várnom kell még néhány napig, s csak azután kelhetek utra feléd, a boldogság felé.

Óh! felkeresnélek én téged bárhol is, bármerre is. Légy nyugodt, kedvesem, tudhatod, ha engednének most rendezés alatt álló ügyeim, mily édes örömmel mennék azonnal s ha lehetne, mily édes örömmel maradnék ott örökre, a te kedves körödben

Holnap utra kelek, és nemsokára karjaid közé repül a te

igaz kedvesed:
Lajos.

24.

Kedves Malvinom!

Bútól gyötörtetve élem én világomat e rideg távollét alatt. Alig tudom hordozni az

életet, ezer bánataival távol tőled; egyedüli örömem, boldogságom csakis abban találhatom, ha gyakorta felkereslek soraimmal, s ha te kedvesen veszed azokat, én méltó jutalmam megtalálandom.

Csak most, hogy távol vagyok tőled, tudom átérezni a szenvedést, most tudom csak kifejezni azokat, csak most tudom szavakban kifejezni, mit közeledben elhallgaték — csöndesen

Óh, de mennyi érzelem uralja az én szívemet! Azt az érzelmet, míg közeledben vagyok kimondani nem tudom, mert kimondhatatlanok, míg távol vagyok tőled, szavakat találok reá, s epedve igyekszem azokat kiönteni.

Úgy fáj pedig, hogy csak most tudok szólni e rideg levélben, úgy fáj érzelmeim hevét, hogy nem fejezhetem ki előtted, hanem csak hallgatnom kell s némán, szüntelen epednem.

De meddig kell még nekem ily távol maradnom tőled, meddig kell ily ellenállhatlan érzelmeket elnyomni, meddig sohajtsak, könynyezzem ?

Pedig mindegyre érzem, hogy nélküled nem élhetek, mindenütt téged látlak; a nap-sugár megrabolta szemed sugarát, benne képed viszfényét látom; a szellő elrabolta lehelleted, játszva enyelgön lágy fürteiddel, a virág, a szende ibolya márvány kebled illatát lopta meg.

Es midőn minden téged idéz fel emlékemben, lehet-e reád nem gondolnom? Lehet-e kiűzni azon szívből az érzelmeket, a mely téged úgy szeret.

Nem, nem feledhetlek téged! Óh, mily fájó gondolat lenne is ez! Sőt elálmélkodom ábrándozom gyakran, hogy fölmerüljön képed szép multam tengerén, s merenghessem aztán a bűvös szemsugárokbán, melyek vezércsillagul ragyognak előtttem, s elvezetnek a mennyország kapujáig — a te szivedig, vagy elvezetnek vadvirágos sirhalom sötét rejtekébe!

Gyakran felkeres az én gondolatom, önkénytelen eszembe jutsz . . . szépséged gyakran elbájol, mert a természet is hódol a te szépségednek.

Csillagos estéken ábrándozva egyedül, nézem a ragyogó eget, tekintetem rátapad a csillagokra; lelkem pedig ott jár közöttük, s megkérdezi azokat, nem a te fényed rabolták-e el?

A legfényesebb csillag tőled jön; eltávozott ő is onnan, körödről messze tájra, ide hozzám, mert az ő fénye elhalványodott a te szemed mellett.

A csillag tőled jött el hozzám.

Innen elmegy, elvonul a felhő, a sötét felhő; az én szívem felett sötétebb búbánat borong, az érzelmek erősebb harczot vivnak, mint a cikázó villámok a felhő keblében; — a felhő

eltávozott innen más tájra, oda, hol nem talál hozzá hasonló gyászt.

Óh! te a ragyogó nap, s én az éjjel!

„Ha szívünk egybe olvadna,

Ránk beh szép hajnal hasadna !“

És aztán örök hajnalban élnénk keresztül az életet!

Elsietek én hozzád mielőbb, hogy gyönyörködhessem bájos lényedben, s szemlélhessem tiszta szived nyíltságát, ártatlanságát.

Szívem, lelkem úgy is ott van szüntelen nálad, körülted; nekem is mennem kell akkor, mert itt nem élhetek.

És akkor aztán elfogom mondani szívem hő szerelmét, személyesen, mit eddig sohasem mertem elmondani.

Elfogom mondani, amit csak mondhatok a te szerelmed bűvös varázsa alatt.

Erőt fog majd kölcsönözni nekem biztató mosolyod, s érzelmeim hevesen tárom fel, vagy pedig boldogan, közeledben ismét — hallgatok!

Akkor vagyok — legboldogabb!

Ha megkapod soraimat, írj egy pár sor választ, nyugtasd meg gyötrött szívemet!

Üdvözl

örök híved:

Sz. Albert.

(Válasz.)

Kedves Albert!

Megnyugtatni igyekszem gyötrött szivedet, s óhajom igyekszem kifejezni a felett, hogy látogatásoddal minél előbb szerencséltes meg engemet.

Óh! mert én sohajtozom utánad, s gyakran fölmerül előttem a te képed, jóságos alakod, s akkor az együttlét édes boldogsága után titkos, legyőzhetlen vágy ébred szivemben.

És vigasztalásomra többnyire csak annyi szolgál, hogy a te hű szived meg fogja őrzeni emlékemet, s nem fogsz elfeledni. És megnyugszom ama hitben, hogy nem sokára ismét látni fogjuk egymást, s aztán ismét cseveghetünk együtt mindenről!

Valóban nagy örömet szereztek nekem soraid, melyben felemlited, hogy közelebb meglátogatsz. Jöjj is, menél előbb, én is vágyva várlak!

Óh! nem hallgatod-e meg a csalogány-dalát a kis kert lombos fái között, a csöndes estéken, mikor együtt ábrándoztunk a mulandó jelenről s a jövőről, meghallgattad-e a szellők suttogását? . . .

Óh, ha figyeltél ezekre lehetetlen, hogy ne gondolnál reám . . . a kis csalogány sohajtásmat hallatja a lomb között, a suttogó szél búbanataim panaszolja a virágnak . . .

Lehetetlen, hogy ne gondolnál reám s ne győződnél meg egykor rebegett szavaim igazságáról . . .

De meg vagyok győződve felőle, hogy igazak mindazok, melyeket legközelebbi leveledben felemlítesz, én igazaknak hiszem, ismerve szerelmedet.

De az mégis valóban megmagyarázhatlan, hogy én ily szokatlan ömledézésekbe bocsátkozzam, holott, mint ismerhetsz én is néma szoktam lenni . . . Mindenről beszélünk, csak a szerelemnél hallgatunk, s most az utóbbi jutott előtérbe.

Lásd én is úgy vagyok, mint te . . . én is csak akkor vagyok boldog, mikor hallgatok.

Hisz a valódi boldogság nem szorul szavakra!

Boldog vagyok, ha kimegyek virágaim közé, ahol minden hallgat csöndesen, boldog vagyok, ha csillagok tűnnek fel az égen a csöndes estéken, mikor ünnepi csend honol szerte a vidéken. Ünnepi csend honol szivemben is, és én mért érzem boldognak ilyenkor magam, szivem mért telik el boldogsággal ilyenkor — —?

Rád gondolok, kedves Albertem! . . .

Mindig óhajtva várt soraid most nem bánom ha nem érkeznek is, inkább te magad jöjj! . . .

Várlak!

örökké tied:
Malvin.

26.

Kedves Etelkám!

A világ legunalmasabb, legridegebb tájé-
káról írom e sorokat. Unalmasak, felette unal-
masak itt a napok. Csakugyan meg kell adnom
az árát ama vig perczeknek, miket egykor bol-
dogan tölték veled. Fájdalom, keserűség . . . s ez
az el nem űzhető unalom unottá teszük már él-
temet.

Hát te, hogy érzed magad? Szoktál-e néha-
néha rám is gondolni, nem feledkezel-e meg a
te Alfrédedről?

Ugy látszik, hogy igen! . . . Tizedik leve-
lemre, ha kapok egy választ, s az is két szóból
áll. Óh! beh kegyetlen kis angyal vagy édes
Etelkám, olyan ritkán írsz, hogy még már a vo-
násaid is elfeledem, s még annyi szórakozást
sem akarsz szerezni nekem.

Se baj! Irok én te helyetted is, s aztán
gondolok én eleget reád, míg kifáradok gondol-
kozásomban, s — újra kezdem.

Tegnapi délutánom mégis szokatlan mulat-
ságosan telt el. Igaz, nem táncoltunk, de mégis
megérdemli a multság nevét, mert kellemesen
társalogtunk egy kedves háznál. S a mi, fő egy
régirégi jó barátommal is találkoztam; alig is-
mertem reá.

Tudod ki volt ez?

Az a fiatal ur, aki teérted is epedett egykor; de miután e te szíved már el volt ajándékozva, s nem viszonzozhattad szerelmét, úgy látszik lemondva a reményekről, feledni igyekszik búbanatát.

Sokáig beszélgettem vele. Sok szép részletet beszélt élettörténetéből, s én valóban élvezettel hallgattam azokat.

Eleinte nagyon szomorú volt, későbbben egészen megváltozott kedélye. Borba fojtva bánatát, egészen felderült kedélye.

V. Elemér volt ez!

Hát ilyenek a megcsalt szerelmesek! S ennyiből állott az én tegnap délutáni mulatságom!

Lásd kedves Etelkám, mégis mennyi örömeket szeresz nekem te, földi angyal! — Lásd, ha te nem lebegnél előttem én is régen elkárhoztam volna! Ha te nem szeretnél, én is régen élőhalottá változtam volna.

Óh! derits fel olykor-olykor, de mindenestre gyakrabban, szellemes soraiddal! Onts belém reményt, életet!

Jelen levelemmel fényképemet is kapod, a legujabbat. Először is neked küldöm, lásd, hogy mindent megteszek, csak el ne felejts!

Csak el ne felejts!

A nefelejcs, melyet egykor nekem emlékül adtál, keblembe van rejtve; hervadt virág! még is hiven emlékeztet a te örök hűségedre!

Most pedig nincs egyéb hátra, mint —
sietve válaszolj!

Sírig a tied:
Alfréd.

27.

(Válasz.)

Kedves Alfrédem!

Unalmas világodból indított soraid kaptam, s mint mindenkor, úgy most is örömmel ragadok tollat a válaszra, tehát legkevésbé igaz az, hogy én neked csak olykor-olykor szoktam írni.

Mindenek előtt pedig köszönetem fejezem ki, hogy szoktál reám is gondolni, daczára a sok kellemes időtöltésnek, melyekben ott, mint írod, van elég módod.

Mondhatom nagyon hízog, hogy még nem feledtél el; de lehet különben, hogy ezt csak az unalomnak köszönhetem. S mivel még az olyan délutánok is ritkák, mint a milyeneket megcsalt szerelmesek körében töltendesz, csak jut idő arra is, hogy reám gondoldj, s írj egy-egy pár sort.

Bizony nekem sem valami kellemes időtöltéseim vannak. Ez is csak olyan falu, mint a többi, itt sem talál az ember valami különös gyönyörűséget. Legfeljebb ha elandalog a természet bájain, szépségein, s kikimegy a szabadba — sétálni!

Hanem mégis én nem úgy teszek, mint te szoktál. Én nem csak azért írok, mert, mondhatom, no, van rá időm, és unaloműzésből, hanem mert jó indulattal emlékszem reád mindannyiszor. Remélem, hogy ezután te is más tárgyat keressz az unaloműzésre s reám kellemesebb időtöltéseid körében is szívesen gondolsz?!

És felkeressz gyakran soraiddal, azt hiszem jut reád időd elég!

Régebben irt leveledbe felemlitetted volt, hogy nemsokára azt is megirhatod, mikor fogsz hazajönni, s most egészen elfeledkeztél róla. Pedig engem nagyon érdekel ez, hiszen tudhatod, hogy hányszor rebegtem már e szavakat, hogy: milyen szomorú az élet, ha te távol vagy, és az unalom kétszeres terhemre van, ha te nem vagy itt!

Hazajövedeled idejét tudatni tehát ne feledd el jövő leveledben, vagy te jöjj a levél helyett, szívből vár

hü kedvesed:

G. Etelka.

28.

Kedves Idám!

Boldogan merültem el ábrándaim között, rád gondoltam, kedves Idám, s olyan édes volt nekem rólad gondolkodnom, boldogságomról!

Egyszerre csak léptek zaja zavart meg, s a levélhordó felriasztott álmodozásaimból. Óh!

„Hát nekem a boldogságról
Még csak álmodni sem szabad? . . .

Igen! a boldogságról álmodoztam, s most képzelheted mennyire el lehetek ragadtatva az örömtől, hogy tőled levelet kaptam. Óh! mily édes volt felismerni azt!

„Piros a peccsétje
Finom a hajtása;
Óh! áldott! óh! áldott
A keze írása!”

Azonnal leültem is és tollat ragadtam, hogy megköszönjem a te szép lelkednek, hogy hát még sem feledkeztél meg rólam.

Irok azonnal! Lásd mily hűséges vagyok, lásd, hogy szeretem a boldogságot!

En pedig kedves soraidból oly édesen tudom azt olvasni, melyek oly üdítőleg hatottak reám, mint a hervadt rózsára a hűsítő harmat!

Átolvasom leveled kétszer, háromszor, s úgy érzem, hogy szivembe mindannyiszor üdv lopózik be.

Átolvasom a kedves sorokat, és egyszerre azt képzelem, hogy tavaszban élem világomat, azt képzelem, hogy szivem mindjárt megreped a boldogság közepette.

És a te szép alakod is megjelen most előtt-

tem ; elárasztod utaimat rózsákkal, nefelejcskekkel, ibolyákkal s én mohón szívom az illatot.

Óh ! te boldog szerelem !

Kérdezed, hogy miben lelem én időtöltésemet. Óh ! jól tudod te miben lelhetem. Szüntelen rólad gondolkodom, s ha kifáradok — újra kezdem !

Óh ! hiszen átokká változnék különben minden percz, minden pillanat, e fájó, keserű távollétben.

S e keserű távollétben mivel tudnám vigasztalni magam, ha nem boldog, örömteli viszontlátással, mely ha bekövetkezik, édesebb vigasz nem található a fájó szívre a földön ?

S aztán ama viszontlátás mennyi sok reményt be fog teljesíteni, melyek most, mig édes szendergésbe hozzák a szívet, epedő fájdalmat okoznak.

Viruljatok fel szép remények és hozzátok meg már a szívnek annyi fájdalmak, bánatok jutalmául a csendes, zavartalan boldogságot !...

Irod leveledben, kedves Idám, hogy mindig a régi érzelemmel, s hő szerelemmel gondolok-e reád ? — Erre nem tudok elég hiven válaszolni, különben megtalálhattad a feleletet a fentebb irt sorokban is. Óh ! kedves Idám, mit érne az én életem, ha én téged nem szerethetnék !

Érzelveim, szerelmem mind a régiek ! Csak a bánat nő egyre, csak a fájdalom lesz

egyre elviselhetlenebb, s a szenvedély a vágy fokozottabb.

Csak a könnyeim apadtak meg, csak az arcz régi vidámsága tűnt el; könnyeim megapadtak, hisz ezzel enyhitgetem a bánatot, mire csöndesen kezdenek hervadni az arcz rózsái.

Kedves leveled minden betűje egy gyógybalzsam szivemre, azért olyan kedvesek nekem a te leveleid, s azért várom azt mindannyiszor annyira óhajtva.

Irj kedvesem minél gyakrabban, éleszd a kebelnek a reményvirágait szerelmes szavaiddal, óvd meg azokat a hervadástól, óvd meg szivemet, nehogy kiszenvedjen még mielőtt részesült volna az üdvözítő viszontlátásban!

Te jó, nemes sziv vagy! Minden szavadból a régi melegség sugárzik ki és én mégis úgy szenvedek, épen azért szenvedek, mert érzem, hogy boldog leszek!

És ha a sok szenvedés után el fog következni az a kimondhatatlan boldogság, melyet még az angyalok is irigyelni fognak, mily igen édesen fog esni az egykor keserű mult!

S míg él a remény, a sziv nem fog megsemmisülni, bármily fájdalmasan szenved is!

Hü szerelem legyen elválhatlan társunk, s vigasztalónk a csüggedésben! A viszontlátásig:

örökké hü kedvesed

H. Miklós.

29.

Kedves Mariskám!

Oly gyakorta veszem kezembe a tollat, hogy kipótoljam a te hibád is. Azt tudniillik, hogy irjak helyetted is.

Óh! mondd, kedves Mariskám, mi az oka annak, hogy oly ritkán keresel fel kedves soraiddal, mondd, miért késel egyre a válasszal? Óh! pedig tudod, mennyi kétélyeket kell átszenvednem ilyenkor; szüntelen tűnődés, aggódás között, vagy betegségedre, vagy nem tudom, mily bajra gondolok.

Vagy ha beteg vagy talán azért nem irsz, hogy nem akarod zavarni nyugalmaidat a fájó hirrel? Nem akarod átszenvedtetni velem is a fájdalmaidat? Lásd, mily jó vagyok! Még akkor is mindig csak jót gondolok felőled, akkor is, midőn panaszkodok, s tán alvó szerelemre vagy mit tudom, mire kellene gondolnom!

Már több mint két hete, hogy útnak indítottam multkori panaszos levelem, s most csak alig annyi választ kaptam, hogy kezedhez érkezett.

Óh! kedves Mariskám, nem tud megelégedni az én szerető szivem ily kevéssel, hiszen azelőtt mindig és mindig oly szivesen, s oly gyakran keresél fel. Ki tudja mennyit szenvedek keresztül azon idő alatt, míg levelemre várom kedves soraid. Megöl a várakozás kinja.

Várom kedves soraid, s mégis úgy félek, ha megkapom is, hogy majd újabb meg újabb hidegségnek kell nyomára jutnom. De nem, nem lehet az, hogy az a szív, mely annyit szenvedett, mely annyi keserőséget átélt, mely annyit küzdött, míg szived birtokába jutott, hogy most még fájdalmasabb, keserűbb életnek legyen kitéve. Nem lehet, hogy a szív épen akkor csatlódjék, midőn a legszebb reményekkel van megtelve. Nem lehet, hogy te, ki szivem szivedhez emelted, most földre tipord. Szegény szivem! épen akkor kell a legkeserűbb harczot folytatnod a kétségbeesés ellen, midőn forró szerelmed a legmagasabbra küzdte ki magát, akkor kell epedned, egy egykor oly hön szerető szív fellobbanó szikrája után, midőn az örömteljes szerelemről kellene meggyőződöd!

Mikor e szivnek kincset adtál, a legdrágább kincset: szivedet, mikor szivem soha jobban nem érezte annak becsét inkább, mint most, akkor akarod a legnagyobb fájdalommal, halálthozó fájdalommal keseríteni, hidegségeddel?

Igaz, te adtad a szivnek az életet! Te adtad, te veheted el!

Hát születésemhez legyen hasonló egész életem?

Rideg, nagyon rideg tél volt akkor!

A zivatar hangos zokogással süvöltött, és fájó nyögéssel zengte el bölcső-dalom! Aztán egy gúnyos kacajjal fejezte be. . . .

De következett utána napsugár is. Téli, fagyos napsugár; mosolylyal hinté be a vidéket, és a természet oly színben tűnt fel, mintha kikeletre ébredne fel. És te hangos zivatar, nem szüntél meg véglegesen az „ő“ szelid mosolyára, és te szelid mosoly, mely örök tavaszra készítetted szívemet, téli napsugárrá fogsz változni?...

Ne vedd rossz néven, kedves Mariskám, hogy ily keserűségekre fordult tollam, ne vedd rossz néven, édesem, hogy merészeltem kételkedni hű szerelmedben. Óh, hiszen elképzelheted, mily iszonyu kinokat kell szenvednem, ha csak ilyenekről álmodozom is.

Óh! erősítsd meg kedvesem, a még mindig erős hitet; adj reményt a kebelnek, a szívnek, mely téged olyan hön szeret!

Vigasztald meg szomorkodó

Béládat.

30.

(Válasz.)

Kedves Bélám!

Elkeseredett szívből eredő soraidat vettem. Ne neheztelj meg, hogy nem irhatok hosszasabban, vedd figyelembe, hogy csaknem teljesen idegenek körében nem igen kínálkozik kedvező alkalom, a levélírássra. Győződj meg, hogy régi érzelmeim legkevésbé sem változtak irányod-

ban. S aztán hányszor mondjam mindig ugyan-
azt, hogy szeretlek! Levelem is nagyon egy-
hangu maradna, ha mindig e szó körül marad-
nék. Meggyőződhetél már eléggé e szó igazsá-
gáról. Lásd most sem írhatok hosszasabban, s
csak annyit emlitek még fel, hogy már unni
kezdem itt való időzésünket, s azt hiszem nem
sokára el is megyünk innét. Nagynéném is az
én véleményem követi, s akkor szavaival is el
fogja oszlatni kételyeidet:

hű
Mariskád.

31.

Kedves Margitom!

Nagyon csodálkozom rajta, hogy még élet-
jelt sem akarsz adni magadról, már három le-
velet indítottam hozzád, s azokat teljesen figyel-
men kívül hagyod. Nehéz bú tépi szívemet,
midőn e sorokat írom most; szívem kétségtől
gyötörtetik, midőn negyedszer kereslek fel. Ha
aztán annyi leveleimre sem kapok választ, azt
is érteni fogom! . . .

Szép, virágos tavasz volt akkor, midőn én
téged megláttalak, midőn biztató szavadra addig
még nem érzett érzelem keletkezett szívemben;
tavaszi fuvalom játszott lágyan, szeliden körül-
tünk, gyógyirt csepegtetett belém; madár da-
lolt a zöldelő ágon, és reményt öntött szívembe

s rózsás jövővel kecsegtetett. Óh! hogy hihessem én most, hogy te azt a tavaszt elrabold tőlem, amit te szereztél nekem?!

Elrabolnád szívemtől a boldogságról daloló csalogányt, s minden dala helyett csak egy-egy sohajt juttatnál a kebelnek, elrabolnád tőlem a tavaszt, minden reményvirágaival együtt, s meghervasztanád hidegségeddel, mint virágot az ős hideg szele?

Elrabolnád tőlem a napfényt, a világosságot, ha letűnik nekem szép szemed, s aztán örök sötétséget boritnál szívem derengő hajnalára?

Felzavarnád szívem csendes tavát, hol minden hab elsimult beszédedre, s játszin enyelt a nappal, a te bűbájos képeddel, szeliden ringatva kebelén? . . .

Óh! kedvesem, hogy hagyhatnál te engem ennyire árván, elhagyottan?

Igaz, hatalmadban áll minden! — Te adtad a szivnek az érzelmet, te el is veheted! — Te adtad a remény zöld koszoruját, te szét is tépheted, hogy én bánatteljes, könytől ázott arczczal szemléljem hulló leveleit! . . . Te küldheted alkonyra a napot, hogy reám az örök sötét sirhant boruljon! . . .

Óh! irj, kedvesem! mielőbb; éleszd fel újra reményeim hervadni kezdő virágait, s ne engedd elhervadni a sziv alig nyíló rózsáit. Ne engedd, hogy remélt szép időm helyett csak a sajgó sziv sohajaiban találjam vigasztalá-

som! . . . Óh! ne engedd, hogy sokáig öntözzem
könyeimmal arczom; ne engedd, hogy szí-
vem az emésztő fájdalmak tengerében sokáig
fürödjék — — — —

Sirva nézek, még eddig nem ismert fájdal-
lommal a jövő elébe! . . .

De ah, aztán milyen kedves lesz nekem,
ha ennyi zivatar után békére intő szívdarványom
pillantom meg vigasztaló soraidban.

Akkor, csak akkor tudom még átérezni,
hogy minő hálával kell adóznom a Mindenha-
tónak, s neked, ha e hányatásokból biztos rév-
partra jutandok. Csak akkor tekinthetek aztán
lelkinyugalommal vissza, ha reményeimnek, bol-
dogságomnak nemcsak romjaival kell megérkez-
nem! . . .

Óh, irj kedvesem, s ne hadd, ne hadd el-
veszni, ne hadd összetöretni azt a hajót, mely
oly épen indult volt egykor útnak az életten-
gerén!

Forrón szerető
Lajosod.

32.

(Válasz.)

Kedves Lajosom!

Beteg, nagyon beteg voltam, kedves La-
josom!

Soraid olyan jól estek lelkemnek, és a fáj-

dalmakat eloszlatták teljesen, melyek még megmaradtak a betegségből.

Ne neheztelj érte, hogy nem irtam mindeddig, mert nem írhattam, s aztán megismerve nemes szived, nem is akartam értésedre juttatni szenvedésem; elég, elég, ha én szenvedtem!

Most látom csak valóban, hogy te mily jó és nemes lélek vagy, csak most látom igazán, hogy mennyire szeretsz. midőn pedig igen-igen megharagudhattál volna hosszas hallgatásomért. Te ezt nem tetted, hanem negyedszer is szépen irsz, s remélve, anélkül hogy sejtetted volna legkevésbé szenvedésem s anélkül, {hogy hűtlenséggel vádoltál volna.

Óh, kedvesem! Nem fogok én neked soha sohajokra adni alkalmat, nem fogom én tőled elrabolni azt a tavaszt, mely egyszersmind az én tavaszom is!

Irod, hogy hatalmamban áll, elvenni az érzelmet, mit adtam; a remény zöld koszorúját széttéphettem, melyet egykor fűztem neked.... Óh! de azt nem gondoltad meg, hogy te még szivem rabolhatnád meg tőlem, amit oly régen szivedbe temettem, s hogy a remény hervadt koszorújával az én szivem virágait tépném szét!

Most pedig sietek befejezni leveletem. Röviden irtam ugyan ez alkalommal, mégis azt hiszem, mindent megírtam. — Sietek levelem-

mel, mert csak új fájdalokat érzek, ha tudom, hogy szíved nehéz kétségek között vívódik és egyedül csak én értem!

Mostani állapotom felől pedig légy megnyugodva teljesen. A betegség utolsó nyoma is eltűnt rólam, visszanyertem régi kedvem, s forrón szerető — szívemet, mely csak érted ver!....

Légy nyugodt, s érezd zavartalanul az örömet, mert hiszem, hogy „biztos révpartra“ jutottál! S hű szívvel gondolj

egészséges
Margitodra.

33.

(*Viszontválasz.*)

Kedves Margitom!

Nem irhatom le az örömet, melyet kedves soraid okoztak nekem, hogy már nem vagy beteg, de nem irhatom le azt a fájdalmat sem, mely egyszerre meglepett, mert te szenvedtél, kedvesem, a betegség gyötrő kínja alatt.

És hát egy ily jó s hű szívnek kellett szenvednie, mint milyen a tied; egy ily nemes kebelnek kellett hódolni a betegség hatalmának, mint a te ártatlan kebeled.

De hát már eloszlottak a fájdalok, te ismét egészséges és hű vagy! És én derült; derültebb mint zugó zivatar után a kéklő ég, derültebb mint valaha!

Ismét érzem a lágy tavaszi fuvalmat körültem, hallom a madárdalt, hiszen ismét visszatért, minden bájaival, szépségeivel, gyönyöreivel az én tavaszom!

És most a menny nyílnék meg előttem, ha téged itt látnálak, vagy ha most oda hozzád repülhetnék. No de megpróbáljuk!

Ma este elindulok, kedden vagy szerdán ott leszek, tehát már választ ne is küldj e levelemre, mert már nem talál itthon. Most sietek az utra, hozzád! Ott aztán még egyebekről is beszél

örökké hü:

Lajosod.

(Jegyeshez.)

34.

Kedves Annám!

Nem tudom mi ösztönözhet mindig, hogy írjak neked kedvesem! Ime alig egy hete, hogy legközelebbi levelem utnak indítottam s ime mily hamar követi azt a másik. Könnyen megadja a feleletet hevesen dobogó szivem, mely a zaharai sivatagból, a jelenből úgy vágyakozik messze, ott hol virányra ébredne fel, a te kedves körödbe, kedvesem! Oda sovárg, oda vágyik szivem, oda, hova most csak képzeletben szállhatok, mert kötve tartanak a sors akadályai. Óh, de azt hiszem mégis, hogy legyőzhe-

tem ezeket, és nemsokára fölcserélem rideg életem a boldogsággal — ott a te körödben! Ott hol a patak oly élénken lejt a zöld ligetben, s madarak énekétől viszhangzik a táj, s a két szív együtt érez, s kéjjel gyönyörködik a természet pompájában, ott fogom én még csak igazán elrebegni, amit itt most ki nem tudok fejezni, ott a szép magányban fogom én majd csak élvezni a világot, — és ezt mind a te körödben, mind tevéled, édesem!

Óh, az én reményeim teljesülve lesznek, ábrándaim nem foszolhatnak szét soha, hiszen a te őszinte vonzalmad mit nem lenne képes tenni élttem folyamán? . . .

Te hiven megtartod szavaidat, hiven megőrzöd a boldog, hü szerelmet szivedben; akkor én a mennyek országát fogom meghódítani!

Meg vagyok győződve, hogy gyakran felidézed emlékedben a szép multat, s aztán gondolva egy szebb jövőre, a jelenben, eszedbe hozod imádó Imréd is! Meg vagyok győződve, hogy szerelmi esküd nem csak „könnyü, lenge nád“, hanem szilárd, mint a büszke cser! És én mégis úgy óhajtom, minél többször hallani kedves ajkadról e szót: „szeretlek“, s oly nehezen várom soraidat, mintha csak sorsom eldöntését várnám tőlök mindanynyiszor, oly kétes érzelmek között várom, mintha nem tudnám jól, hogy azok mindig ugyanazt tartalmazzák, a te szerető szivednek édes érzelmeit, s az áldás

szelid szavait. Lásd, mily boldogok mégis a szerelmesek, lásd, mily édes epedés az ő életök, hogy még boldogabbak legyenek egykor! — Óh, de nem fog sokáig késni az a boldog nap sem, mikor sziveink egyesülve lesznek, lelkünk egygyé olvad. A nyár viránya meghozza a mi számunkra is a rózsakoszorút, a nyári nap heve a boldogság örök fényben égő napját is reánk fogja deríteni, midőn az oltárnál rebegjük el e szót: „szeretlek!“ . . .

Ott egygyé forr szivünk! El leszünk je gyezve a boldogságnak, el örömnnek; el leszünk a fájdalomnak! Az én hü szivem hü osztozó társ lesz örökké!

Addig kedvesem őrizd meg hü szerelmed szivedben, mint én megőrzöm a tiedet.

És vigasztald magad a boldog viszontlátásig, mi már nem oly sokára fog bekövetkezni. És akkor elviszem hozzád azt a hü szívet, mely soha sem szünik érted hevülni, s amely többet ér, mint a mulandó földi kincs.

Légy vidám, kedvesem!

Ha megkapod soraimat irj mielőbb, tudod, hogy az életet csak ezáltal tartod fenn bennem, tudod, hogy mily nehezen várom azokat. A boldog viszontlátásig! Emlékezzél meg gyakran

hü

Imrédről.

35.

(Válasz.)

Kedves Imrém!

Üditő harmatként hatnak soraid mindannyiszor e rideg magánosságban epedő lelkemre. Csak szüntelen reád gondolok, s éveknek tetszenek a perczek ama szép napig, mikor viszontláthatlak téged az örök boldogságra! — Az a zöld liget kihalt magány, pusztaság nekem most, a madárdal egy-egy fájó sohaj, mely lázasan tör fel a kebelből, s csak egyedül azért, mert te távol vagy tőlem!

Aztán én mégis mivel mulathatom most magam? Egyedüli mulatótársam Eötvös „Karthausi“-ja; ez egyedüli szórakoztatóm. És én bár folyton csak csalódásokat olvasok itt, legkevésbé sem tudok soha effélére gondolni, sőt a hűtlen szerelem még jobban meggyőz, hogy mi milyen boldogok fogunk lenni.

„Karthausi“-t olvastam akkor is, midőn ma délután 3 óra tájt a levélhordó lépett be, s hozta a te kedves leveledet. Óh! mily örömmel tettem le a könyvet, s kaptam a te várt leveled után, s nem is csalódtam, az volt; édesen olvastam végig s ujjabb meg ujjabb vigaszt nyertem szivemre hű szerelmedből! S én nyugodt kedélylyel veszem kezembe a tollat, hogy átérezzem veled a jövő boldogság szépségét, örömet! — kinos kéj ez; a boldogság ábrándain

távol egymástól örülni! Es ezt a kint most csak-
is az ábránd, képzelet enyhítheti, hogy egykor
egymásé leszünk!

És az a boldog nap bármily nehezen is,
de mégis közelg, a mikor aztán a szerelem jó-
tékony angyala védszárnyai alatt az életnek
csak szép oldalát fogjuk ismerni. Erre fog tö-
rekedni az én szívem, mely mindkettőnk közös
vágya, erre fog törekedni a te szerető szived,
mely nekem eddig is annyi örömezt szerzett;
ne csodáld hát, ha teljes erőmből igyekszem re-
ményeid beteljesedésére, hogy aztán vele együtt
az én reményeim, vágyaim is elérhetők le-
gyenek.

Addig pedig, míg elérkezik a viszontlátás
napja, s véle az örök boldogságé, légy nyugodt,
kedvesem, s emlékezzél mindig a te érted epedő

sírig hű
Annádra.

3.

BOLDOGTALAN SZERELEM.

Most látom, mily erősen
Valál szívembe nőve :
Amint kiteplek onnan,
Utánad foly ki vére.

Madách Imre.

CSALÓDÁS.

OSZK

Central Library of Congress

I.

Kedves Emmám!

Szomorú szívvel kell kifejezést adnom érzelmeimnek e pillanatban, midőn a szerelem nagy hatalma uralja egész lényemet.

Valóban nem tudom mire magyarázni irányomban tanusított viseletedet, midőn a multkor találkoztunk a szokott helyen.

Szemeid bár rajtam pihentek: de mégsem olvastam ki belőlök azt a viszonzó szerelmet, mélyet máskor elárult, viseleted elég szivélyes volt; de mégsem olyan vonzó, mint ezt máskor tapasztaltam.

Világosíts fel a körülményekről, az okokról mielőbb, kedves Emmám?

Világosíts fel, ne hagyj sokáig a kétség között, mert nem tudnám semmiképen elképzelni, hogy csalódhatnám én te benned, mikor oly nagyon szeretlek, s szerettelek mindig, s mikor annyiszor volt alkalmam meggyőződni őszinte szivedről!

Hisz őrzöm félve azt a kis nefelejcsét, mit kis kertedből szakasztottál az én dobogó keb-

lemre, őrzöm az emléket, mely mindig hű képe az állhatatosságnak, az állhatatos szerelemnek!

Őrzöm azt az emléket, melyet oly sok szép reményt ébresztve fel bennem nyujtottál nekem.

Mondád: „Nem feledlek!”

E szavak öntöttek belém reményt, s azért tudok hinni.

S hogyan lehetne az, hogy az a tartós szerelem, mely oly régóta fennáll, ily hamar elmuljék? — — Óh, nem lehet az, hogy ez emlék hervadásával szivedből is elhaljanak az érzelmek, s aztán: elfelejts!

De te hervadt nefelejts fel fogsz virulni, örök virulásra ama pillanatban, midőn az én Elmmám újra elinondja ama sokat adó szavakat...!

Soraid, mint gyógybalzsamot várja

szerető

Jánosod.

2.

(Válasz.)

Kedves Jánosom!

Fájó szívvel bár, de csak ki kell mondanom, mindazt, ami az én szívemet is bántja.

A multkor tanusított magaviseletem legkevésbé sem a lankadó szerelem okozta, sőt az a titkos bánat, mely emésztő féregként lopózott szívembe.

Szerelmünket, melyről anyám mindeddig semmit sem tudott, felfedeztem előtte, s ő erős szemrehányásokkal illetett, s határozottan kinyilatkoztatá, hogy komolyabb viszonyról hallani sem akar.

Szivem majd megrepedt a kinok alatt... Hát ennyi szép, édes remény így eltemetve, egyszerre?...

Neked én erről semmit sem szóltam, jobban fájt akkor szivem, minthogy szólni tudtam volna... De levelemmel fel akartalak keresni, te azonban megelőztél, s így tovább nem is folytathatom vissza e sorokat. — Tartsuk meg egymást hű emlékezetben, s aztán nyugodjunk meg a sors szeszélyében. Ha tudsz feledni, jobb, ha egészen elfeledsz; én megőrizlek emlékemben, mint legjobb barátomat, megőrizlek hiven, s nem fog elfeledni

szomoru
Emmád

(*Hűtelenhez.*)

3.

Kedves Erzsikém!

Fájó kebellem, megsebzett szívvel veszem kezembe a tollat, midőn felkeresni óhajtom még egyszer soraimmal az életben, hogy többé ne háborgassam!

Aztán éljünk egymástól boldogan! (?)

Óh! mennyi szép remény honolt keblemben egykor, és azokat most mind hervadva látom. Szétfoszlott a rózsaköd, eltűnt a boldogító álmom, az édes szendergés egy hűtlen kebelben, hol egy mennyországot véltem feltalálni egykor . . . eltűntek az álmok, és én a jelen kietlen honában a rideg valóra ébredtem fel.

Óh! hogy feledjem a csalfa szemeket, a csábos tekintetet, a bűvölő szavakat? Hogy feledjem a szép alakot, hűtlen angyal, ki szívemet tépte széjjel?! Hogy feledjem a boldog suttogást a liget hűs árnyai alatt, a csalogány-dalt fejünk felett, mi szívemben oly édes viszhangra talált? . . . Hogy feledjek, mikor én most is szeretek!

Óh! mily boldog lettem volna önnel! most mily boldog lennék nélküle!

Nem irok többet! . . . Nem akarom fölidézni a múlt árnyait! . . . Óh, ne tudja, hogy én boldogságom romjai felett kesergve, a bánatok terhe alatt majd összeroskadok, hát ha még fájni találna szívének . . . ?

Legyen boldog! . . . Hadd maradjon a bánat nekem, hadd viseljem a múlt fájó emlékeit egyedül! . . . Én híven fogom őrzeni szívemben, míg megreped e szavak súlya alatt. Isten velünk!

Gyula.

4.

Kedves Olgám!

Engedd meg, hogy még utólszor így nevezhesselek ; hisz tudom, te elfeledtél engem, elfeledted hű, önfeláldozó szerelmemet, elfeledted azt a hű szívet, melynél hívebbet soha, de soha nem fogsz találni.

Leveledet vettem , sírtam , könyeztem azokon a hideg sorokon, hisz azelőtt minden sorod csak égő, szent szerelemről szólt, s most, . . . elfeledtél!

Oh szörnyű az a szó, oly lélek-ölő, oly ésbontó, s még is: te kimondád! . . .

Hát nem tudod, hogy én feledni nem tudok, felednem nem lehet, mert ha az én szerelmem megszűnt, úgy én sem vagyok többé!

Hát nem tudod, hogy az én szerelmem égő szenvedély volt, melyet nem lehet a feledés szóval kioltani? . . .

De mindegy, mit panaszkodjam, férfi vagyok, eltűröm ezt is, mint a többi csapást, melyet Isten reám mért, nem szólok mérhetlen fájdalomról, hadd legyen az eltemetve vérző szívemben, addig, míg engem is eltemetnek.

Te elvetted mindenemet, hitemet, reményemet, mindenemet! . . .

Te tönkre tettél engem, kitepted érző keblemből a szívet, mely csak érted vert, mely

soha nem szünik meg érted verni, míg agyamat tudom, s míg eszemben egy csepp vér kering!

De nem átkozlak . . . Menj utadon, néked tán még öröm-virág is nyilik azon, nekem is nyilik virág: a sír-virág! . . .

Isten veled!

Te elfeledtél, de én feledni soha, soha nem foglak! . . .

O. Elemér.

5.

Kedves Margitom!

Csak még egy pár szót! . . . S aztán foszlatok szét tündéri álmok! . . . Csak még egy bucsuszt . . . és váljunk hát . . . örökre!

Mért mondjam tovább is, hogy szeress! Mért mondjam, hogy szivem megreped a válás kinja alatt? Mért mondjam többé, hiszen minden hasztalan, látom, hogy ugy is hideg vagy már én hozzám!

Tudod, tudod, hogy őszre járt, mikor esküdtél, tudod, hogy megsugta a hervadó falevél . . . csak én nem tudtam akkor azt megérteni!

Megmagyarázta pedig a hervadó levél . . . megmagyarázta az elhaló szél, mely előbb lágyan suttogott! Tört sohaja itt maradt keblemben!

Hiven emlékeztet vissza!

És most boritson mindent a feledés fátyola

. . . Hadd érezzem a rózsza töviseit . . . Hadd érezzem a megcsalás fájdalmait . . .

És kinozz tovább lázas érzelem . . ! hajnali fény, mely alkonyi sugárrá változtál . . . kinozz tovább szerelem ! Hadd szenvedjek meg igazán, hogy hinni tudtam egy hűtlen szavainak !

Óh ! mivé tettél te engem, szép démon ? Azt a lelket, mely úgy szárnyalt egykor vágyai után, most megkötötted, lebilincselted ! . . . Isten veled, szép világ ! tudom sohasem találalak fel !

Isten veled, kedves Margitom ! — Ez a sápadt csillag már csak lehullását várja ! Ez a halokló napsugár csak megtörését, csöndes ki-
mulását ! Ez az élő halott már csak halálát várja ! . . .

Tudom, tudom nem sokáig élek ! . . .

Megemlékezel te még rólam új boldogságod közepette ; nem fogsz te többé ily szerető szívre találni, mint az enyém volt !

Ez a szerető fiu pedig lelkedbe lesz temetve ! Nem fogja megsemmisíteni ezt a sirhalom ! . . .

De óh ! ne jöjj ! ne jöjj ki néma sírom fölé ! Fájna szívemnek akkor is zokogásod ! . . . Csak sebeit szakgatnád fel, amely sebeket te okoztál neki !

Hagyd pihenni csöndesen

megcsalt
Jenődet.

6.

Kedves Lenkém!

Tegnap kapott becses soraid olvasásakor majd megszakadt szivem a váratlan meglepetéstől.

A máskor szokott melegség, s kedélyes csevegés helyett rideg sorokat találtam benne, ha nem ismerném irásodat, alig hinném, hogy tőled jön.

De tőled jött! És az a sziv, mely megérté szerelmemet, s mely viszonzni látszott azt, s velem együtt építé a jelen rózsás fellegvárait' most azt kívánja, hogy feledjem!

Felejtteni?

„Felejtteni, felejtteni!

Könnyü e szót kimondani!”

És te elfelejtesz engem? . . . Elfelejtesz, mert a körülmények úgy parancsolják . . .

Tehát te megcsaltál engem!

Értek, mindent értek!

Megteszek mindent, hogy elfelejtselek, bár jól tudom, hasztalan!

Még ennyi nem elég, hogy megtanuljak — feledni! Arra majd a sir fog megtanítani!

Szerencsétlen

Imréd.

(*Lemondás.*)

Imádott Arankám!

Mikor e sorokat papírra vetem, valóban csodálom önerőmet, mely még nem törött meg annyi szenvedés alatt!

Igen szenvedtem, kimondhatatlanul szenvedtem; egyedül Isten a megmondhatója végtelen kínaimnak, melyek szegény keblemet folyton-folyvást gyötrik.

Hiszen, oly végtelenül, oly forrón szerettelek, hogy e szerelem rózsaszíneiben festé elém a jövőt, egy jövőt, mely teli kéjjel, boldogsággal, mely örömet örömeire halmozva az életet égi üdvvé varrázsolja, szerettelek, oly tisztán, önzetlenül, oly magasztos, igaz szerelemmel, hogy azt hívém, hogy rajtam kívül nem lehet halandó, ki oly szép érzelmeket táplál kebelében, s hogy ily szent érzelmek csak áldást hozhatnak reám, szerettelek, — szerettem, hittem, reméltem, — mert szerelmem így volt, s oh, mily végtelenül kellett csalódnom hitemben, mely elég balga volt érzelmeim viszonzásában hinni, csalódtam rendíthetlen reményemben, mely nem látta át, hogy álmaim csak csalfa délibáb voltak!

Szerettem, hittem, reméltem egyszer, de soha többé!

„Csalódtam egyszer, többé nincs szívem!”

S e szent érzelmeket te tépted ki keblemből, egy angyal, kiről azt hittem, hogy a boldogság mézét fogod szívembe csepegtetni, s maró mérget öntél belé.

Szívem sajog, vérzik, ha rád gondolok; de többé nem fog képzetem veled foglalkozni s szívem — mégis sajog, vérzik!

Isten veled!

Légy boldogabb mint én!

V. Benő.

8.

Kedves Nagysád!

„Tépjük szét az emlékeket,
Boruljon rájuk feledés . . .“

De mikor én nem tudok feledni, mikor felejtenem nem lehet! Nappal, éjjel, álmomban, ébrenlétemkor, mindig csak a kegyed kedves, angyali lénye lebeg elém, itt álmokép, ott képzelet, itt is ott is: csalóka tündér-kép!

Ön könnyen ejté a szót, mely örök választ fektetett közénk, s e könnyed, tovalebbszó rám nézve, kárhozat volt!

Feledni, feledni!

Hát lehet-e feledni azt, kivel lényünk egybe olvadt, kit jobban szeretünk mindennél, még a saját boldogságunknál is? Lehet-e feledni, kit szívünkbe zárva őriztünk, mint éltünk legna-

gyobb kincsét ; lehet-e feledni, kinek ajkairól az örök üdv édessét szívtuk, kinek forró lehellete arcunkat perzselé, ki szerelemről suttogott, örök hű szerelemről, lágyan, édesen ; lehet-e feledni azt, kiolthatlan lánggra lobbantá a szívet, ki angyali mosolyával egy mennyet tárt fel elénk, teli kéjjel, üdvvel, boldogsággal ! . . .

Nem lehet ! E hitem szikla-erős marad, ha el is vesztém reményemet !

Ha kegyed feledett, Nagysád, úgy szerelme soh'sem volt igaz, mert a mely szerelem hűségget nem ismer, mely feledni bír, nem lehet az igaz szerelem !

De mért is támasztok kételyeket ez iránt, hisz ön nyíltan, érthetőleg, olvashatóan írta le e szót : „feledni“, nem lehet ezt összetéveszteni ezzel : „szeretni“.

De ha nem tudott szeretni, s feledni tud, úgy én nem tudok feledni, de igen szeretni örökké !

Ön elfelejtett !

Én önt soha !

P. Gyula.

9.

Tisztelt Uram !

Csaknem egy éve lesz, midőn az az epedő szerelmes szívem rabolta el biztatgató szavaival, ki képes volt mindent elmondani magáról : hogy

értem meghalni kész volna. Egy éve lesz most, s egy év alatt nem szűnt meg mindig ugyanezt mondani, s most hűtlenül keresi másutt fel boldogságát. Ön volt az, tisztelt uram, ön volt az, ki elcsábította a szívet, ön volt az, ki most dúló szenvedélyt, fájdalmat hozott reá; jól emlékszik mindenre, és esküjét oly könnyen képes megszegni.

Jól van uram, ha az ön férfiui jelleme ennyire képes, ha az ön keblében ily érzelmek honolnak, csak köszönettel kell tartoznom, ha ilyen jellemet, ilyen keblet fog távol tartani tőlem, csak az fáj igen nagyon, hogy annyi remény, szerelem díjába csalódás jutott osztályrészemül.

Adjatok gyógyító balzsamot szívemre tavaszi virágok, adjatok gyógyírt ama szívre, mely köztetek sebeztetett meg, mikor a hűtlen szavakat elrebegte. Adjatok gyógyírt halk esti fuvalmak, hegeszszétek be a fájó sebet, és te boldogtalan szerelem! siess, távozzál el, innen el!

Az én szívem megtalálta büntetését, hogy szerelmét önre pazarolta, tisztelt ur, ön pedig méltó jutalmát a hűtlenség öntudatában, várja a Mindenhatótól, ki nem fog késni. — Es el fog jönni majd az idő, mikor könyezve gondol ön vissza rám, és a lelkiismeret még sujtóbb fájdalmakat fog szerezni önnek, mint ön nekem szerzett. El fog jönni az idő, mikor ön is seb-

zett szívvel sohajtozik a soha vissza nem jövő boldogság után!

Isten önnel!

Emma.

10.

Kedves Nagysád!

Amily édes remények között távoztam el köréből, ép oly reménytelenül keresem most fel e sorokkal.

Hosszas hallgatásomnak okát talán úgy is tudja, ha én nem hozom fel. Nem volt elég erőm mind eddig útnak indítani e sorokat, de a válasznak csak be kell következni, hogy ha válni kell, azért teszem ezt!

Az élet zúgó viharja sok szép reményt megsemmisít; megsemmisíté az én reményeimet is. . . . Nagysád most nevetve gondol vissza rám, ki úgy tudtam hinni, s ki sohasem tudok felejtteni.

Nem tudom elfeledni az egykor szép perczeket, szüntelen rajtok jár gondolatom. S míg a mult emléke oly sok szép reményt hoz vissza emlékembe, a jelen csak azt sugja: Nem leszek én boldog sohasem!

Mulatok a multtal, fájó gyönyöreivel! Ön legyen boldog! Ne is gondoljon reám, bár én szüntelen emlékemben tartom Önt, és sohasem fogom feledni az édes álmok fénykorát. Jól tudom pedig, hogy nem érhetem el soha. . . . !

G. Vilmos.

II.

Tisztelt Nagysád !

Régen nem kaptam már Nagysádtól egy sort sem. Én azt hívém mégsem feledett el egészen, de úgy látszik, hogy igen !

De hát mit gondol ön már velem, ha egyszer megsebezte a szívemet ? Mit is gondolna, hisz én viselem a fájdalmakat !

Alkonyatkor mondta azt, amit most feled ; alkonyatkor irtam hozzá az első levelet, mint örült szerelmes ; alkonyatkor kaptam öntől a legulolsó levelet, melynek már annyira éreztem hidegségét, miről im' most meg is győződtem ; — alkonyat volt hát az egész ? ! . . .

Borulj, borulj rám csöndes est ! Takard be a romokban heverő szívet, hiszen, ha látna, tán gyönyörrel nevetne egyet rajtad !

Takarj be csöndes est ! Hadd legyen még sötétebb a szív éjszakája, mint a milyen sötét !

És én elmegyek a szomorufüzhöz, hol zengte az esküt, s aztán szövetséget kötünk egymással ; őt is megcsalta a patak, hidegen, részvétlenül halad tova tőle. Én elsíratom ott a hűtlent a szomorufüzzel, s a patak majd elviszi az én könnyemet, s a szomorufüz hulló leveleit.

Aztán kimegyünk a temetőbe. A szomorufüz bánatosan fog borulni egy árván hagyott sirhalomra, az én sirhalmomra, s ön sirva fogja majd tépni hervadt leveleit koszoruba, a

megcsalt sirhalmára, kit az ön hidegsége temetett el, s kinek hű szívét nem fogja feltalálni többé . . . !

— Itt fogja majd emlékébe idézni azt, akit most elfeled, azt hiszi örökre . . . !

Isten önnel! Feledje hát

megcsalt
Lajosát.

12.

Tisztelt Nagysád!

Kedvesek voltak nekem ama pillanatok, melyeket boldogan tölték körében. Óh! boldognak, a földön talán a legboldogabbnak éreztem én magam akkor, midőn a boldogságról álmodoztam, mi oly igen megtagadtatott tőlem az életben!

Álmodoztam a boldogságról! Édes volt az álom! Óh, mért kellett még ily korán felébrednem a sivár jelenre? Óh, mért kellett megismernem a boldogságot, hogy aztán a boldogtalanság jusson osztályrészemül? . . .

Most én messze, távol a helytől, mihez annyi édes remény fűz, a fájdalmakat akarom megtanulni!

Nem fogom többé megzavarni boldogságát!

Én hinni tudtam a csábos szavakban, hinni tudtam a reményt, életet sugárzó szemekben, és úgy vágytam merengeni azok bűvös sugarán!

Es most elsietek onnan, elsietek köréből; óh! halált hoz a hervadt virágra is az egykor éltető napsugár! . . .

Megértett, tudom, hogy megértett!

Jól tudja Kegyed, hogy mily nehéz az elválás, és jól tudja, hogy mért kell megválnom...!

De hát a csalódás mindennapi dolog. És vigasztalásomra mégis marad fenn valami, megnyugszom, ha tudom, hogy boldog és sebzett szívem nem fog úgy fájni, ha tudni fogja, hogy hozzá hasonlóra talált! . . .

Fáj az elválás, de hiszen válni kell! . . . Válni örökre, hogy aztán sem unalmas soraimmal, sem megjelenésemmel ne zavarjam a — boldogságot!

Sem megjelenésemmel! . . . Sőt elsietek messze, messze . . . sötét magányba a napsugár hatalma elől, — megmenteni a szívemben még megmaradt életet! . . .

Kálmán.

LEMONDÁS.

I.

Kedves Erzsikém!

Alig néhány hónapja mult a boldog ismeretségnek, s fájdalmasan kell meggyőződnöm végül is annyi szép remények fejében lankadó szerelmedről! És te még most sem szünsz meg kínozni, gyötörni szívemet újabb meg újabb hitetgetéseiddel! Óh! mondd ki hát végre határozottan szándékozl, mondd meg, hadd tanuljam meg temetni azt az örült érzést, melyet lánggra gyújtottál szívemben! Hadd tanuljalak meg korán feledni, ki boldogságom összetépted!

Eltemetem a vágyat a rideg közönyösség tenyerébe, eltemetem azt az örült vágyat, hogy kebleden hervadjak el, ha halni kell! Elfeledem a sok kedves emléket, kitépem szívemből, s aztán az hadd semmisüljön meg! . . .

Tudod-e midőn még együtt oly édes remények között jártuk be a zúgó erdőt, s én neved egy fába véstem be, s aztán a fa kiforrt? Tudod-e, hogy szívembe is bevéstem akkor, azt hittem örökre! Tudod-e, hogy ki tudom törteni

onnan, ha szegény szívem együtt enyészik is véle el?! . . .

Tudod-e, hogy az én keblemből már kihaltak az érzelem virágai? . . . És már többé semmi sem köt az élethez!

Forró szerelemre tanítád meg szívemet, s most ez a forró szerelem hamvasztotta ki azt, mert látta, hogy csalódott, és a szív szeretni se tud úgy már többé! . . .

Kihalt belőlem az érzés, kihalt a szerelem! Óh, ne csodáld hát, ha az az egykor rajongó szerelmes most így ír hozzád! — Ne csodáld, ha szeretni se tud többé az a szív, mely egykor oly hön érezett! Ne csodáld! Vedd figyelembe érzelmeid, s nagyon hamar meg fogsz győződni, hogy te okoztad mindezt! . . .

Tudom, hogy nem szeretsz már, bár nem mondtad ki még határozottan e szavakat, tudom, hogy kialudt benned az utolsó láng is, mert egy idő óta hű tanuja valék; de ha mégis élne benned még vagy egy érzés irántam, igyekezz azt is kitörlni egészen!

Ki szerelmed úgy se tudnám többé viszonozni, ne szeress engem! . . . legkevésbé sem!

Isten veled!

V. László.

2.

Kedves Bertám!

Utoljára veszem a tollat kezembe ez alkalommal, hogy hozzád irjak, utlojára, hogy békében élvezhesd aztán boldogságod gyönyöreit!

Csak egyre kérlek aztán, — ne neved ki, hogy hinni tudtam szavaidnak! Aztán nem bánom gyönyörködjél kéjjel, fájó szívem végvonaglósaiban!

Átkot mondok ama végzetteljes pillanatra, midőn szemeid reám pillantottak, hogy aztán a soha nem érzett melegsugár, fény után, fagyos jövő, örök sötétség következzen.

Átkot mondok a mező minden virágjára, melyek között jártunk egykor, átkot mondok amaz ibolyacsokorra, melyet tőled legelőször elfogadtam, hogy utána aztán szívem összes virágai elhulljanak, elenyészsenek.

Átkot mondok a szellőre, mely oly titkosan suttogott felém, azt híven, hogy boldog szerelmet önt reményteli szívembe, hogy síri sohajtásokká változzék minden fuvallata.

Átkot mondok a patakra, melynek partján andalogtunk, és suttogott boldog jövőről; szelid, lágy volt a habok zsongása, én figyeltem reá, hogy most felvert szívem zivatarában gyönyörködhessem.

Szívem nem átkozom meg, úgy is eléggé

meg van verve a sorstól, pedig csakis ő egyedüli oka, hogy csalódott, mert — szeretett.

És ezt a szerelmet te költötted fel benne, azt a szerelmet, mely halálom fogja előidézni.

De téged mégsem átkozlak meg — —

„Ha rád ajkam átkot szórna

Sohsem szerettelek volna!”

„Nem átkozlak — —

De sok sűrű sohajtásom

Felhat a magas egekre —

Mint te felelsz meg ezekre!” . . .

Oh! de nem tudok átkot mondani a mezei virágokra sem; azok most is édesen fogadnak, s olyan élénken tudnak téged visszaidézni emlékembe. — Nem tudok átkot mondani az ibolya-csokorra sem, hisz elég hűn jelezte hervadó szerelmedet, s oly élénken emlékeztet most is hűtlenségedre. — Nem tudok átkot mondani a szellőre, hisz csak most tudom, hogy boldogtalanságról suttogott, és én nem értém meg. — Nem tudok átkot mondani a patakra, hiszen az most is olyan hűn cseveg az édes napokról, a szerelemről! Csakhogy mit ér már ez nekem? . . .

Átkot mondok egyedül magamra, hogy hinni tudtam neked, — átkot mondok magamra — — — elfeledlek!

Élj boldogul, s emlékezzél meg olykor-olykor boldogságod közepette

hervadó
Lajosodról.

3.

Kedves Ilonám!

Óh, miért nyugtalanítasz még most is tekintetteddel, óh! mért szaggatod fel még most is a szív sebeit, miért tekintesz rám akkor, ha nem szeretsz!?! . . .

Pedig mennyi báj rejlik egy pillantásodban, mennyi varázs egy szavadban! Egykor ezekkel rablád el szívem nyugalját; én ezekről vártam az üdvösséget, az életet, s im azok fogják előidézni haláloamat

De óh! ne tekints rám többé csalfa szemekkel, — jól tudom, úgy is, hogy csak ölni akarsz azokkal

Mint imádtalak én egykor lányka tégedet, mint epedtem éltetadó pillantásod után, és most mégis e sujtó szavakat kell kimon-danom:

— Isten veled! . . .

Nem tudtam egykor, hogy azok a bűvös szavak, a szerelem szavai, átokká fognak még egyszer változni, nem gondoltam még egykor, régen, hogy ily nagyon nagyon megcsalva fogom érezni magamat.

Nekem most csak a fájdalmak maradtak meg, szívemben a szerelem is kialudt már! Óh, milyen boldogtalan árva vagyok, még csak most kezdem érezni, hogy én még szeretni sem tudok többé!

Szeretni sem tudok többé, csak szenvedni!...

És hát elhagysz, elhagysz engem te egykor annyit ígérő szerelem?

Óh! én nagyon megcsalatra érzem magam! De megcsalatra érzed tán te is? Hisz az, a kiért az én szívem megsemmisítetted, hűtlenül elhagyott téged, s ott hagyta szivedet megcsalatra...

Amikor az én szívem megölted, akkor ölted meg a tied is . . .

Két éve már, hogy megismerkedtünk, s két év után mind a ketten csalódva érezzük magunkat.

Régen kezdtem én meggyőződni afelől, hogy érzelmeid hidegülnék irántam, és olyanra pazarolod szerelmedet, ki csak szivgyötrelmeket szerzett neked.

Igaz, sokszor felébredt a szép remény bennem, s ábrándaim előidézték azt a boldog perczet, mikor majd téged bírva, nagyon boldog leszek. Hisz engem csak te tehetnél volna boldoggá, és csakis te ölhetted meg szívemet, mert csak téged, egyedül téged szerettelek!...

Én rajtad kívül sohasem is fogok mást szeretni többé.

Hisz én nem tudok többé igazán szeretni!...

Óh! gondolom én, hogy néha-néha eszedbe jutok. Hiszen, még most is bántani akarsz azokkal az ígész pillantásokkal, melyek bűverejét már nem tudom érezni többé, ha kihaltak egy-

szer hatása alatt szivemből az érzelem szelid virágai.

Nincs szomorubb látvány pedig, mint az az ember, akiből kihal a sziv!

És ezt mind te, egyedül te okoztad! . . .

Utolsó soraim ezek, melyeket hozzád írok.

Lemondok mindenről, de hisz nem maradt semmi fenn számomra, — mint egy megsemmisített sziv!

Egy megsemmisített sziv, — mely egykor oly forrón, oly kimondhatatlanul szeretett téged, mely később lett volna megrepedni, mint gondolni e szomorú jövőre. Ez a megsebzett sziv még meg sem dobban most, e szavaknál, melyek utolsók hozzád:

— Isten veled!

Élj boldogul!

P. László.

4.

HARAG ÉS BÉKE.

— — — — —
Haragszik rám az én rózsám, mert nem szól;
Ne haragudj, kedves rózsám sokáig,
Tied leszek koporsóm bezártáig !

Népdal.

I.

Kedves Bélám !

Valóban nem tudom mire magyarázni irányomban tanusított magaviseletedet, már csaknem egy hete, hogy semmi hirt sem hallok felőled. Mi bajod akadhatott ily hirtelen, hogy semmit sem tudatsz magadról ? Vagy megszűntél már szeretni, s megbántad szerelmedet ? Hát aki egykor azt mondta, hogy nincs élete rajtam kívül, most ennyire távol tarthatja magát tőlem ? Hát ilyen hamar muló lobbanat volt a szerelmi láng ? Hát a férfiúi érzelmek ilyen tartósak ? . . .

Siess mielőbb felvilágosítani

forrón szerető

Rózádat.

2.

(Válasz.)

Kedves Rózám !

Úgy látszik egészen megfeledkeztél multkori sértő szavadról, amit különben nem hatá-

rozottan nekem mondtál, hanem én is megért-
hettem őket.

Emlékszel reá, mikor néhány nappal ez-
előtt B. Anna kedves barátnéd is üdvözöltem
nálad, kinek P. urral való komolyabb viszo-
nya ismeretes volt, s bár, mint kifejezést adott
szomorú szívvvel annak, hogy most is szerető
szívvvel viseltetik iránta, mégis meg kell e vi-
szonyt szüntetnie. És pedig egyszerűen azon ok-
ból, mert szülei P. ur vagyoni körülményeivel
nincsenek megelégedve. S te nevetve mondád
ama szivembe nyilaló szavakat, hogy azon eset-
ben te könnyen felhagynál P. urral, s legke-
vésbé bánkódnál utána. — Lásd kedvesem ez
engem mélyen sértett. Hát te kizárólag vagy-
onomért szeretsz engem? S csak azért mutattál
szerelmet, mert tudod, hogy vagyoni helyzetem,
bárha nem is a Dárius kincse, de kielégítő?
S ellen-esetben te is hajlandó lennél minden vi-
szonnyal felhagyni? . . .

Miután azonban látom soraidból, hogy te
még sem úgy gondolkodol, mint ahogy akkor
beszéltél, s hogy azt inkább vigyázatlanságból
tetted, mint rossz akaratodból, siet karjaid közé
— a békére!

a te örökké hű
Bélád.

3.

Kedves Cornéliám !

Bocsáss meg multkori magaviseletemért, bocsáss meg, mert nincs nyugalmam, békés pillanatom, mióta tőled eljöttem, s tudom, hogy neked roszul esett, amit tettem.

Bánatos szívvvel, könnyes szemmel fordulok hozzád bocsánatért, légy könyörületes s nézd el tettemet ; lásd most is mily zavart vagyok, mert tudom, hogy neked nem egészen kedved szerint cselekedtem.

Különben, amit tettem, csak az illemszabályainak engedelmeskedtem, s ha társaságunkban volt Z. . . kisasszony is, nem hagyhattam figyelmen kívül teljesen, s aztán kérését sem utasíthattam vissza, s készséggel kellett megigérnem, hogy a kívánt dalokat lefogom írni.

Bocsáss meg kedvesem, hiszen hibám könnyen megbocsátható, s aztán szívesen ígérem meg, hogy rajtad kívül senkinek sem fogok ígéretet tenni ; ezt az egyet teljesítenem kellett.

Bünbánó

Gézád.

4.

(Válasz.)

Kedves Gézám !

Észembe sem jutott, hogy haragudjam multkori „hibáért“, s így bocsánatra sincs szükség.

Nagyon haragosnak gondolhatsz te engem, ha azt hiszed, hogy ily csekélységekért megharagszom, különben akkor egészen az illem-szabályai szerint jártál el, s ne gondold, hogy neheztelek érte. Legkevésbé gondolj tehát haragra, hanem szerető szívére

örömmel megbocsátó
Cornéliádnak.

5.

Kedves nagysád!

Valóban nem értem modorát, melylyel egy idő óta irántam viseltetik. Annál kevésbé, mert magam minden indoktól mentnek tudom, mely alkalmat nyújtott volna önnek irántam tanusított mellőzésére.

Már a minap, midőn ön felkért, hogy legyen kísérője a színházba, én e kötelességemnek eleget téve, — mert az ön szavait, óhajait, parancsnak veszem, melyeknek teljesítését szent kötelességemnek tartom, — ön egy másik, én előttem ismeretlen urra, (kit nem is tartott érdemesnek nekem bemutatni, — vagy nem akarta?!) — fordítá minden szeretetremél óságát és figyelmét. E hideg, mondhatnám sértő mellőzésnek, — megvallom, — már akkor megvolt hatása érzékeny kedélyemre, s hogy akkor nem tettem önnek szemrehányásokat, azt csak

amaz előttem ismeretlen urnak köszönheti. S elnéző is voltam: azt hívé, ön nincs ma a legjobb kedélyhangulatban. De másnap, — a véletlen is úgy akarta, — önt ismét amaz uri-egyen kíséretében pillantám meg.

Nem tagadom, már eme körülmény is elegendő volt arra, hogy újabb megfontolásokra nyujtson anyagot.

Mindazonáltal én szívélyesen üdvözlém önt, mit ön azonban észrevenni nem látszott, mert köszöntésemet nem viszonzotta. (Azt mondom, hogy nem látszott észre venni, de hogy észre vett, tudom!)

Ez az, mit önnel közölni szándékom. Reménylem, a felvilágosító válasz nem fogja viszonyunk lánczát széttépni, hanem azt még erősebben összefűzni.

E reményben maradok

önnek egyelőre haragos barátja:

Sándor.

6.

(Válasz.)

Kedves barátom!

Nagyon fájlalom, hogy ön annyira félreismerheté viseletemet, melyet ön azonban nagyon rosszul észlelt.

Ha ön azt hiszi, hogy nékem valami okom van e viseletemre, úgy nagyon csalódik, mert,

— igaza van, — hasztalan keresném önben a hibást, de nem szeretem hinni, hogy ön épen ezen nyilatkozatával, mintegy vádol engem, hogy nem ön, hanem épen én vagyok a hibás.

Ismétlem ön csalódik. Azt hiszem a mi régi baráti-viszonyunk alatt eléggé megismerhetett, s így hitetlen kételyére nem is számítok.

A színházban, — ön eltalálta, — igen rossz kedélyhangulatban voltam, s tán előbb fog hitet adni szavaimnak, ha önnek bevallom, hogy ezen rossz hangulatom csakis „amaz ön előtt ismeretlen ur“, kit, igaza van, nem tartok érdekesnek arra, hogy önnek bemutassam, önnek, kedves barátom, — hogy rossz hangulatomnak épen amaz ur volt előidézője.

S önnek szívélyes üdvözlése, — fáj az ön szemrehányó gyanusítása, — valóban elkerülte figyelmemet.

Édes barátom, mily borzasztó vádló és bíró ön! . . .

A viszontlátásra!

Holnap délután elvárja önt

barátnője:
Emilia.

III.

SZERENCSEKIVÁNATOK.

Virág fakadjon utadon,
Kedves, bár merre mégy!
Áldás kövesse léptedet! . . .
S énnékem, hogy boldog legyek:
 Örömvirágaidból
Egy nefelejcs elég!

I.

Születésnapra.

I.

Kedves Etelkám!

Éltem legkedvesebb perczéhez tartozik, midőn téged őszinte szivemből üdvözölhetlek.

A legszebb nap virradt reánk e napon, melyen te születésnapod ünnepeled, a legkedvesebb nap virradt én reám, hogy számodra is küldhetek egy örök nefelegtset, szivem legszebb érzelemvirágát.

Fogadd szívesen tőlem e rövid megemlékezést, s vedd szívesen, ha szivem mélyéből a legtisztább, legszentebb boldogságot kívánom osztályrészedül. Legyen örök tavasz életed, — viola és rózsa között éld át az életet!

Élted derült egén mindig mosolyogva ébredjen a napsugár, s a boldogság sugárzó napja alatt arczod rózsái örök virulásban maradjanak! — Ha forró vágyaid pedig teljesülni látja, akkor kimondhatatlanul boldog lesz

a te
Gézád.

2.

(Válasz.)

Kedves soraid kellemes perczet szereztek számomra, s sietek viszontkivánni mindazokat, melyeket hű szived nekem kíván.

Az ég ezer jóval áldjon meg, lépteidet áldás kövesse, terveidet siker koronázza!

S ha majd vágyaid teljesülve lesznek, és állandó boldogság honol szivedbe, hogy azt meglegedetten élvezd, s bánat fel ne zavarja —
— szivéből kívánja

hű
Etelkád.

3.

Kedves Nagysád!

A mai nap ünnep én reám nézve, ünnep önre nézve is. Kötelességet rovok le, mikor ma én is ön elé járulok, szerény kíválmaimmal.

A mai nap az ön név-napja. És:

„Boldog az a nap,
Mely nevedet hordja!”

S valóban, ha a költő e néhány szóval igazat mondott, úgy szivemben csak új reményre adott anyagot! Mert e nap, az ön név-napja, — ön tán alig fog hitelt adni e furcsa véletlennek, — e mai nap: az én születésnapom!

Igy tehát e nap kettős ünnep rám nézve,

egy az ön nevenapja, mely mindenkoron nékem is ünnep kell hogy legyen, másik az én születésemnek évfordulója.

S ha e nap boldog nap: úgy a harmadik, hogy születésnapom épen az ön névnapjára esett.

Lássa, kedves nagysád: mily babonás a sziv! Hitelt ad még a véletlennek is, sőt ki sem merem mondani, mily reményeket köt hozzá.

Ön tán ki fog nevetni, kedves barátnőm, s mégis úgy van: én vakmerő reményeket táplálok! . . .

De elég a bohóságból!

Lássunk kötelességünkhöz!

Én önnek szerencsét, boldogságot, üdvöt, s mit tudom én, mit mindent, a mi csak elfér egy igaz, őszinte szivben kívánságként, azt mind önnek kívánom, s mindent a mi csak elbir a jóból, édesből, azt mind az ön nyakába óhajtom akasztani!

S maradjunk a humornál, ha:

„Boldog az a nap,
Mely nevedet hordja!”

úgy tán minden további kívánalmam fölösleges lenne!

Kíválmaimat ismételve,

maradok önnek igaz barátja

a síríg:

N. Károly.

4.

(Válasz.)

Kedves barátom!

Levele kimondhatlanul megörvendeztetett s kíváncsaimat köszönettel fogadom, mert tudom, hogy igaz, őszinte szívből jövők.

Örülök azon körülménynek is, hogy az ön születésnapja az én névnapommal egybe esik, s csakugyan nem vehetem rossz néven, az ön babonás szívének reményeit.

Csak higgyen, reméljen, biztosítom, hogy én nem fogom önnek hitét, reményét szétbontani... (Már csak én is a humor mellett maradok!)

S most rajtam a sor önnek minden szépet és jót kívánni, s e kíváncsaimat én is tetézni óhajtom, a költő azon mondásával (épen azzal, mely hitet és reményt keltett szívében) hogy: „Boldog az a nap, mely nevemet hordja!”

S ha ez igaz, úgy nékem sem marad más hátra, mint legfőbb a kíváncságokat avval fokozni: hogy csak higgyen és reméljen!

Önt minélelőbb viszontlátni óhajtja igaz barátnője:

R. Matild.

5.

Kedves Margitom!

Éltem legörvendetesebb napja a mai nap! Forró vágyam teljesítem be, midőn e napon, születésed napján áldást, békét, örömet kívánok

neked. Ez a nap az, midőn te, kedves angyal a földre jöttél, hogy üdvözíts! E nap emlékeül kell áldoznom forró imákat a te kedves életedért! Óh! mert, midőn a te kedves élted megőrzéseért könyörgök, egyszersmind a magam életét is kérem. — Isten boldogsággal árásszon el, s hű szivedet őrizze meg számomra, hogy én azt örök szerelemmel imádhassam, és szerethessem mind végig!

Hőn szerető:
Gézád.

6.

Kedves Irmám!

Vedd szívesen tőlem, születésnapodon szívem legmélyéből jövő szerencsekívánataimat, légy boldog kedves élteden! Légy boldogabb mint én, kinek szép reményei oly hamar meghiusultak, ki oly szépeket álmodott egykor a boldogságról, egykor véled, s te aztán másutt kerested fel azt! . . .

Örömnap ez neked! Nem akarlak szomorú sorokkal zavarni e napon, nem akarlak keseríteni születésnapodon, hátha aztán, mintegy akaratlanul visszaemlékeznél az én elcsábított, megsebzett szívemre!? . . .

Óh, ne emlékezzél reám! Bár én soha sem feledhetlek — reménytelenül! ah! feledj engem új boldogságodban! Légy boldog!

Lajos.

II.

Ujévre.

I.

Kedves Vilmám!

Egy év merült el a semmiség végtelen tengerébe, egy év forgott le az enyészet kerekén ismét. Népek, nemzetek dőltek porba, az elmúlt évben lelték fel síri ágyukat. És én bennem mennyi sok szép remény született az elmúlt évben, és a jövőendő mennyi kéjjel, gyönyörrel mosolyog felém. És ezt én mind csak neked, egyedül csak neked köszönhetem kedves Vilmám. Ez az elmúlt év ajándékozta nekem a te hű szivedet, és az új fog majd birtokába juttatni a mindenségnek, midőn birni foglak téged, hű kedvesem! Óh! engedd meg hát, hogy kérjem a Mindenhatót e napon, hogy teljes boldogsággal, örömmel áldja meg éltedet! Engedd, hogy imádkozzam az egek urához, hogy téged számtalan éveken keresztül tartson meg, hogy vidáman, megelégedetten élvezhesd a boldog éveket

forrón szerető
Istvánoddal.

2.

Kedves Sándorom!

Jól esik visszatekintenünk az ujév küszöbén az elmúlt szép időkre, jól esik megemlékezni ez alkalommal rólad, kedves Sándorom, midőn őszinte szívből szerencsét, áldást kívánok neked, ki megértetted szívem dobbanásait, s reményteljes kebled csakis érte hevült. Adja Isten, hogy az ujév csak kitartóvá s állhatatossá tegyen. Adja Isten, hogy minél több meggyőződést szerezhess igaz szerelmemről, s reményeid, melyeket hozzám kötöttél, beteljesüljenek, hogy azok aztán meglelégedéssel töltsék be éltedet, s örömvirágokat hintsenek lépteidre, s ne feledd soha szerető szívét.

hű

Adélodnak.

3.

Kedves Malvinom!

Kedves kötelességemnek tartom, ez uj év hajnalán üdvözetem küldeni annak, ki hű szerelme harmatával táplálja szivemben érzelmem virágait, hogy az áldás koszorúját fonhassam egykor hön dobogó szivedre azokból.

Kebled derült egét sohase borítsa gyászos felhő, szived ne érje búvihar; egészség, meglelégedés viruljon drága élteden!

Áldást, boldogságot sugározzon hű szerelmem, melyet évek sora nem lankaszthat, hogy ismerje meg a boldogságot a rózsa, mi oly me-rengőn hallgatja a bűbajos éjeken a csalogány dalát, irigyelje meg a csalogány s tőlünk tanuljon hű szerelmet dallani a kerti füzesen, s mi pedig végtelen boldogok legyünk! . . . Forró vágya

örök hű
Lajosodnak.

4.

Kedves Nagysád !

Redves kötelességemnek ismerem e napon üdvözetem küldeni a távolból kedves Nagysád felé ; személyesen akartam kifejezni ez alkalommal, amit szivemben hön, forrón érezek ; de az idő meggátolt ebben. Hiszem azonban, hogy e sorokat is ép oly szívesen veszi, bár nem tudom kifejezni velük eléggé azt, mit őszinte szivem kíván. Áldás, szerencse kísérje nyomdokát ! Sokat rejt magába e néhány szó, bár nem enged sokat kimondani az érzelem-ár, midőn nem késsem egy forró fohászt küldeni az ég felé imádkozva, a mennyek Urához Nagysád boldogságáért !

Fogadja szívesen őszinte szívből jövő üdvözetem, s emlékezzék gyakran

örök hivére:

K. Gézára.

5.

(Válasz.)

Igen tisztelt Uram!

Szivből fakadó szerencse-kivánataira igyekszem kifejezni örömem, mi édes érzéssel fogta el szívemet, midőn meggyőződtem, hogy nem feledkezik meg rólam.

Áldás, szerencse, boldogság kövesse az ön utait is, a fájdalom, bú távol legyen örökre tőle, amint ezt nemes lelke meg is érdemli.

Sorait nagyon szívesen vettem, azonban nem fogok megneheztelni, ha az ujévet, bár ha kissé későn is, személyesen is fogja köszönteni. Szívesen várja látogatását

G. Gizella.

III.

Névnapra.

I.

Kedves Terézem!

Szivemben a képzelet annyi érzelmet teremt, hogy alig tudom magam kifejezni e nagy napon, a te névnapodon. Rózsás szavakat gondoltam ki ez alkalomra, midőn szívem legmélyéből akartalak üdvözölni, s ime alig tudom elrebegni e néhány szót: Élj sokáig, kedvesem! Boldog vagyok mégis, hogy szerencsés lehetek téged üdvözölni, s boldog vagyok, hogy szívem hő kívánságai mellett hozzád küldhetem e csekély ajándékot is. Fogadd szívesen tőlem ezt, s fogadd ezer áldáskívánataim, melyek beteljesedéseért fogok könyörögni a Mindenhatóhoz, ki az igaz szíveket áldással szokta elhalmozni. Fogadd szívesen ez alkalommal egyszerű sorait

örök hű
Lászlódnak.

2.

(Válasz.)

Kedves Laczim!

Kedves meglepetésben részesítettél névnapomon, s köszönetem kell kifejeznem mielőbb

összinte megemlékezésedért, s nagyértékű ajándékodért, mely valóban becses, nem csak azért, mert felette drága is lehetett, de mert tőled jön. Mindezek fejében én neked egyebet nem tudok ajándékozni, mint hasonló szerencsekivá-nataimat, és szerető szívemet, mely csak egyedül boldogságodra fog törekedni. Siess azonban hozzám, hogy köszönetét személyesen is kifejezhesse

sírig hű
Terézed.

3.

Kedves Annám!

Legfőbb kötelességemnek tartom ez alkalommal szívem óhajait kifejezni. Sok, nagyon sok minden jutott eszembe, midőn a tollat kezembe vettem, hogy téged e napon üdvözöljek és im, ama sok óhajtás e rövid szavakban nyer kifejezést: Élj soká, boldogul! —

Óh, mit adjak neked ez alkalommal, mit küldjek emlékül névnapodra? Koszorút, fonva a rét oly hamar hervadó virágaiból? Nem, érzelmeim fogom elküldeni hozzád, egy a szív virágai-ból font koszorút, melyek örök virulók lesznek, hervadhatlanok, melyeket nem öl el a nyár heve, nem hervaszthat le a tél fagya.

Fogadd szívesen tőlem e sorokat, s aztán emlékezzél meg gyakran rólam, ki a Minden-

hatóhoz nem szünök meg szüntelen imádkozni,
hogy tartson meg számos éveken keresztül!

Őszinte szívből üdvözöl

sírig hived:
Zoltán.

4.

(Válasz.)

Kedves Zoltánom!

A legkedvesebb ajándékot kaptam meg
amaz örvendetes pillanatban, midőn kedves le-
veled felbontottam.

Óh, fogadd az ajándék fejében, melyet szá-
momra ott biztosítottál, fogadd szívemet, őszinte
szívemet, egyéb ajándékot én sem adhatok; őrizd
meg hiven, mint őrzöm én a tiedet!

És a bút nem ismerve, boldogság kíséren
az élet útain s ne lépj soha tövisekre.

A távollét, az idő ne feledtesse az én em-
lékezetemet, s te körülted az üdv mámorában
élve virágok nyiljanak az élet utain, melyek
csak a boldogságról beszélnek!

Áldás, szerencse veled!

Örökké hű
Annád.

5.

Kedves Ilonkám!

Boldognak fogom magam nevezni, ha én
lehetek az első, ki üdvözletem küldhetem hoz-

zád ez alkalommal. Hiszen én tarthatom ezt legfőbb kötelességemnek, kinek annyira szíven fekszik a te kedves életed. Nekem kell kívánni, hogy fájdalom, bú örökre távol legyen tőled, ha saját magam is meg akarom őrizni azoktól. Nekem kell sovárognom szép tavaszod után, hogy én is tavaszban élhessem az életet.

Fogadd szívesen tőlem ez alkalommal e csekély ajándékot! Egyebet nem adhatok — szívem, az már régen a tied! Most csak magamnak kell sietnem innen, hozzád, hogy érzelmeimnek szavakban is adhassak kifejezést. Tehát várd hozzád siető

Alfrédedet.

6.

Kedves Károlyom!

Örömrizet fogja el keblem azon tudatnál, hogy teljes egészségben ülöd névnapodat, s a betegség hervasztó fájdalmait rég elűzted magadtól. Tiszta szívből kívánom, hogy e napot még sok számos éveken keresztül egészségben, tiszta örömmel, meglelégedéssel töltsed el s az idő csak újabb meggyőződésére juttasson annak, hogy én mily részvétell csüggök rajtad bánatban, örömben. Őrizze meg hű szíved az idő számomra, s mindig olyan szerelemmel gondolj reám, mind én te reád! Ugy-e sohasem feleded

sírig hű

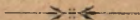
Bertádat?

Kedves Lászlóm!

Örömmel emlékezem meg rólad e napon s kedves kötelességemnek tartom, hogy szivemből üdvözljelek. Ezt súgja szivem érzelme, minden dobbanása. Nincs kedvezőbb pillanat, melyben hivebben kifejezhetném szivem érzelmeit, mint ez. Vezéreljen a hű szerelem az élet utain s kövessen rajt az ég jósága!

Adja Isten, hogy a jövő reményteljes örömeid csak fokozza s üdithesd velök azt a virulónefelejtset, melyet te hoztál virágzásra szivemben. Élj sokáig s vágyaid szerint találj fel a boldogságot! Hő kívánsága

hű
Irmádnak.

IV.

KÉRŐ LEVELEK.

Parthoz siet a folyamnak habja,
Rózsa a kis méhet elringatja;
Lágy fészkére dalos madár repül, —
— Istenem! csak én vagyok egyedül!

P. Vilma.

I.

Kedves Nagysád!

A szívemben feltámadt érzelmeket nem tudom többé visszafojtani, bármennyire is fékezzem magam. Sőt sietve igyekeznek utat törni, s ellenállhatlanul kényszeritenek e sorokra.

Kedves Nagysád el sem képzelheti ama végnélküli fájdalmakat, melyeket át kell szenvednem; nem képzelheti el ama legyőzhetlen kint, mi most előtérbe lép; azt a gyötrő szerelmet, mely most gyötör ugyan, de kedves Nagysád egy szavára áldássá fog változni.

Óh! ne vegye hát vakmerőségnek e lépést, hanem csakis egy forrón szerető szív őszinte nyilatkozatának, mire kényszerítve vagyok, ha akarok kinos helyzetemen változtatni.

Az én szívem a leghívebb, legigazabb szerelemmel van telve kedves Nagysád irányában, és ez a szerelem képes egy szerető szívet boldogítani, ha boldogítva lesz.

Oszsza meg velem szívét, ossza meg lelkét, boldogítson viszont szerelmével! Egy szó többet

ér nekem Nagysádtól, mint a világ végtelen birodalma.

Igaz, nem vagyok dusgazdag, — ismerheti teljesen viszonyaimat; de állapotom, állásom gondnélküli, boldog életet fog biztosítani. És soha nem lankadó szerelmem boldog együttlétet, ha megajándékozand szívével.

Sorsom felett határozó válaszát édes remények között várja

imádója:

U. Gyula.

2.

(Válasz.)

Tisztelt uram!

Becsés soraira sietek válaszolni. Ajánlatát örömmel olvastam ki soraiból s hogy mielőbb határozó választ adhassak, nem késedelem az „igen“ szó kimondásával.

Hamar, nagyon hamar nyilatkoztam; de nagyon jól megfontoltam a dolgot. — Igaz szeretetéről volt alkalmam meggyőződni, melyek a boldogság oltárához tudják vezetni a szívet. S míg én részemről oda fogok törekedni, hogy az ön nemes jelleméhez méltó megelégedést szerezzek, hiszem, hogy ön is meg tudja tartani ígéretét s meg tud annak felelni mindenkor a családi élet boldogságának előmozdítására.

Különben sorait szüleimmal is közlöttem, kik áldással egyeznek frigykötésünkbe.

Szívből üdvözli:

Irma.

3.

Kedves Annám!

Hittel, reménynyel van telve keblem Nagysád iránt, midőn e sorokat írom, melyekre főleg azon bizalmasság bátorit, melylyel irányomban eddig viseltetett. Ez alkalommal azon óhajomnak kell adni kifejezést, melynek teljesülése adhatja csupán az életben boldogságomat.

Érzelmeimet már gyakran kinyilatkoztattam ugyan Nagysádnak s hiszem, hogy tud is hinni az én szívem érzelmeinek, tud hinni szavaimnak. Ez a hitem bátorit most fel, hogy Nagysád előtt feltárjam szívem legmélyebb titkait.

Szívemben a remény biztatólag lép fel, keblem titkos vágy, szent érzelem hevíti, — valami mintha súgná nekem, hogy igen-igen boldog leszek én az életben, hiszen, mintha most is látnám kedves arczán a jóságos mosolyt végig vonulni akkor, midőn ez alkalommal — kezét kérem meg!

Adja nekem szívét, ama kincset, melyet oly rég birni vágytam, hogy boldoggá tehessem Nagysádat, s ön engemet!

Óh! csak akkor leszek igazán boldog!

Hisz én csak Önt szeretem, az igaz szerelem lángoló hevével, szívem forró szerelmével.

Hadd éljük át az élet örömeit, fájdalmait együtt; az én szívem hű társ leend mindenütt, és e szív tudni fogja méltányolni az ön becsét. Meg tudja becsülni, hiszen életét fogja megmenteni!

Határozzon s válaszoljon soraimra; de gondolja meg, hogy válasza a menyországot, vagy a pokolt nyitja meg előttem!

Imádója:
P. Gusztáv.

4.

(Válasz.)

Kedves Gusztáv!

Tegnap kapott levele mondhatom, hogy egész váratlanul lepett meg. Különben ön is kifejezi abban, hogy régóta keblében hordozott vágyáról még említést sem akart tenni eddig.

Az én érzelmeim is mélyen szívembe voltak temetve, szerelmemet, azt a forró szerelmet, melylyel iránta viseltetem, titkon őrzém szívem rejtekében, titkon virágzott, mint szellős berekben, a bokor hús árnyán a gyöngyvirág. De szerelmi vallomására édesen fedezem fel ama szerelmi fájdalmakat, melyek csöndesen fognak elsimulni az ön szíve birhatása által!

S az élet tengerén hanykódó hullámok

ellen egy sajkában fogunk küzdeni; szívem önnel fogja elviselni a viszályokat, s e két kar csak önt fogja ölelni. Az életet együtt éljük át, és együtt halunk, ha halni kell!

Nem fogok vinni magammal, igaz, aranyat, kincset; de viszek ezek mindenikénél becsesebbet, egy örökké érte égő, hű szívet!

Értesitse őszinte szándékáról szüleim is, ők tudom, bele fognak egyezni, kik ön iránt mindig a legjobb indulattal viseltettek. De siessen személyes megjelenésével is megnyugtatóni epedő szívemet.

Zavartalan, nyugodt leend a mi boldogságunk!

Siessen hozzám! Hadd csevegjünk mielőbb a jövő édes boldogságáról, kik, ha egymáséi leszünk, a világ minden gyönyörét át fogjuk élni együtt!

A viszontlátásig!

sirig az ön:
Annája.

5.

(Tagadó válasz, nő részéről.)

Tisztelt Uram!

Tegnap kapott levelére van szerencsém válaszolni, hogy: felejtsem engem!

Többször értésére juttattam már e szavakat, s nagyon csodálom, hogy szándékával még-

sem tud felhagyni, s nem tudja fékezni érzelmeit, melyek nem fognak viszonztatni soha általam!

Nem tudom mi önthet bele mind nagyobb-nagyobb bátorságot, talán az a mellőzés, mi-
ben részesült főleg az utolsó napokban? Vagy
nem győződött még meg eléggé hajlamaimról?

Az én szívem már el van ajándékozva,
tehát beláthatja, hogy másképen nem tehetek!

Ha boldog akar lenni, — felejtse engem!

tisztelője:

Etelka.

6.

(Kérő levél a kedves atyjához.)

Tekintetes úr!

Elérkezettnek gondolom már ama pillanatot, midőn ki kell mondanom a szív ama rejtett érzelmét, midőn ki kell mondanom a titkot, melyet tovább megőrizni nem képes ész, akarat hatalma.

Önnek nemes jelleme biztosít, hogy szívesen olvassa végig e különben rövid sorokat, s nem fogja megtagadni becses válaszát azokra, mitől éltem boldogságát s boldogságom beteljesedését várom.

Én szeretem Vilmát! — Az a szives jószág, fogadás, miben kedves családjánál részesültem, öntik belém a bátorságot e szavak kiejtésére.

Bár a szenvedést, a szerelem égető fájdalmát szivemben alig hiszem, hogy ne tapasztalta volna rajtam, s ne győződött volna meg ama fent irt rövid szavak mély igazságáról. — Óh! elárulja ezt a köny, mely szememre jön, ha rá gondolk: elárulja a bús sóhaj, mely feltör a sziv mélyéből; minden megmagyarázza lényemen, hogy én csak Vilmával lehetek boldog!

Hisz tapasztalhatta mindezt; én fékezni kívántam a vágyat, mert nem mertem nyilatkozni; elfojtani akartam a sziv hangos dobogását, de mind hasztalan! — Szivem hangosan dobogott, reményt lehelt reá egy kedves rokonszenve, mig végül bátorságra késztetet forró vágyam kifejezésére.

Én boldoggá tudom tenni kedves leányát, boldoggá, mint senki más a világon; az én boldogságom pedig csak ő adhatja meg.

Most pedig csak atyai áldását kell kikérnem, hogy agg napjaira közös szeretetünkben részesithessük, s örömét találhassa gyermekei boldogságában.

Becsés válaszát szép remények között várom, melyek beteljesedése csak is becsés választól függ. Hiszem azonban, hogy az apai szeretet nem fogja megtagadni kívánságom, mely egyszersmind kedves leánya kívánsága is!

Mély tisztelettel várja sorait

alázatos szolgája:

G. János.

7.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Becses sorai valóban megleptek, s míg egyfelől köszönetem kell kifejeznem, hogy szerény körünkhöz szentebb érzelmek csatolják, addig másfelől sajnálattal kell, kissé kedvezőtlen választ adnom ez alkalommal.

Önt én már régebben ismerem, mint kitaró, küzdő, s előrehaladó ifjút, s tudtam becsülni is, hozzá méltóan, leányom azonban még igen fiatalnak tartom e komoly lépésre. Különben nem oly rég az ideje annak sem, hogy ismeretségbe léptünk, s még lehet juttatni egy kevés időt a higgadt megfontolásra. Azért szívesen látjuk továbbra is családi körünkbe, s csak örvendeni fogok, ha eddigi érzelmeit az idő meg tudja őrizni, s megérem agg napjaimra örömem, vágyam, leányom boldogsága beteljesedését, mit öntől remélhetek.

A legközelebbi viszontlátásig Isten önnel!

Tisztelője:

S. László.

8.

(Kérőlevél a kedves atyjához,)

Tekintetes Úr!

Megbocsát, hogy soraimmal alkalmatlan-kodni bátorkodom; de a tekintetes úr megnyerő modora, szivjósága szólitnak fel a bátorságra.

Hosszabb idő óta részesülök már ama szerencsében, hogy a tekintetes úr házánál csaknem mindennapos vendég lehettem, a mikor is elég alkalmam nyílt, kedves leánya nemes érzelmeit s irántam tanusított vonzódását kiismerni, de meggyőződhetni kedves leánya szerelméről is.

Az a kedves előzékenység, mit tapasztaltam kedves leánya részéről, az a szives fogadtatás, miben részesített a tekintetes úr kedves köre, indit most e sorok írására, midőn atyai beleegyezését és áldását kérem, a köztem és kedves leánya közt való szerelemre.

Hiszem, hogy egy igaz szívet, igaz szívvé tudok megajándékozni s úgy boldogítani, hogy a tekintetes úr csak örömmel tekinthet mindannyiszor kedves gyermekeire.

Mindkettőnk jövője felett döntő válaszát mielőbb várja

alázatos szolgája:

P. Endre.

9.

(Válasz.)

Tisztelt Uram!

Örömmel veszem becses sorait, s örömmel veszem kezembe a tollat, hogy értesítsem az én s kedves leányom véleményéről.

A kiről én csak mindenfelé jót hallottam, s kihez Róza leányom legszebb reményei fűződnek: szívesen fogadom őszinte vallomását önnek s nem tagadom meg leányom kezét öntől.

Ez különben egészen Rózám szabad akaratára volt bízva, én az ő óhajtása elébe pedig nem fogok akadályokat gördíteni legkevésbé sem. Kisérje atyai áldásom boldog éltüket és a közös boldogságra törekedve mindenkor csak örömet szerezhessenek nekem is, ki örömét csak abban találhatja, ha közöttük békét, megelégedést lát.

Önben sok szép tulajdont tapasztalok s hiszem, hogy azokat csak fejleszteni fogja, hogy e komoly megfontolása után saját boldogságát is elérhesse.

Tisztelője:
R. Károly.

V.

H Y M E N.

Mig szeretni tisztán semmi véték.
Nem szeretni mindig szörnyű bűn ;
De ha van bűn, megbocsáthatatlan,
Csak az egy az : nem szeretni hűn.

Sárosy Gyula.

(Völegény jelentése az eljegyzésről.)

I.

Kedves barátom!

Sok örömet ismerted az életben, a legnagyobbat azonban most közlöm veled. Nem volt titok előtted, hogy B. Margit kisasszonyt régóta szeretem szivem legmélyéből. Óh! gyakran hallottad tőlem, hogy a végzet megtagadja az üdvözülést, ha őt nem birhatom. S ime most barátod a legboldogabb halandónak, a legszerencsésebb embernek nézd a földön. B. Margit f. hó 15-étől fogva jegyesem! Minden reményeim teljesülve! Az enyém lesz a világ, a mindenség! midőn kedves Margitommal az oltár elé lépek; a boldogság oltára előtt esküszünk mi itt örök hűséget! Jer, kedves barátom, örvendj barátod boldogságának s légy vőfélyem. Ez óhajta mindnyájunknak, remélem nem fogod megtagadni kérésünket. Az egybekelés napját tudatni fogom, addig is fogadd meleg kézszorítását

boldog barátodnak:

Endrének.

2.

(Válasz.)

Kedves barátom!

Senki sem örvendhet jobban határtalan boldogságodnak, mint én. Ez életedben a legszerencsésebb lépés, mit valaha tehetél volna. Kedves Margitodban azt a kincset találtad fel, mit máshol hiába kerestél volna, s im most birtokában léssz annak. Szerencsekívánataimat boldog frigykötésedhez nem fejezhetem ki eléggé itt, annyira el vagyok ragadva az önérzettől, hogy téged, legkedvesebb barátomat, boldognak láthatlak, de sietek mielőbb hozzád, hogy ott megköszönhessem ama megtiszteltetést is, hogy vőfélynak hívtál meg.

Addig is szerencse és áldás veled!

Öszinte barátod:

Kálmán.

3.

Kedves barátom!

Mikor ezeket írom, már boldog vőlegény vagyok. Tán csodálkozni fogsz e hirtelen, rád nézve meglepő fordulatra, melyet meggyőződéseim szenvedtek, de igyekezni fogok, neked kielégitő felvilágosítást nyújtani.

Még egy héttel ezelőtt ugyanazon meggyőződéseket tápláltam, melyek éveken át képezték nőtlenségem alapját. Mint te, kedves barátom

nagyon jól tudod, s mint te azokat nagyon helyesen „ferde nézeteknek“ nevezéd, én a házasság ellen oly ellenszenvvel viselteték, hogy ennek természetes következményeként nőgyűlölővé kelle lennem. Annál vizásabban fog előtte feltűnni, meggyőződéseim e hirtelen változása.

Pedig ennek nagyon egyszerű megfejtése van: eddig még soha oly nővel nem találkozték, ki bennem valamely mélyebb benyomást keltett volna. Nem szükséges tovább fejtegetnem, hogy most, mikor ezeket írom, már is találkozott olyan, ki minden benyomástól mentnek hitt szívemet, rövid idő alatt teljesen meghódítá.

S mit bohóságnak, jellem-gyengéségnek hívék, megtörtént: vőlegény vagyok, ki immár a házasság küszöbénél áll.

Tudod: soha sem birtam költői tehetséggel, így tehát nem is vagyok képes tollal menyaszonyom hű képét rajzolni, elég ha ennyit mondok: ő angyal s én halálosan szerelmes vagyok beléje.

Philosophus sem vagyok, hogy végletekbe csapongó érzületeimet előtted kimagyarázhasam, de te tán, — ki hajdan ugyanazon meggyőződéseket tápláltad, melyeket később nálam „ferde nézeteknek“ kereszteltél s magad is az én mostani állapotomba jutottál, — minden körülményes magyarázat nélkül is meg fogsz engem érteni. De elég ebből ennyi!

Menyegzőmre, melyet f. hó 27-én tartok meg,
ezennel téged ünnepélyesen meghíva, maradok
szerető barátod:
Árpád.

U. i. Ezt ugyan személyesen is elmond-
hattam volna neked, de most az előkészületek-
kel annyira el vagyok foglalta, hogy erre va-
lóban időm nem jutott.

A.

4.

(Válasz.)

Kedves barátom!

Nagyon csalódol, ha azt hiszed, hogy cso-
dálkozom meggyőződéseid hirtelen változásán,
azon, hogy az én édes nőgyülölő barátom minden
okoskodását egy biborajk, egy hatyú-nyak,
két csillogó szem, s mit tudom én mi minden,
halomra dönté?

Tudom én magamról, kedves barátom, hogy
e szilárd meggyőzésekkel épített sáncz, mely-
lyel szívünket bevehetetlenül körülvenni hisz-
szük, nem egyéb egy gyenge kártya-háznál,
melyet legközelebb egy parányi kis női kéz el-
rombol.

S vedd tanulságul: nem a nősülés, de a
nőgyülölés a legnagyobb balgaság, melyet va-
laha elkövethetünk; nem a nősülés, de a „ferde

nézet“ a legnagyobb bűn, melyet a természet s Isten ellen vétünk.

Mint egy új megtértet üdvözöllek hát s örömmel tapasztalom, hogy a gyenge nem valóban erősebb nálunk — e tekintetben, — mert vak elfogultságunk felett is képesek győzni!

Menyegződre okvetlenül eljövök s néked előre is szerencsét és boldogságot kívánva, maradok

hű barátod:
István.

(Menyasszony jelentése az eljegyzésről.)

5.

Szeretett Emmám!

Mily kár, hogy oly nagy távolság választ bennünket el, hogy nem borulhatok kebledre, hogy nem mondhatom el élő szavakkal mérhetlen boldogságomat. Igen, kedves Emmám, boldog vagyok, oly boldog, hogy nem hiszem, hogy nálam boldogabb ember is léteznék.

Hasztalan igyekeznék néked ez érzetemet ecsetelni: nem sikerülne. Azért nem is untatlak egy leírással, mely — előre tudom, — még sem alkotna neked behatóbb képet. Inkább a saját képzeletedre bízom, rád, ki az én boldogságomat már élvezé ki most is csak ennek élsz, szeretett férjed oldalán. Menyasszony vagyok! Szerető és szeretett menyasszony! Három nap választ már csak el az esküvőtől, s aztán örökre

elválhatlanul egymásé vagyunk, én, és forrón szeretett jegyesem.

Ugy-e felfogod boldogságomat? . . .

Nagyon szerettem volna, ha te, legkedvesebb barátnőm, menyegzőmön jelen lennél, de tudom, hogy ez óhajom kivihetetlen részedről, s így belenyugszom a megváltoztathatatlanban.

Távolról is üdvözöl, a te

téged szerető barátnőd:

Irma.

6.

(Válasz.)

Kedves barátnőm!

Mikor e levelemet olvasod, bizonyára már nem is menyasszony, de hőn szeretett neje vagy szived választottjának.

Valóban nagyon megörvendtetett leveled, s különösen az a gondolat, hogy még örömedben sem feledkezel meg régi barátnődről. Minden sorodban, ha nem is igyekeztél túlaradó szived boldogságát költői szavakkal visszaadni, mégis nyíltan olvasám a te igaz boldogságodat, mely engem valóban nagyon, de nagyon meghatott.

Én is nagyon fájlalom, hogy esküvődön ott nem lehettem, hogy nem lehettem tanuja a szép jelenetnek, melyben a világ egy szerető párral ismét gazdagabb lett.

De ez nem gátol meg abban, hogy mint igaz barátnőd, neked e lépéshez, s e lépés következményeként az egész életre örök üdvöt és boldogságot kívánjak.

Fogadd tehát őszinte szivből jövő szerencse-kívánataimat s azon óhajomat, hogy e boldogságod soha se homályosuljon el.

Azon reményben, hogy kívánataim teljesülésbe mennek, maradok

igaz barátnőd:

Emma.

7.

Kedves Jolán!

Boldogságtól hevül keblem, midőn e sorokat írom hozzád. Ritka örömet közlök veled, s régi titkot fedek fel. G. Lászlóval régóta szerelmi viszonyban állok, bár ezt még te véled, legkedvesebb barátnémmal sem tudattam soha, mert a mi szerelmünk csak titokban virágzott. Most elérkezettnek látom az időt, hogy nemcsak reményeimről, vágyaimról; de azok teljesültéről is értesitselek. G. Lászlóval tegnap tartottuk eljegyzésemet. Ő tegnapról fogva vőlegényem!

A nászünnepegy f. hó 29-ikén lesz. Hiszem, hogy megszerencsélteted becses eljöveteleddel igaz barátnődet
Etelkát.

8.

(*Válasz.*)

Kedves Etelkám!

Valóban nagyon megleptek soraid. Alig tudtam hinni azoknak. Csodálkozás fogott el, hogy te ezt a titkot oly hiven meg tudtad őrizni szivedben mind e mai napig. Különben én sejtettem már valamit. A multkor mikor meglátogattalak (egy kicsit biz' az már régen volt) egészen más hangulatban találtalak. Hisz nem kérdeztem, hogy mi az oka, hogy te eddig oly vig, kedélyes voltál, s most ábrándos, merengő vagy? Hiába! a szerelem nagy mester! Amor tett volt téged akkor ábrándossá! — De most már hagyjuk az ábrándokat; fogadd őszinte szívem hő kívánságait ez alkalomra. — Sietek hozzád, örülni boldogságodon!

Isten veled!

őszinte barátnőd
Jolán.

(*Meghívás a menyegzőre.*)

9.

Kedves barátom!

Közelg boldogságom nagy napja. Örömmel nézek a jövőbe, kedves barátom, s örömmel tudatom veled, hogy boldog egybekelésünk, kedves Terézemmel, e hó 21-ikén lesz

meg. — Most eloszlanak az ábrándok, az álmok,
s én a boldog valóra ébredek fel. Szivem a
gyönyör mámorában uszik annyi epedés után.
A boldog szerelem tölti be egész valómat!

Szerencséltes meg ez alkalommal becses
megjelenésseddel, — tárt karokkal, boldogság-
gal telt kebellet vár

őszinte barátod :

P. László.

(Meghívás a menyegzőre.)

10.

Kedves Ilonám!

Boldogságom, örömöm kifejezésére nem
találok szavakat, igyekszem röviden tudatni
veled, hogy boldog egybekelésünk G. Jenővel
f. hó 15-ikén lesz. — A sziv amiért oly heve-
sen dobogott, most beteljesülve látja, midőn vő-
legényem oltárhoz vezet. — Nem foszlott hát
szét a tündérálom, miről a rózsza könyezve áb-
rándozik piros hajnalon, nem változott sohajjá
a csalogánydal, midőn a boldog szerelemről
dalolt. Én hiszem, hogy Jenőm boldoggá tud
tenni engem; állhatatossága, türelme és hű sze-
relme elég bizonyítékot nyujtanak erre.

Most pedig Isten veled! Légy osztozótárs
az örömben, siess

Olgádhoz.

II.

(Válasz.)

Kedves Olgám!

Áldás, boldogság kívánságaival kezdem válaszom becses soraidra, midőn téged mint boldog menyasszonyt üdvözölhetlek. Koszoruzza megelégedés, szerencse élted minden pillanatát. Kebled viruló reményeit kerülje a bú, bánat hervasztó szele. Adja Isten, hogy kedves Jenőd boldogságára törekedhess. Legyen áldott frigykötésed, hű szerelem lebegjen mindig éltetek egén, legkisebb felhő se vonuljon ott a boldogság napsugara elé. S olykor-olykor emlékezzél meg hön szerető barátnődről is:

Ilonádról.

VI.

VEGYES LEVELEK.

OSZK

Original Source of Knowledge

(*Beteg kedveshez.*)

I.

Kedves Nagysád!

Leverőleg hatott reám az a hír, hogy kedves Nagysád beteg; a fájdalmak ezrei neheziültek szívemre e hirre, s még eddig nem ismert szenvedés gyötri lelkemet.

Óh, beh keserű fájdalmakkal kell megküzdeni e beteg szívnek, az én beteg szívemnek. Óh, mert kétszeres fájdalom van az én szívemnek akkor, ha tudja, hogy ön szenved, kedves Nagysád!

Beh fáj tudni, hogy az ígésző szemek fényét lankasztja a hervasztó betegség, hogy megtámadja az arcz viruló rózsáit! Én átérzem e kínokat és fájó szívem érzelmei beteggé tesznek engem is.

Csak egy van, a mit nem törhet meg a betegség: a tiszta szerelem az; — azt csak a halál semmisítheti meg, csak a sirhalom takarhatja be.

Óh! gyógyuljon meg, kedves Nagysád! s

aztán igézö tekintetével gyógyítsa meg az én beteg szívemet is.

A fájdalmakat nem tudom elviselni, melyek oly igen kinozzák szívemet, hogy Nagysádot meg nem látogathatom, mert tiltják az udvariaság szabályai.

Pedig nagy kegyetlenség volna tőlem, ha fel nem keresném betegségében legalább soraimmal, ha közelében nem lehetek résztvevő társa a fájdalmak elviselésében. Pedig alig tudok tovább itt maradni, alig tudom az akarat hatalmával legyőzni az akadályokat. Óh, hogy daczolnék sorssal, viharral, hogy elvihessem oda résztvevő, igaz szívemet s aztán a vigasztalás szavaiban feltaláljuk az enyhülést.

Az én szívem sem fájna úgy, ha közelében lehetnék, hiszem, hogy édes lenne a szenvedés, mit Nagysáért szenvednék. És mily édes lenne osztozni a fájdalmakban.

De nekem csak itt kell epednem, itthon kell imádkoznom az egek Urához, hogy gyógyítsa meg a beteg virágot és véle beteg szívemet!

Vigasztaló sorokat akartam írni; de a tollam másfelé tévedt, hiszen én is igen-igen beteg vagyok!

Óh! csak kedves Nagysádat ne tudjam, hogy szenved! . . .

Hódoló tisztelettel:

B. Ernő.

(Gyógyulás után.)

2.

Kedves Hedvigem!

Bár kedves soraid mindig kimondhatlan örömmel tölték keblemet, még sem éreztem az örömet soha oly boldogan, mint most, midőn olvasom kedves leveledből, hogy egészséged teljesen helyreállott.

Mily hálával tartozom én a Mindenhatónak, ki eloszlatta a bú fellegeit szivemről, ki a kétségbeesés iszonyu kinjait kimondhatlan örömmé változtatta, mert te felvirultál teljesen, hogy én élvezzem tovább is ragyogó szemeid sugarát, mit a betegség annyira megtört! Felvirultál szivem bálványa s új erőt nyert lehatnyatlott kezed, hogy reám véle áldást hints. Beszédes lett ismét az ajk, hogy megint cseveg-hess nekem édesen a szerelemről, mint mikor megmentettél a hervadástól e szóval: szeretlek!

Óh! sirtam én keservesen, midőn megtudtam, hogy beteg vagy. A búfelhőt sirattam szivemen, mi annyi könnyel önté el szempiláim. Most is sirok, sirok örömben, míg lelkem hozzád repül, hogy sugja meg neked a hártalan örömet!

Csak vigyázz, kedvesem, egészségedre! Ne légy beteg! Óh, ha még egyszer át kellene élnem ama fájdalmaikat, melyeket mostani szenvedésed okozott nekem, nem is tudnék tán többé

örülni gyógyulásodnak, nem is gyógyíthatnád örömével tán többé szívemet. Előbb adna gyógyírt szívemre a fekete föld.

De megtartott téged a jó Isten s meg fogja őrizni a te hű szivedet nekem. Hiszen én életemben csak azért imádkoztam szüntelen, és a szívből jövő imát meghallgatja az Isten! . . .

Hogy részesíthesselek téged is örömben, s együtt élvezhessük azt, siet karjaid közé hű:

Miklósod.

(*Szerelmi gát.*)

3.

Kedves Jánosom!

Nincs elég erőm leírni eléggé ama nehéz fájdalmat, ama keserűséget, melyet most kénytelen vagyok veled is közleni.

Gondoltam én ezt a következményt régebben is, de nem mertem előtted legkevésbé sem érinteni, most ki kell mondani körülményesen s mégis oly nehezen tudom ezt tenni; — és oly nagyon fáj szívemnek, hogy ezt mégis ki kell mondanom!

Nem aggasztalak tovább, sietek kimondani, hogy nekünk — — — válni kell!

Óh, ne neheztelj reám legkevésbé sem, úgy is eleget hullanak könnyeim, úgy is elég bánatos nekem az élet! Átszenvedtem én már e

válás fájdalmát. Megtört lélekkel, megszmorodott szívvel juttatom én már neked értésedre.

És miért kell megválnunk?

Azért, mert nem szerettünk talán igazán? Vagy hűtlenül pártoltunk más irányba egymástól? Óh, nem! A mi szerelmünk tiszta volt mint a nap! És nekünk mégis csalódnunk kellett!

Egyszerű, nagyon egyszerű okból!

Mert szüleim határozottan ellenzik! És pedig csakis „vagyon körülmények“ miatt...

S...ur közjegyző kereste fel atyámat néhány nappal ezelőtt soraival és nem átalja egyenesen kezem kérni meg, anélkül, hogy közelebbi ismeretség által valami összeköttetésünk lett volna. — És atyám rögtön kimondta az ítéletet, bár téged tisztel, becsül; — kimondta a halálos ítéletet reám, hogy veled minden további viszonyt meg kell szüntetnem!

Képzelheted, mily iszonyu fájdalmakat állottam ki, képzelheted, mily ellentállólag léptem föl és aztán sirtam fájó könyeket; de a könyekre nem indult meg a kemény apai szív!

És nekem a vagyonért egy szerető szívtől kell megválnom és nekem a vagyonért kell szeretni!

Ne neheztelj meg kedves Jánosom, óh, ne neheztelj meg reám, hisz én is szép reményeket tápláltam keblemben s én épen olyan súlyosan érzem e csapást, mint te érezheted...

„Fáj a szív a veszteség után!“...

Én nem állhatok ellen szüleimnek többé; de nincs is erőm erre, hiszen tudod, mindig mily engedelmes voltam szüleim irányában, tudod, hogy semmit sem merészeltem akaratom ellen cselekedni, sőt mindenben igyekeztem a kedvöket keresni. És az az engedelmes, szófogadó leány most kell, hogy megnyugodjék mindenben.

Te pedig, jó lélek, feledj el engem! Hátha feltalálod még rajtam kívül a boldogságot! Feledj engem egészen és ne érezd oly mélyen a válás fájdalmait, mint én.

Tépd szét az emlékeket! . . . Hátha még elfeleldhetsz engem?!

Én már sohasem szerezhetek számodra boldogságot. Megszereztem a boldogtalanságot. Óh! viseld, türd nyugodtan a sors csapásait, mint én fogom, bár megtörten.

Kerülj engemet, mert mig egyfelől csak a tán gyógyuló sebeket szaggatod fel szivedben, addig másfelől boldogtalanságom tetézed.

Óh! kerüld azt, aki csak bánatot szerezhett neked, feledd

Juliádat.

4.

(Válasz.)

Szeretett Juliám!

Könyes szemmel olvastam végig tegnap kapott búthozó leveled. Még azonnal akartam

reá válaszolni, hogy mielőbb szólhassak veled; de nehéz szívem csak könyeket csalogatott szemembe. A könyekkel hiven válaszolhattam volna, de tollam kezembe venni nem volt elég erőm, hogy zavart gondolataim papírra tehessem.

Válni! Válni kell!... És én mit tegyek? Hova temessem azt a fájdalmat, mit a válás képmény szava teremtet, hogy éljen most meg a lélek, ha másik felétől válnia kell?!

De ne bánkódjunk kedvesem, hiszen a te szíved hű maradt. S az nem lehet, hogy egy hű szívet rabolhassanak el tőlem!

Hogy pedig efélének be kell következni, sejtettem én ezt már régebben is! Igaz, kedves körötökben mindannyiszor szívesen fogadtak szüleid is és te édes reményekkel halmozál el. Mégis sejtettem, hogy:

„Nem való vagy te szegény legénynek!”

De ha te szeretsz, akkor mégis enyém leszel!
Irod leveledben, hogy feledjelek!

Feledni?

Mikor minden a te neved juttatja eszembe, midőn inkább éltem képes vagyok érted feláldozni, mint feledni, midőn ajkam szüntelen csak ezt az imát rebegi:

„Istenem, ha téged birhatnálak!”

Egykor fogadtam én azt az esküt, hogy éltem feláldoznám érted és ezen eskühöz hű kell, hogy maradjak

S urral én régebbi időkben ismeretségben állottam ; azonban hirt felőle nem hallottam mostanában, csakis kedves soraid között találkoztam nevével. S ur legkevesebb akadály. Nem gátolhatja meg ő azt a szerelmet, melynél igazabb nem létezik. Nagy a szerelem hatalma ! Mindenhez erőt kölcsönöz. Nyugodj meg kedvesem ! És ha nem bírom szerelmedet, szivedet, hiába élek többé ; de ha élek, birnom kell !

Midőn te e sorokat kapod, lehet, hogy már én meg is vívtam a Z—i közjegyzővel, S urral ! Hiszem győzni fogok, akkor enyém vagy !

A viszontlátásig !

Sirig tied
Z. János.

(*Fénykép kérés.*)

5.

Kedves Nagysád !

Kedves sorai valóban kellemes benyomást tesznek reám mindannyiszor s oly jól esik nekem, hogy kedves Nagysád nem feledkezik meg rólam s minden egyéb foglalatossága mellett juttat időt magának s megörvendeztet kedves soraival. De meg lesz a jutalma, én oda fogok küzdeni, törekedni, hogy kiérdemelhessem jóindulatát, nemes szívét, melyet ha aztán magaménak nevezhetek, nagyobb jutalmat a végzettől sohasem óhajtok, hiszen csak ezen egyet

kérem szüntelen az égtől s szebbet nem is adhat, mert véle a boldogságot is megszerzi számomra. És bár kedves alakját sohasem feledhetem, óh! hogy feledhetném? megenged mégis, ha egy vágyamnak kifejezést adok itt.

Kedves Nagysád már régóta birja az én fényképemet s míg egyfelől bodoggá tesz, csak már az által, hogy őrzi azt, addig másfelől nagy örömet szerezne vágyó lelkemnek, ha meglepne egyszer az ön kedves fényképével. Hadd őrizzem keblemen, mint féltett kincset. Hadd legyen megnyugtató, engesztelő, csüggedéseimben. Hadd merenghessek folyton a kedves alakon, éltem legdrágább kincsén, mely a paradicsomot varázsolja le nekem!

Ne vesse meg kérésemet, — hadd tegyek egy lépést a boldogság felé.

Bizva kedves Nagysád kegyes jóindulatában, hiszem, kérésem teljesítve lesz.

A legközelebbi viszontlátásig maradtam
Nagysádnak

alázatos szolgája :
G. Béla.

6.

(Válasz.)

Tisztelt uram! . . .

Kivánságának igyekszem eleget tenni, s legujabb arczképem e sorok kíséretében útnak

is inditom. Nem a legjobban van biz' az eltalálva, én legalább úgy gondolom; sokan épen az ellenkezőt mondják, pedig alig hiszem, hogy nekem ép ily feddő tekintetem lenne. Önnek mindazonáltal nem fog ártani, legalább mindenkör hiven emlékezteti fogadott szavaira, ha azokat nem tartaná hiven meg. Ettől ugyan nincs mit félnem; én tudok bizni mindenkör az ön jó szívében s hiszem, hogy nem csak a rideg fényképet őrizi meg asztalfiókjában, de emlékezetemet is, szívében.

Öszinte tisztelettel:

V. Ilona.

(Fényüző kedveshez.)

7.

Kedves Margitom!

A szokottnál rosszabb kedélylyel veszem kezembe a tollat, midőn e már, mondhatni régóta tervezett sorok megírásához kezdek....

Szívem akkor lobbant először lángra, a szerelem óriási lángjára, midőn téged megláttalak, és mily mennyei boldogság tartotta fogva szívemet ama pillanatban, midőn megértetted, hogy szeretlek!

Igaz, nem mondtam ki e szót, csak szemem merengett szótlanul a te szemedben, aztán kéjittasan olvastam le bájos vonásaidról, hogy te

megértetted, a mit mondani akarok, megértetted a ki nem mondott, de mélyen átértzett szót:

— „szeretlek!”

Megértetted a szót, figyeltél a sziv heves verésére, midőn az ajk hallgatott, és te boldogítani tudtál engem tekinteteddel!

S én határtalanul szerettelek e percztől fogva, mint azelőtt, s mint mindig azután; de az én szivem még sem oly szivre talált, mint amilyet keresett.

Óh, engedj meg, kedves angyalom! engedj meg, ha kimondom, mert ki kell mondanom a szót, amely szivemet nyomja.

Ezt is csak azért, mert én igen-igen szeretlek, kedvesem!

Te most mindig a fényt, pompát keresed!..

Egyik bál a másikat váltja fel, s neked mindenütt ott kell lenned; egyik mulatságból sem hiányozhatol?

Óh, mért van ez, imádoztam?

Tudod te azt, hogy én milyen vagyoni körülmények közt vagyok, tudod, hogy én e tekintetben mennyire nem boldogíthatlak, mert mikor szivem megismeréd, megismeréd akkor minden viszonyaim, és tudhattad, hogy kinek fogod viszonzni szerelmét.

Vagy talán ezt épen azért teszed, mert megbántad az egykor oly hön rebegett szavakat; a csöndes természet ölen, csöndes ligetben, mikor úgy nem vágytál a nagy világ bódító za-

jába? Vagy nem szeretsz már oly igazán, mint egykor, és csak a fájdalmakat akarod juttatni a boldogságért cserébe?

Óh, mit gondoljak én most e kétes pillanatban? Midőn te a hiuságot üzöd s elrablod tőlem azt, amit talizmánként őriztem, mit oly rég en kerestem érző szívemmel: szivedet?

Hagyj fel kedves, angyalom az effélékkel, mert ha aztán a szokás mintegy második természetté válik, mit fog tenni a te hü kedvesed?

Óh, méltasd figyelemre soraimat és amennyire teheted, tégy eleget kérésemnek!

Örökké igaz hived:

P. László.

8.

(*Válasz erre.*)

Kedves Laczim!

Kedves soraid valóban leverőleg hatottak reám, s hogy megnyugtassalak, sietek reá válaszolni.

Koránt se hidd, hogy érzelmeim megváltoztak irányodban, hiszen azok változhatlanok, és amit tettem, távol volt tőlem a gondolat legkevésbé azért, hogy forró szívem hidegülni éreztem volna irányodban, legkevésbé azért, hogy a hiuság, fény után törekedném!... Én téged most is a régi hévvel szeretlek, érzelmeim a régiek, és szavaim sohasem fogom feledni! — De minden tekintetben igyekezni fogok megja-

vitni hibámat s a te szivednek legkevésbé keserűséget okozni.

Most pedig bocsáss meg az eddigiekért; tudom, hogy megbocsátasz, ha megtudod az okokat.

A téli esték unalmasak, nagyon unalmasak, ha a te körödben nem tölthetem azokat.

Mikor te pedig a multkor úgy nyilatkoztál, hogy megbocsátok-e, ha a látogatást a szokottnál most ritkábban teheted esténkint, ügyeid rendezésével nagyon el lévén foglalva, csupán atyám kérésére tettem ama lépéseket, melyekért leveledben panaszkodol, csupám atyám kérésére, ki tudhatod mindenben kedvem keresni. Megnyugodhatol, hogy nagyon hamar fel fogok vele hagyni.

De egyet még sem bocsáthatok meg, te hűtlenséget akarsz rólam feltételezni! Lásd kedvesem én, midőn te a szokott látogatás nem teljesíthetésére ügyeid hoztad fel okul, legkevésbé sem gondoltam mást, akkor is csak bizalmadról, szerelmedről tudtam meggyőződni.

Különben tőled bármely hibám feddését a legszivesebben veszem mindenkor.

Most pedig nincs egyéb hátra, mint siess mielőbb karjaiba igaz hivednek, hogy személyesen meggyőzhessen mindenről

örökké hű
Gizellád.

(Féltékenység.)

9.

Kedves Nagysád!

Nincs nyugodalmam ama pillanattól fogva, mióta kedves Nagysádat ismerem! Pedig már majdnem egy éve lesz annak, hogy kedves Nagysáddal szellemi összeköttetésben vagyok, és egy év óta mily gyakran volt részem a boldogságban, hogy kedves Nagysád körében időzhessem s nem hagyott figyelmen kívül, de méltatott egy-egy pillantásra, egy-egy biztató szóra.

Ismeri már ugyan jól érzelmeimet, óh! hányszor nyilvánítottam ezt már előtte, hányszor szóltam szívéhez a szerelem szavain. És ami után éltemen keresztül sohajtoztam: reménysugár is ragyogott felém.

Ez a reménysugár boldogító volt. Hogyne boldogítana az a tudat, hogy egy kedves lény résztvevőleg tekint reánk, ki egyedül a boldogság!

Szívemben boldogító szerelem lakozik; de Nagysádat már nem csak szeretni tudom, de féltetni is.

És míg eddig folnton a szerelem gyötrött, addig most még ehhez egy másik is járult, mi még több nyugtalanságot okoz s ez a féltékenység!

Óh! hova rejtsem el, hova rejtsem el ezt

a gyöngyvirágot, a mit oly igen-igen féltek mindentől.

Elrejttem a szellőtől, mely kéjjel csókdossa arczáit, s aztán a rózsavirág közt enyelegve el-suttogja az ott epedő csalogánynak.

Elrejttem a naptól, mely elszereti, ha meglátja, hogy égetőbb sugarak áradnak az ő szeméből.

Elrejttem a pataktól, ne lássa őt, mert megörökíti alakját, s megmutatja a parton diszelgő virágnak, és elszereti, mert szebbet nem látott rajta kívül.

Elrejttem szívem legtitkosabb rejtekébe, s rózsakoszorút fonok magamnak andalító mósolya virágiból!

Óh! kedves Nagysád, be édes fájdalom: félve szeretni! . . .

Ne kínozzon e féltés gyötrelmeivel, értse meg a szemeket, melyek oly esdőleg csüggenek rajta, értse meg szívem, mely úgy tud remélni. Hiszen Nagysád volt az, ki remélni tanította meg, és tudja, hogy az én szívem milyen forrón szeret.

Vagy ha megbánta biztató szavait, ha nem érti meg esdő szívemet, akkor ne epeszse tovább; kinosabb ez a haldoklás, mint a — halál!

Egy szó kell, s aztán meghalok!

És azokból az igéző szemekből, melyből eddig annyi szép sugár derengett szívem felett, melyből a jövő áldó koszoruját fontam meg, csak

egy sugárt adjon, csak egy sugárt — örökké nyiló virágnak, szemfedőmre!

Sirig imádója:

V. Lajos

10.

(Válasz.)

T. uram!

Valóban nem tudom mire magyarázni pár nappal ezelőtt vett levelét.

Mikor adtam én legkevesbé okot a féltékenységre? Mikor álltam el legkevesbé szavaimtól?

És valóban még neheztetőleg, és feddőleg kellene e sorokat írnom, mert megérdemelné; de nem teszem, hanem inkább igyekszem kiábrándítani!

Ugy értem e szót, hogy a féltékenykedési ábrándokat akarom eloszlatni.

Legyen meggyőződve, hogy senki más nem foglalkoztatja elmémet, mint egyedül ön, legyen meggyőződve, hogy ön az egyedüli, ki iránt szent érzelmeket érzek szivemben!

A féltékenykedés különben nagyon mindennapi dolog, — ha egy kedves tekintete netán másra téved, a férfiak már ki tudja mit nem gondolnak, még ama sziv felől is, melyről határozottan meg vannak győződve, hogy csakis értők eped!

Vagy talán az adott okot a féltékenységre önnél, hogy én a mult alkalomkor P. urral oly kedélyes társalgást folytattam, talán itt érezte ön mellőzve magát? P. urtól félt?

Óh! uram, hisz emberek közt vagyunk, emberek közt élünk, s az illem szabályai is ugy hozzák magukkal, hogy mindenkire szívélyesek legyünk.

Mindenkire szívélyeseknek kell lennünk, de egyben aztán feltalálhatják azt, mit szívünk kíván, kivel nemcsak akkor társalgunk, mikor személyesen találkozunk, de gondolatban is....

Meg lehet győződve uram, hogy ön az egyedül, ki iránt így érzek s kinek valóban igaz szívét meg tudom őrizni mindenkor.

Különben kételyeit mindjárt még jobban is el tudom oszlatni.

Emlékszik reá, midőn a mult alkalommal egy fiatal emberrel ismerkedett meg nálunk? Ugy-e emlékszik, ugy-e ez az, aki okozta féltékenységét?

Óh! üzze el messze magától a minden e féle gondolatait és ne vegye rossz néven, ha P. urral továbbra is fentartom a bizalmas összeköttetést....

P. urral fenn kell tartanom, ép ugy, mint önnel, mert P. ur — — unoka testvérem!

Igaz hive:
Erzsike.

EMLÉKLAPOK.

Magyar Széchenyi Könyvtár

OSZK

Organizacja Narodowa Książki

Szentegyház a boldog család;
Oltár benn a nőiség,
Hol szent lánggal a nőerény
Örök Veszta-mécse ég.
Evangyél'mos drága könyve
A hő anyaszeretet,
Vánkos, melyet igazgyöngyből
Hű szerelem himezett.
A hűség szentsége teszi
Szentélylyé e templomot,
S a háziasság tömjéne
Illatozva füstöl ott

Magyaródi.

Ugy áldjon meg Isten neved napján,
Hogy beérhesd vele minden órán!
Legyen élted, mint a virágos fa:
Remény s öröm virágozzék rajta.
Mely sok szívnek keserű gyötrelem,
Legyen neked édes a szerelem.
Igaz legyen s mindig hű szeretőd,
Ki jobban szeressen, mint te szereted őt.
Bánat ha ér, legyen az rövid éj,
S utána hosszú boldog nap a kéj.
S bárhová visz tőlünk a szerencse,
Lépésedet emlékünök kövesse,
S rokonérzet tartson köztünk hidat:
Te ne felejtsd távol barátodat!

Vörösmarty Mihály.

Téged látlak az egeknek
Magas, tiszta kékjében ;
Téged látlak a vizeknek
Folydogáló tükrében ;
Nappal a nap aranyának
Ragyogó lángfényében,
Éjjel a hold világának
Reszkető ezüstjében.
Minden időperczenetben,
Mindennemű szögeletben
Üldözöm nagy szüntelen . . .
Hagyj békét, oh kegyetlen !

Kisfaludy Sándor.

Bár a sors tőled messze zára :
Míg e szív ver, csak érted ég ;
Édes szerelmed bájsugára
Általhat éltem alkonyára ;
És bár e sors oly messze zára :
Szent kéjre int emléke még.
S ha ébredsz lantom hangzatára,
Egy köny legyen hűségem ára,
Hogy bár a sors oly messze zára,
E szív mégis csak érted ég !

Kisfaludy Károly.

Éjfél van, az éj rideg és szomorú,
Gyászosra hanyatlik az égi boru :
Jőj, kedves, örülni az éjbe velem,
Ébren maga van csak az egy szerelem !

Vörösmarty Mihály.

Boldog az a férfi s még boldogabb a nő,
Ki téged, kedves lány, így szólit: gyermekem!
De százszor boldogabb, legboldogabb lesz az,
Ki téged így fog majd szólitni: kedvesem!

Petőfi Sándor.

Az öröm fehér galambja
Lakja kebled édenét,
S szüntelen azt turbékolja:
„Tiéd, örökre tiéd!”

Magyaródi.

Szép lányka, mi báj lebeg arczaidon!
Nem földi az; égi lehellet.
A szegfű szagtalan, a rózsza komor,
Lényed magas ékei mellett!
Méznél zamatosb gyönyörű ajakad;
Tőled csak a kellemekek árja fakad!

Kisfaludy Károly.

Selyempillád bűvös árnya,
Csillagszemed villámszárnya,
Márvány nyakad liljoméke,
Arczod nyiló rózsaképe,
Kicsiny kezed reszketése,
Hókebled emelkedése
Rabolta el eszemet
Hidd el, — és nem szellemed!

Magyaródi

Nem az fáj, hogy elfeledtél,
Nem az fáj, hogy hűtlen lettél,
Hogy szerelmed már kiholt;
Az fáj, hogy szent érzetemnek,
Imáimnak, könnyüimnek
Ily méltatlan tárgya volt!

Atala.

Angyalod a tövisektől
Mentse meg ösvényedet,
S a névtelen s rossz versektől,
Kedves lányka, könyvedet.

Kazinczy Ferencz.

Tudom azt, hogy a világra
Csak egy nap süt melegen,
S ez a nap nem fönne az égen,
Hanem lenni a szív mélyében
Van, s e nap a szerelem.

Petőfi Sándor.

Majd ha elbucsuzunk, kedvesem emlékül
Szakaszsz ki egy rózsát szived érzelméből;
Éltető sugára forró érzeményem,
Enyhítő harmatja szemem könye lészen.

Bozzay.

Méhek s virágok kertednek lakói,
Méhes, virágos kert legyen szived;
Ha nyílik benne szerelem virága,
A barátságnak méhét is bevedd,
Mert jól tudod, szép a virág; azonban
Tavaszzal él csak, és ez oly rövid,
Míg a szerény méhe szorgalma által
Megédesíted téli napjaid! . . .
Ha e tanácsom nem lesz sikertelen:
Engedd, hogy én is méh legyek szivedben!

Petőfi Sándor.

A női szív zárt könyv
A profán szemeknek;
De választott szív előtt
Az önkényt nyílik meg.

Magyaródi.

Magas trónján a sors ül, titkos könyv kezében,
Az életkönyv ez, benne két lap a miénk.
Az egyikén borongó gyász vonul sötéten;
A másik hajnalodva rózsaként dereng...
Óhajtom én: legyen hő kedveződ a végzet,
Hogy általolvasnod ne kelljen a sötétet!

Petőfi Sándor.

Lányka, addig lesz boldog élted,
Mig rózsáid és gyöngéd érzeted
Ártatlan angyali élvezettel
Reád malasztjaikat hintik el.

Kalmár Róza.

Emléket kérsz? . . . Mit adjak én, ki nem tud
Kevesbet adni árva életénél?
S ezt már birod . . . Vedd e váltólevélt.
S ha sorsod úgy hozandja: hű barátod
Önélteért mindenha elcseréli.

Kuthy Lajos.

Ne óhajtsd a nyarat,
Örülj tavaszodnak;
Mert a nyári naptól az élet virági
Hamar hervadoznak.

Szendrey Julia.

Mi volt nekem
A szerelem?
Rózsafán kis madárfészek,
Benne vigan füttyörészek;
S ha földulja a fergeteg,
Odább szállok, mást építek.

Petőfi Sándor.

Mély tengernek mélységében
Terem a drága gyöngy szépen :
Mély tenger rózsám szerelme,
Drága gyöngy a hűség benne.
Alászálllok e tengerbe,
E tengernek fenekére :
Azt a gyöngyöt vagy meglelem,
Vagy belefojtom életem.

Zajzoni.

Nem tudok oly helyet,
Hol képed ne látnám:
Az mosolyog én rám,
Mint hajnali álom,
A földön, az égen —
Az egész világon.

Lévay József.

Minden szónak kezdetében,
Szép neved ragyog ;
Ott van minden kis vonásnál
S rám felmosolyog . . .
Ah, nem tudlak elkerülni,
Mert szivemben vagy :
Szép, mint hajnal szép világa,
De — kegyetlen vagy !

Vörösmarty Mihály.

Tegyen mást boldoggá a sors csalfa kénye ;
Nekem te légy dajkám s ápolóm, szerelem !
Zöld mirtuszkoszorud pályám szép reménye,
S könnyel ázott kendőd legyen szemfödelem !

Berzsenyi Dániel.

Lányka, égnek vagy szülöttje,
Arczod örök tavasz kertje,
Rózsás, fényes paradicsom :
Engedd, hogy nekem viritson !

Zajzoni.

Szeretem mindazt, a mi benned szép ;
Szettem hibád, volna bármi nagy ;
Szeretek mindent, a mi a tiéd :
Szeretlek téged azért, mert — t e v a g y !

Magyaródi.

Jutok-e eszedbe, hűtlen boldogságom ?
Nekem most is te vagy tündér szép világom.
Légy azért te boldog, kiért én meghalok,
Kisérjük lépteid én és — az angyalok !

Ferenczy Teréz.

Ha merengek a hold bágyadt fényén,
Vágyó lelkem hozzád repül vissza :
Boldogságát, hogy veled megossza

Balogh Melánia.

Emléket kérsz, oh nemes hölgy ? . . .

Hú képed a szivemben él :

Mit adhatnék tehát hozzád

Méltóbb emléket — s z i v e m n é l ?

Thaly Kálmán.

Hogy illatos virággal
Legyen a kert tele :
Szükség, fölássza földét
A kertész eleve ;

Hogy érzelemvirágot
Teremjen a kebel:
Szükség, hogy azt a bánat
Átjárja törivel.

Vachott Sándor.

Egyszer éltem életemben
Egy, de boldog, hosszú perczet;
Hol egy szód bennem világot,
Lelkem másikat teremtet.
Egyszer ejték életemben
Egy, de drága, lassu könyet:
A midőn egy szód alatt e
Szép világ mind — semmivé lett.

Hiador.

Mosolygása rózsaméz volt,
Csókja szédítő gyönyör . . .
Ah, e csóknak íze, lángja,
Engem még ma is gyötör!

Komócsy József.

. . . Te majd találsz méltóbb, üdőbb szerelmet,
Mely hévvel átfog s lángod őre lesz,
Mely önmagát lényedben osztja széjjel,
S nem változó összhang gyanánt övez . . .

Én elmegyek . . . folytatni vándor útam,
Bár nincs olyan rév, hol megállhatok . . .
De tiltva nem lesz vissza-visszanéznem:
Te boldogultál — s én nyugodt vagyok!

Ábrányi Emil.

Fogoly voltam, sötét bánat
Volt mélységes börtönöm —
S most egyszerre az örömnek
Ruhájába öltözöm.

Elmúltak a vészfellegek
S nem sajog már kebelem . . .
Ez a te bevonulásod :
Ég követec, szerelem !

Kükemezey.

Mi mélyebb, mint a tengerek,
És benne gyöngyök teremnek,
Melynek van csende, vészei,
Szentségei, szerelmei ?
— A szív, a szív, a szív !

Erdélyi János.

Tavaszi vidulása
A kakuk szólása,
Az én szerencsémnek
Búra fordulása.

Hallgatom zugását
Leveles erdőnek,
Szerelem-vallását
Páros gerliczének.

Párját a gerlicze
Fogadja zöld ágon,
Csak én vagyok magam
Ezen a világon.

Erdélyi János.

Szomorú fűz borúljon reám,
Takard el mély bánatom,
Ne lássa a csalfa kis lány,
Hogy érette bánkódom.

Ne örüljön ő a könynek,
Melyet értte hullatok,
És ne lássa hervadt arczom,
Ha érette meghalok.

Radetzky Josefín.

Volnék gazdag, mint most az nem vagyok,
Megvenném mind, mi drága, szép, ragyog ;
Mindent, mit a föld és tenger ád,
Megvenném a boldogságot magát :
Egy pillantásodért !

Volnék boldog, mint most az nem vagyok,
És mondanád : csak szenvedést adok ;
Elvennék tőled minden kinokat,
S szólnék : nézzétek boldogságomat !
Egy csókodért !

Öröklő volna földön életem,
Te néked adnám, a halált nekem ;
Mindent, mi földön, égben vár reám,
Mind neked adnám, lelkemet, leány,
Bírá sodért !

Hiador.

Te engemet szeretsz, én másért lángolok,
A kinek szive tán ismét másért dobog,
És így tovább... tovább... mást szeret mindenik,
Oly csillagok vagyunk, mik egymást kergetik.

Tóth Kálmán.

Tavas — korodnak ifjú hajnala,
Feslő kis rózsá ajkad bibora.
Az égető nyár délnapsugári :
Sötét szemednek pillantásai.

Ősz, szép gyümölcsöző ősz : szellemed,
Teremtven gazdag tehetségeket.
Mért télnek is kell lenni e helyen ?
S a tél miért van épen szíveden ?

Balog Zoltán.

Olyan zaklatott életem,
Mint viharban a falevél.
Oh, pihentess meg kebleden,
Gyöngéd szíved verésinél.

Én földnek pora, te pedig
Fényesebb, mint az angyalok ;
Ha nem emelsz fel szívedig,
Itt lábaidnál meghalok !

Szász Károly.

E kebelben volt egyszer szeretet.
De többé nincs benn semmi érzelem !
Kitépték belőle a szívemet,
És szív nélkül, ah, nincsen szerelem !

Szomory Károly.

Hej a leány hamis csont,
Férfi-oldalbordacsont !
Nem hiába, hogy egykoron
A bal oldalunkon állt,
Nem nyughatik, a mig újra
Oda nem fúrja magát !

Szemere Miklós.

✕ Szeress, álmodjál, ébredj fel,
Csalódjál, mert csalódni kell,
Én csak azt kívánom :
Hosszu legyen álmod,
Ébredésed késő,
S kicsiny csalódásod !

Pap Endre

Mig egy szelet papiros lesz,
S hozzá tinta, toll, vagy iron :
Én szerelmes dalaimat
Csak a kék szemekről írom.

Óh, a kék szem én előtttem,
Nevezetes igen nagyon,
Bár mostani kedvesemnek
Szép fekete szeme nagyon.

Komócsy József.

Szerelem . . .
Te bűvös arczó tündér,
Kinek hatalma végtelen s örök,
Ki észrevétlen szállasz a kebelbe,
S egy percz alatt fényes tavaszt teremtvé —
Eloszlatod a borongó ködöt :
Mikor mosolygsz rám ajkad biborával ?

Kuliffay Ede.

Jer hát, jer, jer! legyünk vidámak ismét,
Riaszsza meg a csöndet víg dalunk,
Oh derüljön fel újra lelked, arczod —
Hisz, hogyha tél lesz : együtt hervadunk !

Endrődy Sándor.

A nap pihenni tér a hegynek oldalán,
Bibor sugárban fürdik már a völgy, a domb
Az est után a regg, bibor a gyász után,
A tél után tavasz s újra virul a lomb ! . . .
De a szívnek nincsen tavasza, reggele,
Ha egyszer elhullott virága, levele ! . . .

Szomory Károly.

Minden gondom, gondolatom,
A mióta láttalak,
A folyó felé törekvő
Csörgedező kis patak.

Minden gondom, gondolatom,
A mióta szeretlek:
Egy-egy tenger, melynek habja
Téged hűen eltemet.

Szomorj Károly.

Hah, lopva mint repül felém
Egy égi pillanat,
Mely egy Istent szállit belém,
S a szív mélyéig hat.
Forrón ölelnék karjaim,
Viszonlja szád hév csókjaim.
Oh kény, oh üdvösség!
Az angyal érttem ég.

Szentmiklósy Alajos.

Láttalak már számtalanszor
Mosolyogni, kedvesem,
Könyezni is láttalak már
És ez úgy fájt én nekem.

Nem való te néked a köny,
Mosolyogj hát gyermekem;
Te csak örvendj az életnek,
És a könyvet hagyd nekem.

Radetzky Jozefin.

A sóhajtás tartja bennem
Még az életet,
Keblem a sok sóhajtástól
Szinte megreped.

Csak sóvárgok, csak tünődöm,
Nem tudom miért?
Mintha égnék s vágyakoznám
Birhatatlanért.

Ah ha e sovár tünődés
Tán a szerelem?
Akkor jaj szegény leánynak,
Akkor jaj nekem!
A ki engem úgy szeressen,
Élve, halva hív,
A mint én szeretni tudnék,
Nincs oly férfi-szív!

Vörösmarty Mihály.

Magyar hölgynek születél,
Áldd érte sorsodat;
Magyar hölgynek születni
Nagy és szép gondolat!

Garay János.

Te vagy lelkemnek büszkesége!

Shakespeare.

Mig szeretni tisztán semmi véték,
Nem szeretni mindig szörnyü bűn;
De ha van bűn, megbocsáthatatlan,
Csak ez egy az: nem szeretni hűn!

Sárossy Gyula.

Hogy lehet az, hogy az ember
Mindent megehet,
A mit csak a szája kíván,
A mit csak szeret?

És mégis a feleségét
Meg nem eheti,
Pedig sok mily rettenetes
Nagyon szereti?

Kuthen.

Honfiak és honleányok,
Lelkesüljetek,
A hazának szent nevében
Egyesüljetek!

Csapó Vilma.

Tanuld szeretni a dicső természetet,
Hol még ragyog, mi az emberről elveszett;
Hol a köny megered s meggyógyul a kebel,
Érzés és gondolat a meny felé emel.

Tompa Mihály.

Nem anyától lettél,
Rózsafán termettél, —
Piros pünköst napján
Hajnalban születted.
Orczáid rózsái
Ha közel volnának:
Égő szívem mellé
Tüzném bokrétának.

Arany János.

Igen tiéd, oh ideál, szívemben
Minden; gyönyör, kín, üdv és fájdalom!

Wohl Janka.

Csak maradj magadnak,
Biztatóm valál;
Hittem szép szavadnak,
Mégis megcsalál!

Csokonay V. Mihály.

Rózsalevél, szép rózsalevél,
Illatos rózsa keblén születél;
Rózsalevél, szép rózsalevel,
Sirod volt egy női kebel.

Szomory Károly.

✱ Szeresd a virágot és ne féltsd szived;
Mert ki azt szereti, rossz ember nem lehet.
Tudod, mi a virág? a földnek jósága.
Tudod, mi a jóság? a lélek virága.

Petőfi.

Képeddel alszom el,
Képeddel ébredek;
Ah, mondhatatlan az,
Mit érted szenvedek!

Bajza József.

A szerelem napom vala,
S egy napnak nincs két hajnala:
A szív csak egyszer szeret!

Hegedüs Irma.

TARTALOM.

(A zárjel közt levő számok a levelek sorszámát jelölik.)

I. ISMERETSÉGKÖTÉS.

	Lap.
Első megismerkedés után. (1—12.)	5
Látogatási engedély kinyerése végett. (13—19.)	22
Szerelmi viszonyt kezdő. (20—21.)	28
Szerelmi vallomás ismeretlenhez. (22—25.)	31

II. SZERELEM.

1. <i>Remény nélkül.</i> (1—2.)	39
2. <i>Boldog szerelem.</i> (1—35.)	45
Vallomás	47
Bizalmas.	55
Jegyeshez	106
3. <i>Boldogtalan szerelem.</i>	111
Csalódás. (1—12.)	113
Lemondás. (1—3.)	131
4. <i>Harag és béke.</i> (1—6.)	141

III. SZERENCSEKIVÁNATOK.

Születés napra. (1—6.)	151
Ujévre. (1—5.)	156
Névnapra. (1—7)	160

IV. KÉRŐ LEVELEK. (1—9.)

Tagadó válasz nő részéről	171
Kérő levél a kedves atyjához	172

V. HYMEN.

Vőlegény jelentése az eljegyzésről. (1—4.)	179
Menyasszony jelentése az eljegyzésről. (5—8.)	183
Meghívás a menyegzőre	186

VI. VEGYES LEVELEK. (I—10.)

Beteg kedveshez	190
Gyógyulás után	193
Szerelmi gát	194
Fénykép-kérés	198
Fényüző kedveshez	200
Féltékenység	204
EMLÉKLAPOK.	209

Megrendelhető: MEHNER VILMOS könyvkiadóhivatalában
Budapesten, (IV. kerület, papnövelde-utca 8. szám)
és minden könyvkereskedő- és könyvügynöknél.

**A legolcsóbb, legterjedelmesebb, legdiszesebb
magyar képes hetilap.**

Egészen ingyenes regénymelléklettel, külön „Divat-
lap“ és külön „Gazdasági és háztartási“ szintén
ingyenes lappal.

Gyönyörű jutalomképek.

A

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap

megjelen minden vasárnap

**három ivnyi tartalommal, legdiszesebb kiállításban, csinos
színes borítékban.**

Felelős szerkesztő: Komócsy Lajos.

Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz.
— A főlapban közöl elbeszéléseket, költeményeket, rajzokat, egy
illusztrált regényt, életképeket stb. Minden számhoz egy ivnyi
külön regény-melléklet könyvalakban. — Havonként a „Nő-
világ“ cz. divatlapot és „Gazdasági és háztartási lapot“ is
hoz ingyenes mellékletképen. — A borítékon sok érdekes, min-
denfajta talányt közöl. — Kérdések, Feleletek, Ajánlatok stb.
cz. rovatok állnak ingyen a közönség rendelkezésére. — Minden
negyedévben gyönyörű színes műmelléklet egészen ingyen.

**Mutatványszámot kívánatra bárkinek bér-
mentve küld a kiadóhivatal.**

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

„TÁRSALGÓ.”

Nélkülözhetlen vezető az élet különféle viszonyai között és elmés mulattató kisebb és nagyobb társas összejövetelnél.

Ez főczime egy legközelebb megjelent műnek, mely nagy hézagot van hivatva pótolni. A magyar nyelven megjelent „Társalkodók” jobbára külföldi művek fordításai s alig vannak tekintettel a magyar viszonyokra. Könyvünk a legelőrehaladottabb nemzetek ildom-szabályait adja aránylag röviden, de teljesen kimerítően. Könnyen felfogható s könnyen értékesíthető tanácsokat ad minden koru, minden rendű és ranguaknak, hogy viselkedjenek **otthon, szalonokban, színházakban, mulatságokban**, utmutatást ad az ültözködés titkairól, mely tekintetben izlésre is tanít; példákkal oktat levelezésre az élet különböző viszonyai között; felöleli a társas játékok nagy füzérét; jellemzi a különböző természetű hölgyeket; felöleli a mythológiának azon részét, melyet ismerni minden művelt férfinak, hölgynek szükséges; ad szép bokrétát a felköszöntésekből; tömören közli a virágnyelvet, színek jelentőségéről szóló tant; születési jóslatokat; „Vezércsillagok” czim alatt közöl egész halom szebbnél szebb költői mondást; azonkívül megtanít a szavalás művészetére s közli a költészet gyöngyeit, melyek a hazáról, szerelemről, stb. szólnak; vannak a könyvben balladák, népdalok, tréfás versek, bordalok, stb.

A kötet ára diszes kiállításban, pompás színnyomatu, kemény borítékban **csak 80 kr.**

HÖLGYEK TITKÁRA.

Ebben foglaltatnak: Legujabb és legteljesebb „Virágnyelv”; — „Legyezőnyelv”; — „A színek jelentősége”; — „A drágakövek jelentősége”; — „Keztyűnyelv”; — „Zsebkendőnyelv”; — „Bélyegnyelv”; — „Titkos írásjegyek”; — „A szerelem könyvéből”; — „Emléklapok”; — „Külföldi dalok” stb.

Ára pompás diszkötésben 1 frt.

A legujabb és legteljesebb

VIRÁGNYELV

külön kiadásban. Ára pompás diszkötésben 80 kr.

Pompás színes, kemény borítékban csak 50 kr.

„A legyező-, zsebkendő-, bélyegnyelv ;

drágakövek, színek jelentősége, titkos írásmódok, emlékkersek és — „még valami” czimű kötet. Ára pompás diszkötésben 80 kr.

Pompás színes kemény borítékban csak 50 kr.

Ez utóbbi három mű páratlanul gyönyörű gyémántkiadás, pompásan aranyozott diszkötésben alkalmi ajándokul igen alkalmas.

Hatszáz Magyar Nemzeti Dal

szavalmányok és dalok gyűjteménye.

Oly gazdag dalgyűjteményt foglal magában e mű, mely hazánkban páratlan. A régi jó nóták s az új dalok mind fel vannak véve; számra nézve több négyszáznál.

A legujabb népsziművek remek dalainak csokra nagyban emeli a kötetet. S még tovább mehetünk, ha e műről írunk. „Függelékül“ benn vannak a kötetben a külföld jeles nemzeteinek indulói, csatadalai, azután a legkedveltebb operákból, operettekől azon részletek, melyek általánosságot vivotak ki.

Szép barna kötésben ára csak 1 forint.

Aranyozott diszkötésben piros, kék, szürke vagy barna színben
1 frt 50 kr.

Dúsan aranyozott diszkötésben, gyönyörű ékítéssel, arany-
metszettel 2 frt.

Fölötte hasznos, házagpótló, s a maga nemében páratlan munka
jelent meg a következő czim alatt:

Általános

Magyar-Franczia Szakácskönyv

nélkülözhetetlen kalauz minden háztartásban.

E könyv irásánál főczél volt egy jó, minden igényeknek megfelelő
kifogástalan szakácskönyvet adni,

**legfőbb tekintettel a jó magyar polgári
konyhára,**

de e mellett tekintettel a szakácsművészet magasabb
igényeire is, szóval, hogy minden háztartás, a legegyszerűbbtől a
legmagasabbig megtalálja benne a magáét.

Mintegy 400 képpel, pompás színnyomatu czim-
lappal és 20 gyönyörű színnyomatu műmelléklettel.

A „Magyar-Franczia Szakácskönyv“ finom papiron, igen
diszes kiállításban jelent meg összesen 24 füzetben. Egy füzet
ára csak 30 kr.

Az egész mű a szöveg közé nyomott mintegy négyszáz
művészi kivitelű képpel, azonkívül pompás színnyomatu czim-
lappal és huszonegy gyönyörű színnyomatu műmelléklettel egy
vaskos kötetben (ezer oldal) pompás diszkötésben; ára 7 frt 50 kr.

Népszerű Orvosi Tanácsadó

vagy

HÁZI LEXIKON

AZ EGÉSZSÉGES ÉS BETEG EMBERRŐL.

Irta Dr. ZIFFER KÁROLY.

Leírja az összes betegségeket, azoknak okait, keletkezését, elhárítását, kórjeleit, lefolyását, kezelését, valamint a rögtöni életveszélyeknél, sérülések-, vérzések- és mérgezéseknél követendő eljárást.

Különös súlyt fektet e mű a gyermekbajokra, foglalkozik a gyermekek nevelésével, ápolásával s azok betegségeivel, melyekre nézve hasznos tanácsokat ad a szülőknek.

Az egész művet a szöveg közé nyomott s 400-nál több művészi kivitelű kép díszíti s ezeken kívül külön még 16 ábrás táblázat is van hozzá.

Ára egy-egy füzetnek csak 30 kr.

Ára az I. kötetnek (A—K, 16 füzet) füzve 4 forint, angol vászon díszkötésben 5 forint.

Ára a II. kötetnek (L—Z, 17 füzet) füzve 4 forint, angol vászon díszkötésben 5 forint.

A

Magyar Szabadságharcz Története

1848—49-ben.

A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

207 képpel.

Irta: **VARGYAS ENDRE,**

Győrmegeye kir. tanfelügyelője.

207 képpel.

Második teljesen átdolgozott és bővített kiadás.

32 nagy negyedréti 3—3 ives füzetben, fehér, simított papíron, tiszta nyomással.

Egy-egy füzet ára csak 20 kr. Minden füzet külön is kapható.

Az egész munka egyszerre megvéve 4 frt rendkívül leszállított kedvezményáron szereshető meg. Szép angol vászonba kötve aranyozással 5 frt.

Maradandó becset ad e műnek a 100-nál több jól talált arczkép is, melyekben megismeri az olvasó mindazon férfiakat, kik történelmünk ezen korszakot alkotó napjaiban, többé-kevésbé lényeges szerepet vittek.

